

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra školní a sociální pedagogiky

ORGANIZACE DĚTSKÉHO TÁBORA A TVORBA CELOTÁBOROVÉ HRY

**The organization of the children's summer camp the creation of the whole camp's
challenge game**

Bakalářská práce

KLÁRA SCHULZOVÁ

Vychovatelství

Kombinované studium

Vedoucí práce: PhDr. Jarmila Mojžíšová, Ph.D.

PRAHA 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Poděbradech dne 23. 4. 2010

.....
Klára Schulzová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat PhDr. Jarmile Mojžíšové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce a všem malým i velkým táborníkům za to, že chvíle s nimi jsou nezapomenutelné.

Anotace v českém jazyce

První teoretická část je věnována historii, charakteristice a organizaci letního dětského tábora. Zvláštní pozornost je v této části věnována osobnosti oddílového vedoucího. Následuje část o programové náplni dětského tábora a o tvorbě celotáborové etapové hry. Praktická část bakalářské práce je zaměřena na konkrétní celotáborovou etapovou hru „Romance po mafiánsku“, která byla zrealizovaná v Janovičkách v roce 2009. Prioritou práce je jednak přiblížit a nastínit veškerou činnost na dětském táboře a následně poukázat na všechny aspekty nutné k žádoucímu pořádání dětského tábora.

Klíčová slova

děti, volný čas, letní dětský tábor, oddílový vedoucí, celotáborová etapová hra, hry a soutěže, zájmové činnosti

Anotace v anglickém jazyce

The first theoretical part of my bachelor thesis is devoted to the history, characteristics and to the organization of the children's summer camp. Particular attention is also paid to the personality of a group's leader. The following section presents the program content of the children's camp and the creation of the whole camp's challenge game. The practical part of the dissertation is focused on the specific whole camp's challenge game "Romance of mafia", which was realized in Janovičky in 2009. The work's priority is to approach and outline entire activity on the camp and accordingly to point out all the necessary aspects of the precise camp's holding.

Klíčová slova

children, leisure time, children's summer camp, group's leader, whole camp's challenge game, games and competitions, special interest activities

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Obsah

1	Úvod	6
2	Historie dětských táborů v České republice	8
3	Charakteristika dětských táborů	10
4	Organizace dětského tábora.....	12
4.1	Provozování dětského tábora	15
4.2	Režim dne a táborový řád	21
4.3	Táboroví pracovníci	22
4.4	Osobnost oddílového vedoucího.....	24
4.5	Charakteristika věkových kategorií dětí na táboře.....	27
5	Programová náplň dětského tábora.....	30
5.1	Hra jako základní táborová činnost.....	31
5.2	Rekreační a odpočinkové činnosti	33
5.2.1	Zájmové činnosti sportovního a turistického zaměření.....	34
5.2.2	Zájmové činnosti estetickovýchovné	35
5.2.3	Zájmové činnosti přírodovědné	36
5.2.4	Zájmové činnosti pracovní- technické	37
6	Tvorba celotáborové etapové hry	38
7	Letní dětský tábor Janovičky	42
7.1	Provozovatel OS ČČK Kolín	44
7.2	Táborový tým „Terénní беруšky“	44
7.3	Celotáborová hra Romance po mafiánsku – Janovičky 2009	47
8	Dotazník.....	63
8.1	Zadání dotazníku pro rodiče	63
8.2	Vyhodnocení dotazníku pro rodiče	63
9	Závěrečná diskuze	69
	Použitá literatura	71
	Přílohy	73

1 Úvod

Od dětských let jsem jezdila na letní tábory, a když jsem dosáhla patnácti let a poprvé odjela na tehdy ještě pionýrský tábor jako praktikantka, netušila jsem, jak moc mě práce s dětmi na táboře bude bavit a jak můj život pozitivně ovlivní. Za 16 let existence současného tábora se skupině oddílových vedoucích a vedení tábora podařilo vybudovat letní dětský tábor, který zaručuje kvalitní program pro děti a garantuje zodpovědné a aktivní oddílové vedoucí. Potvrzením pravdivosti této věty může být i prostý fakt, že na LDT Janovičky 2009 jsme měli už v únoru přihlášených 140 dětí (přihlášky se začínají přijímat od ledna), což je celková plná kapacita tábora. Nebyla to lehká cesta a nestalo se tak najednou. Na začátku naší táborové cesty bylo seznámení s mým životním partnerem, který byl na táboře jako zástupce hlavního vedoucího a náš první společný tábor v Hryzelích na Kouřimsku v roce 1993. Zde se sešli do té doby neznámí lidé coby oddíloví vedoucí a praktikanti a utvořili společně nejenom zábavný program pro děti, ale i partu lidí, kteří se předem navzájem neznali, ale přesto si bezvadně porozuměli a vytvořili jednotný tým. Během uplynulých 16 let se samozřejmě táborová parta měnila tak, jak někdo odcházel na mateřskou dovolenou, oženil se, odstěhoval, na druhou stranu se z dětí stávali praktikanti, z praktikantů oddíloví vedoucí, ale jádro týmu zůstávalo stále stejné, což bylo důležité pro zachování našeho tábora. Během pěti let jsme v Hryzelích vybudovali tábor – II. běh, na který se děti rády vracely a byl vždy první obsazen i přes celkovou kapacitu 200 dětí. I to byl jeden z hlavních důvodů, proč jsme se s provozovatelem tábora v Hryzelích rozešli. Chtěli jsme zkusit vytvořit tábor s menším počtem dětí a i stále častější rozpory s vedením odborů v Hryzelích, které odmítalo investovat vydělané finance zpět do tábora, nás přiměly rozhodnout se změnit provozovatele i místo tábora. Dostali jsme nabídku od Červeného kříže jako provozovatele tábora a objevili tábor ve Starých Hutích na Pelhřimovsku. Výzvu jsme přijali s elánem a chutí vybudovat nový tábor na krásném místě Jihočeského kraje a hlavně s kapacitou 80 dětí na jeden běh. Naše nadšení z tábora bylo tak velké, že jsme se rozhodli zorganizovat rovnou dva běhy během celého měsíce července. Tábor předčil naše očekávání, malý počet dětí se ukázal jako ideální pro organizaci tábora a pro stmelení kolektivu. Navzájem obohacující zkušeností byla spolupráce s Ústavem sociální péče Buda, kdy s námi na táboře pobývalo a

účastnilo se veškerého programu 15 handicapovaných osob, které se na táboře integrovaly a zapadly do party dětí i dospělých zcela přirozeně. Žijeme ale v tržní společnosti, a tak se po pěti letech našeho působení ve Starých Hutích rozhodl nájemce tábora objekt prodat. Pustili jsme se do společného pátrání po novém objektu a pomocí internetového hledání objevili tábor v Janovičkách na Broumovsku. Zde začala i zatím poslední čtyřletá etapa našeho táborového života. Moje cesta táborovým životem byla velmi rozmanitá a ovlivněna mými životními obdobími. Začala od dítěte v oddíle, pokračovala praktikantkou, oddílovou vedoucí, po narození svých dětí jsem se stala načas kuchařkou v táborové kuchyni a s jejich přibývajícím věkem jsem se navrátila k práci s dětmi v roli „pendla“. Řádky úvodu této bakalářské práce přibývají tak lehce, jako moje vzpomínání na táborová léta minulá. To byl jeden z hlavních důvodů a cílů při výběru tématu mé bakalářské práce. Najít téma, které mě zajímá, obohacuje, mohu k němu přispět svými zkušenostmi a zrekapitulovat tak táborový život a vše, co obnáší a obsahuje. Doufám, že zároveň může být i návodem pro druhé, jak správně, přitažlivě a nápaditě se dá připravit a realizovat celotáborová hra pro děti. Jednoduše řečeno, takovým způsobem, který vám zaručí, že děti budou odjíždět z tábora nadšené, plné zážitků a dojmů a budou se chtít za rok na tábor vrátit, aby si zopakovaly nezapomenutelné dny na letním dětském táboře. Dobrá organizace letního dětského tábora a správný výběr a realizace celotáborové hry je předpokladem pro jeho kvalitní průběh. A každý, kdo si už alespoň jednou zkusil organizovat tábor, ví, že se za tím skrývá obrovské množství práce a času. Také zodpovědnost všech pracovníků tábora vůči rodičům za jejich svěřené děti je nedílnou součástí naší táborové činnosti. Vždyť mnoho zpráv z médií o táborech bývá často negativních – špatné hygienické podmínky, odhalení pedofilů v řadách pracovníků tábora, šikana mezi dětmi. Bylo bohužel zaznamenáno a ve sdělovacích prostředcích prezentováno i několik případů táborů, organizovaných „načerno“ osobami s kriminální minulostí, podvodníky, kteří vybrali peněžní zálohy za připravovaný pobyt dětí – a po určité době zmizeli. I z těchto důvodů bylo dílčím cílem mé bakalářské práce poskytnout návod, jak správně a úspěšně postupovat při výběru tábora rodiči. Hlavním cílem bylo přiblížit a nastínit činnost na dětském táboře, následně poukázat na všechny aspekty nutné k žádoucímu pořádání dětského tábora a popis tvorby a realizace celotáborové etapové hry.

2 Historie dětských táborů v České republice

Historie dětských táborů v České republice začíná se vznikem českého skautingu v roce 1911. Skaut je mezinárodní hnutí, jehož cílem je výchova a sebevýchova lidí všech věkových kategorií. Posláním hnutí je podporovat rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností. Cílem je připravenost jedince plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství. Skauting podporuje vlastenectví, je však zároveň celosvětovou organizací vedoucí k bratrství mezi národy, globální odpovědnosti a k překonání úzkého nacionalismu. Prostředkem je činnost zaměřená zejména na turistiku a pobyt v přírodě, která skauty vychovává k praktickým dovednostem, družnosti a sebekázi. Zakladatelem skautingu v českých zemích a prvním starostou skautské organizace byl středoškolský profesor A. B. Svojsík a toto hnutí z jeho iniciativy bylo pojmenováno na Junák – český skaut. První skautský tábor se konal v Čechách v Lipnici v roce 1912. V roce 1913 již tábořilo 15 junáckých skupin. Významnou osobností českého skautingu byl i Jaroslav Foglar. Během historie českého státu byl skauting třikrát zakázán totalitními režimy (nacisty a komunisty), neboť proti totalitě vždy aktivně vystupoval. Řada skautských činovníků padla při odbojové činnosti, byla popravena či vězněna v nacistických koncentračních táborech, řada se jich stala obětí politických procesů v padesátých letech. Skauting vždy okamžitě využil politického uvolnění a obnovil svou činnost. V létě 1968, pod vlivem událostí Pražského jara, proběhly poprvé po dvaceti letech opět skautské tábory. Po vstupu Varšavských vojsk na naše území byla činnost Junáka opět násilně ukončena a nastupuje znovu komunistická ideologie skrze Socialistický svaz mládeže, kterého byla součástí i Pionýrská organizace. Vznikla v roce 1949 jako obdoba sovětské dětské organizace a navazovala na levicově orientované předválečné organizace. Mezi její základní rysy patřily masovost a jednotnost. Tábory v době normalizace se nazývaly pionýrské a organizovaly je především odborové organizace závodů a podniků. Do činnosti táborů v době socialismu nutně více či méně prosakovala ideologie doby v podobě nástupů v pionýrských košilích a šátcích, ideologicky zaměřených celotáborových her - jako například Spartakiáda, Kocour Felix jde na festival mládeže, Vega zdraví pionýry či Karpatsko - dukelská operace. Neznamená to však, že to byly špatně vedené tábory,

vždy je tábor o lidech a i za dob socialismu se našli lidé, kteří dělali svou táborovou práci odpovědně a s nadšením. Po sametové revoluci v roce 1989 se činnost českého skautingu znovu obnovila a s úspěšností navazuje tak na svou dlouholetou tradici. Obnova demokratických poměrů v naší zemi přinesla i zásadní změnu – vznikaly či obnovovaly se další sdružení dětí a mládeže, které se výrazně podílely na smysluplném trávení volného času dětí. Příkladem je například Sokol, Pionýr, Duha, YMCA, Česká tábornická unie a Hnutí Brontosaurus. Klasické letní tábory nabízejí v současnosti jednotlivci, soukromé firmy, cestovní kanceláře, ale i dětské organizace, občanské sdružení nebo turistické oddíly. U dětských sdružení je často tábor završením celoroční činnosti s dětmi.

Dětský tábor v současnosti je místo, kde tráví spousta dětí letní prázdniny s programem oprostěným od všech politických ideologií. Letní tábory jsou jednou z nejrozšířenějších forem letní činnosti. Děti a mládež, která se táborů účastní („táborníci“), se během tábora účastní mnoha různých aktivit, které by jinak mnohdy během školního roku nezažily. Na rozmanitých internetových stránkách najdeme nepřehlednou škálu táborů, jejich nabídku a veškeré informace k jejich pořádání. V současnosti existují i novodobé specializované tábory. Například tábory umělecké, hudební, taneční, herecké, vědecké, sportovní, zaměřené na cykloturistiku, vodní či pěší turistiku, golfové, tábory s koňmi, počítačové a jazykové. „Specializované letní tábory jsou jistě zajímavým zpestřením léta, ale pod podmínkou, že na ně dítě chce opravdu jet. Možná netouží drtit se o prázdninách angličtinu, ale chce léto strávit bez povinností a lítat volně v přírodě s kamarády.“ (Bachárová, 2009, s. 21) Tábory pro děti se zdravotními omezeními pořádá i svaz neslyšících a nedoslýchavých, sdružení na pomoc chronicky nemocným dětem aj.

Charakteristickým prvkem současného tábora je úzké sepětí s přírodou, volný pohyb, uvolnění od povinností a prožívání tolik potřebné romantiky a dobrodružství. Důležitým poznatkem je, že tábor by měl být vždy orientovaný na dítě, na jeho rekreaci a zábavu o prázdninách.

3 Charakteristika dětských táborů

„Tábor je dnes již ustáleným pojmem, který se postupem času stal zcela běžným v našem slovníku. Známe ho v různé podobě – jako prázdninový, dětský, výcvikový, výukový – vždy však představuje soubor aktivních činností dětí v přírodním prostředí, zásadně konaných o školních prázdninách.“ (Nejedlý, 1992, s. 10) Dětské tábory jsou formou výchovy ve volném čase jedním z nejoblíbenějších způsobů trávení prázdninového volna dětí.

Na táboře děti žijí v určitém kolektivu, v němž mohou uplatnit svoje zájmy a vyzkoušet si různorodé činnosti. Charakteristickým prvkem je sepětí s přírodou, volný pohyb, uvolnění od povinností a prožívání jedinečných dnů. Zejména změna prostředí zasahuje do každodenního života dětí a dává mu tak jedinečnou příležitost k socializaci osobnosti. Důležité je i budování samostatnosti odloučením od rodičů, získávání pozitivních povahových rysů, nových znalostí a dovedností. Prázdninové tábory jsou zařízení různých organizací, soukromých vlastníků a institucí. Měla by v nich být zabezpečena jak výchova dětí, tak i péče o ně. Na prvním místě v poslání táborů je jednoznačně výchovná úloha. Spočívá především v aktivním ovlivňování volného času účastníků tábora. Výchova na táboře by se měla realizovat v souladu s pedagogickými a psychologickými zásadami. K základním faktorům, které formují osobnost dítěte v táborovém prostředí, patří příroda, soustavný život v kolektivu, osobnost vedoucích, hry a soutěže a přirozená aktivita dětí, jejich samostatnost a schopnost seberealizace. Stejně důležité poslání má i úloha zotavovací, která spočívá nejen v odpočinku dětí, ale i ve fyzické aktivitě dětí, utužování zdravotního stavu aktivní činností a pobytem na zdravém vzduchu. Obě úlohy se násobí, pokud se uskutečňují ve vzájemném souladu, potřebných proporcích a v návaznosti. (Nejedlý, 1992)

Dětské letní tábory rozdělujeme na čtyři druhy podle místa konání – stálé (organizované v tábořištích stojících celoročně, celý pobyt se uskutečňuje na jednom místě), putovní (účastníci vystřídají během pobytu několik tábořišť), příměstské (specifická forma tábora organizovaného během pracovního týdne, děti docházejí ráno na určené místo a v odpoledních hodinách si je rodiče opět vyzvednou) a hvězdicové (jedná se o kombinaci stálého a putovního tábora), dále pak na tři typy podle účastníků

tábora – běžné (určené pro děti a mládež běžné populace), integrované (účastní se jich i děti z rizikových skupin dětských domovů, zdravotně postižení) a ozdravné (pouze pro zdravotně postižené děti), a podle obsahového zaměření – všeobecné a odborné. Nejzákladnějším dělením táborů je dělení podle ročního období – letní (organizované o letních prázdninách se zaměřením na turistiku, sport, tábornickou a pracovní činnost) a zimní (pořádané o jarních či zimních prázdninách, zaměřeny na zimní sporty).

4 Organizace dětského tábora

Organizaci a přípravu dětského tábora, která vyžaduje nejen hodně pedagogického umu, ale i spoustu organizační práce náročné na čas, zde popíšu z pozice hlavního vedoucího tábora. Pokud sežene provozovatele, který je rozhodnut organizovat tábor, nebo si ho vybere jako hlavního vedoucího, musí společně nejdříve vyhledat místo pro tábor, které si předem prohlédnou a zjistí všechny důležité informace, jako je kapacita tábora, materiální vybavení, podmínky stravování atd. Dále pak určí termín konání tábora, sestaví rozpočet letního tábora, cenu pobytu a začnou realizovat úkoly podle následujícího plánu. Tábor bez dětí je zcela nemožný, tudíž včas zahájí nábor dětí na tábor, k čemuž jim slouží například táborové letáky, webové stránky tábora a osobní doporučení ze strany známých a příbuzných těch táborníků, kteří pomáhají naplnit kapacitu tábora. Ukázka táborového letáku je uvedena v příloze č. 1.

„Naší snahou je rodiče pro tábor aktivizovat, aby pomohli doma dětem vytvořit příznivou atmosféru a společně se na tábor připravili. Dítě pak pocítuje zájem rodičů a více se na tábor těší. V letáku či na internetových stránkách proto seznámíme rodiče se záměrem uspořádat tábor, s termínem, cenou a místem tábora a se základními informacemi ohledně celotáborové hry či programu na táboře.“ (Nejedlý, 1992)

Možností propagace tábora může být i Bambiriáda, akce pro děti a jejich rodiče, která slouží jako celostátní přehlídka volnočasových aktivit (jedná se o největší přehlídku činnosti sdružení dětí a mládeže a středisek volného času). Dále pak mohou oslovit podniky a různé organizace ve svých městech a nabídnout jim umístění dětí na tábor, spolupracovat s městským úřadem, domem dětí a mládeže a jinými regionálními zařízeními. Jednodušší postup má zavedený tábor s tradicí, který často ani nábor dětí dělat nemusí, po vyhlášení termínu tábora a možnosti přihlášení se začínají děti přes své zákonné zástupce na tábor přihlašovat - telefonicky, e-mailem či osobním setkáním většinou přes hlavního vedoucího či provozovatele, od nichž rodiče následně obdrží závaznou přihlášku a formulář posudku o zdravotní způsobilosti pro dětského lékaře a zaplatí pobyt dítěte na účet organizace. Po vrácení přihlášek od rodičů zkontrolujeme úplnost údajů, vyhodnotíme skutečnou věkovou skladbu dětí, určíme počet oddílů a

zařazení dětí do nich. Konkrétní závaznou přihlášku, list účastníka a posudek o zdravotní způsobilosti naleznete v příloze č. 2.

Podle počtu přihlášených dětí a kapacity tábora hlavní vedoucí nominuje oddílové vedoucí a další pracovníky tábora (zástupce hlavního vedoucího, penzla, praktikanty, hlavního zdravotníka a pomocný zdravotní personál, hospodáře, vedoucího kuchyně a pomocné kuchaře, uklízečku a řidiče). Musí si při výběru táborových pracovníků uvědomit, že jsou předpokladem úspěšného tábora, a proto tomu věnuje maximální pozornost a čas. Měl by si dávat pozor i při výběru praktikantů, u nichž by mělo platit, že vedle práce s dětmi budou mít snahu stát se v budoucnosti oddílovými vedoucími. Dobré zkušenosti s výběrem praktikantů jsou z řad zájemců, kteří v minulosti prošli táborem jako děti, tedy z řad osvědčených táborníků, kteří už dobře vědí, jak to na táboře funguje a co práce s dětmi obnáší. Pokud se volba praktikanta nepodaří, pak má oddílový vedoucí další „dítě“ v oddíle a s tím spojenou zbytečnou starost a práci navíc.

Ve vybraném okruhu oddílových vedoucích, kteří se setkávají na pravidelných pracovních schůzkách, začnou společně připravovat celotáborovou etapovou hru (dále CEH). Při její přípravě hraje vedle hlavního vedoucího důležitou roli také jeho zástupce, který pak organizaci CEH má na táboře obvykle ve své kompetenci. Celý tým probere sklad táborového materiálu nebo nakoupí nový materiál a pomůcky a dle svých možností každý osloví sponzory s cílem získat jejich finanční či materiální pomoc. Hlavní vedoucí zkontroluje splnění kvalifikace všech pracovníků tábora, tzn. zdravotní průkaz u pracovníků v kuchyni, školení zdravotníka zotavovacích akcí u zdravotníků a oddílových vedoucích. Hospodář tábora zajistí zásobování potravinami pro tábor. Hlavní vedoucí tábora se svým zástupcem by měli připravit a seznámit všechny oddílové vedoucí s propozicemi celotáborové hry.

Před táborem hlavní vedoucí svolává víkendové táborové praktikum, které slouží k přípravě tábora. Zde se všichni můžou a hlavně musí seznámit s areálem tábora a jeho okolím. Je důležité poznat blízké, ale i vzdálenější okolí tábora ve skutečnosti, nejenom na mapě. Zaměřit se na znalost okolního terénu, možnost a bezpečnost koupání v okolí, informace o okolní přírodě, zajímavosti a vhodná místa na hry, na možnosti výletů a exkurzí do okolí, na místní historické památky. Význam tohoto seznámení s areálem tábora a jeho okolím spočívá v tom, že táborový pracovník přijíždí po jeho absolvování

s dětmi na místo, které už dobře zná, kde se dovede orientovat a navíc zná i možnosti využití jednotlivých lokalit a jejich nebezpečí. Na praktiku se také doladí celotáborová hra, upřesní se podrobnosti, zkontroluje se splnění úkolů dříve zadaných a rozdělí se ještě zbývající závěrečné úkoly, namalují rekvizity či vyrobí podle potřeby kostýmy a další pomůcky ke hrám. Je doladěn režim dne, táborový řád a rozpočet tábora. Proběhne povinné proškolení o bezpečnosti práce a první pomoci. Praktikum je důležité i pro vzájemné poznání pracovníků tábora a pro stmelení kolektivu. Oddíloví vedoucí se podle přihlášek seznámí se složením dětí v jejich oddíle, s jejich zdravotním stavem, zdravotním omezením a konkrétními zájmy. Praktikum můžeme využít i jako brigádu na úpravu či úklid objektu. Bývá také zařazen vhodně připravený společenský večer s hrami, soutěžemi a zpěvem.

Po táborovém praktiku už může začít samotná realizace dětského tábora. Začíná odjezdem na tábor (doba srazu nejméně 30 minut před plánovaným odjezdem) buď předem domluvenou a zajištěnou autobusovou či vlakovou dopravou, anebo vlastní dopravou rodičů na místo tábora. Při přesunu na tábor vlakovou dopravou by mělo být zajištěno nákladní auto, které převezde zavazadla všech účastníků tábora. Před odjezdem dostanou rodiče k vyplnění vyjádření, ve kterém písemně zaručí, že lékař nenařídil jejich dítěti změnu režimu nebo nejeví známky akutního onemocnění a že jejich dítě nebylo ve styku s osobami, které onemocněly přenosnou nemocí. Po příjezdu na tábor, ubytování a vybalení zavazadel je důležité pro děti seznámení s okolím, které se většinou uskuteční formou vycházky, a s areálem tábora. Další dny na táboře probíhají podle režimu dne, celotáborové hry a programu dle oddílových vedoucích. Návštěvy rodičů dětí na táboře nejsou z výchovného i zdravotního ohledu na táboře vhodné. Nemůžete sice rodičům zakázat vidět jejich děti, ale každý zkušený táborník vám vysvětlí důvody, proč je lepší tábor pro rodiče i pro děti nenavštěvovat. Dětem spokojeným na táboře do doby návštěvy rodičů se většinou začne stýskat a chtějí ihned odjet s nimi domů, návštěva rodičů je jistým vykojením dítěte z běžného táborového života, ale i zásahem do psychické vyrovnanosti ostatních dětí. (Doubrava, 2002) Každý den na táboře má jeden určený oddíl službu (tzv. služební oddíl), vykonává denní i noční hlídky, udržuje pořádek v prostoru celého tábora, plní zvláštní úkoly podle pokynů vedení tábora, zajišťuje plnění denního režimu (např. budíček, snídani, polední

klid, nástupy, večerku). Tábor končí v daném termínu organizovaným či vlastním odjezdem a předáním dětí rodičům. Zákonným zástupcům jsou vráceny posudky o zdravotní způsobilosti, které mají platnost jeden rok, jsou jim oznámeny případné zdravotní problémy jejich dětí v průběhu tábora a předán písemný záznam o napadení dětí klíštětem. Po ukončení tábora vypracovává hlavní vedoucí vyhodnocení tábora a provozovatel zkontroluje a stvrdí podpisem závěrečné vyúčtování tábora.

4.1 Provozování dětského tábora

Při provozování dětského tábora je nutné se řídit platnými zákony a vyhláškami. Nestačí mít okolo sebe tým schopných oddílových vedoucích, ale najít provozovatele tábora, který se postará o technickou organizaci průběhu tábora. Ke zřízení tábora potřebujeme souhlas majitele pozemku, na němž se bude tábor konat. Pokud se tábor koná v objektu jiné organizace, budou vztahy mezi touto organizací a provozovatelem upraveny hospodářskou smlouvou. Tábor je zotavovací akce pro více než 30 dětí a na více než 5 dní. Uvedu zde důležité zákony a vyhlášky pro provozovatele dětských táborů. Dodržení všech těchto dokumentů slouží k zabezpečení kvalitního, úspěšného a bezproblémového průběhu tábora.

- Zákon č.471/2005 Sb. o ochraně veřejného zdraví – určuje povinnosti pro provozovatele zotavovacích akcí, a také obsahuje prováděcí vyhlášky.
 - Vyhláška č.148/2004 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
 - Vyhláška č.602/2006 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných
 - Vyhláška č.252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody

Ve stručné formě vyjmenuji zásady uvedených dokumentů.

1. Ohlásit zotavovací akci 1 měsíc před zahájením tábora orgánu ochrany veřejného zdraví

a) termín a místo konání tábora

b) počet zúčastněných na této akci

c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou

Tato povinnost se vztahuje na zotavovací akce při pobytu 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 4 dny. U ostatních podobných akcí (tj. po kratší dobu, menší počet dětí) není zákonem stanovena ohlašovací povinnost na hygienickou stanici, ale je nutné zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zdroj pitné vody a účast způsobilých osob jako u jiných zotavovacích akcí.

2. Zajistit dokumentaci účastníků tábora:

- a) u dětí - potvrzení o zdravotní způsobilosti vystavené ošetřujícím lékařem
- písemné prohlášení zákonných zástupců (nesmí být starší než 1 den) o aktuálním zdravotním stavu dítěte a tzv. bezinfekčnost - tzn. dítě v posledních 14 dnech před odjezdem nepřišlo do styku s infekčním onemocněním
- b) u osob zajišťujících dozor – potvrzení o zdravotní způsobilosti k práci s dětmi vystavené praktickým lékařem (výjimka – nepožaduje se u zdravotnických a pedagogických pracovníků)
- c) u osob zajišťujících stravování – zdravotní průkaz vydaný praktickým lékařem

3. Další povinnosti:

- a) provést instruktáž všech osob účastnících se zotavovací akce s výjimkou zdravotníka
- b) zajistit zdravotníka
- c) vybavit lékárníčku
- d) zajistit péči praktického lékaře v místě konání tábora
- e) vést zdravotnický deník a seznam účastníků a uchovávat ho po dobu 6 měsíců po skončení tábora
- f) informovat zákonného zástupce dítěte o léčbě a zdravotních potížích dítěte na táboře (nezapomenout informovat o odstranění klíštěte)

Mezi nejdůležitější hygienické požadavky patří zásobování pitnou vodou. Pitná voda musí odpovídat hygienickým limitům stanoveným pro individuální zásobování pitnou vodou. Dostatek pitné vody musí být zajištěn k pití, čištění zubů, vaření, mytí nádobí, čištění pracovních ploch v kuchyni a k provozu ošetrovny a izolace.

Dalším důležitým požadavkem je stravování a jeho prostorové podmínky – jídelna, kuchyně a skladovací prostor. Pracovní plochy musí být různé pro práce s potravinami tepelně neopracovanými a pro práci s tepelně opracovanými pokrmy. Potraviny musí být skladovány za podmínek stanovených výrobcem nebo zvláštním právním předpisem. Zásady osobní a provozní hygieny musí být vždy dodrženy. Odběr a uchovávání vzorků jídel se nevyžaduje. Provozní podmínky stravování jsou následující - stravu podávat pětkrát denně a dodržovat pitný režim. Nápoje mít k dispozici po celý den v krytých nádobách s výpustným kohoutem nebo je rozlévat přímo z originálních balení. Součástí snídaně musí být teplý nápoj. U větších táborů se děti mohou podílet na přípravě stravy jen před jejím tepelným opracováním a při pomocných pracích. Platí zákaz podávání některých potravin – např. mléka a mléčných výrobků mimo tržní síť, tepelně neopracované smetany, tepelně neopracovaných anebo nedostatečně tepelně opracovaných vajec a výrobků z nich, zmrzlina vlastní výroby a zmrzlina porcovaná ze skupinového balení, výrobků z tepelně neopracovaného masa, majonézy a výrobků z ní.

Umývárna a záchody – na 5 dětí 1 umyvadlo s tekoucí vodou a odtokem nebo 1 výtokový kohout s odvodem použité vody mimo místo osobní očisty, na 30 dětí 1 sprchová růžice. Do počtu 20 dětí se zřizují 2 záchody a na každých dalších 20 dětí jeden další záchod. Záchody užívají děti vždy odděleně podle pohlaví.

Ubytování dětí se zajišťuje odděleně podle pohlaví a osoby činné při zotavovací akci jako dozor se ubytují v bezprostřední blízkosti dětí. Ve stavbách činí plocha na 1 dítě 2,5 m², patrová lůžka lze použít pro děti starší 10 let, horní lůžko musí být bezpečně přístupné a vybavené zábranou proti pádu, jakož i nepropustnou podložkou pod matrací. Ve stanech musí být vyčleněn prostor pro spaní a uložení osobních věcí a izolace proti vlhku a chladu (nejlépe dřevěné rohože, podlahy).

Ošetrovna a izolace nemocných se zřizují v samostatných místnostech vybavených umyvadlem s tekoucí pitnou vodou. Izolace musí mít svůj vlastní záchod a společně

s ošetřovnou nesmějí být vybaveny patrovými lůžky a nesmějí být použity k jiným účelům. Léky a zdravotnická dokumentace účastníků zotavovací akce musí být umístěny tak, aby k nim neměly volný přístup děti ani jiné nepovolané osoby. Minimální rozsah vybavení lékárníčky pro zotavovací akce je konkrétně vypsán v obsahu léčivých přípravků, obvazového a jiného zdravotnického materiálu.

Osoby činné při zotavovací akci jako dozor průběžně kontrolují oblečení, obuv a lůžkoviny dětí, aby byly chráněny před provlhnutím a nedocházelo k prochladnutí dětí. Dále kontrolují, zda děti dodržují osobní hygienu.

Zde uvedu další zákony, které jsou důležité pro organizaci tábora.

- Zákon č.1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.65/1965 Sb. - zákoník práce ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva o právech dítěte - citace z vybraných kapitol hovoří o tom, že státy zabezpečí, aby instituce, služby a zařízení odpovědné za ochranu dětí odpovídaly standardům stanoveným kompetentními úřady, zejména v oblastech bezpečnosti a ochrany zdraví, počtu a vhodnosti svého personálu, jakož i kompetentního dozoru. Státy zabezpečují dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni. Žádné dítě nesmí být vystaveno svévolnému zasahování do svého soukromého života, rodiny, domova nebo korespondence ani nezákonným útokům na svou čest a pověst.

Při provozování dětského tábora nesmíme opomenout bezpečnostní rizika. K nim patří zvláště takové činnosti, jako je koupání, noční hry, hry v terénu, práce s nářadím, pohyb po komunikaci, pobyt ve městě, střelba ze vzduchovky, bouřka a oheň. Z těchto činností vyplývají možné zdravotní komplikace a úrazy, vždy nepříjemné, a proto je nutné jim důsledně předcházet znalostí zásad bezpečnosti. Všichni dospělí pracovníci v táboře musí vědět, jak postupovat při těchto činnostech. Jako příklad konkrétních činností a zásad bezpečnosti při nich uvedu koupání dětí v přírodě, noční hru a chůzi po komunikaci. Koupání dětí v přírodě musí být přizpůsobeno počasí, fyzické zdatnosti dětí a jejich plaveckým schopnostem. Děti se mohou koupat jen za dohledu osoby činné

při zotavovací akci jako dozoru - jeden dospělý má na dohled nejvíce 10 dětí. Dohled může vykonávat jen osoba, která je schopna poskytnout záchranu tonoucímu. Koupat se děti smějí nejdříve jednu hodinu po hlavním jídle nebo po intenzivním cvičení. Před realizací noční hry musí proběhnout perfektní příprava, vybere se bezpečný terén, který je výrazně označen tak, aby děti nezabloudily. Vedoucí u sebe musí mít mobilní telefon a baterku a musí důkladně spočítat děti před a po akci. Musí dohlédnout na vhodnou obuv a oblečení při noční hře a hlavně nesmí nutit děti, které se bojí a nechtějí hru absolvovat. Při pohybu po komunikaci využíváme s dětmi především chodníku, není – li chodník, nezapomínáme na chůzi v útvaru, ve dvojicích je první a poslední dvojice označena reflexní vestou, vedoucí jdou vždy vepředu, vzadu a podél útvaru. Jdeme ve skupině po silnici vždy při levém okraji vozovky. Je - li v blízkosti přechod pro chodce, podchod či nadchod, smíme přecházet jen na těchto místech. Dbáme i na nošení čepic proti slunci a dodržení pitného režimu po cestě.

Nemůžu opomenout ani výběr tábora z pozice rodiče. V České republice je nepřehledné množství táborů, jen při vyhledávání na webových stránkách českých táborů se nám zobrazí nabídka 428 táborů. Jak má vlastně rodič vybrat ten správný tábor pro své dítě? Nejosvědčenejší je doporučení od někoho, kdo na konkrétním táboře už byl, má s ním nejlepší zkušenosti či zná osobně některého táborového pracovníka. Nabízím zde deset otázek a stručných odpovědí, které by si měli rodiče položit, když vybírají tábor pro své děti (na správném táboře by totiž měla všechna tato doporučení platit současně):

1. Bezpečnost - Bude tábor pro naše dítě bezpečný? Správný tábor může být pro děti i vedoucí bezpečný, pokud je nahlášen na hygienickou stanici, místní zdravotnické zařízení a na obecní úřad v místě konání tábora. Vedoucí jsou řádně proškoleni a dbají na svou bezpečnost i na bezpečnost dětí v průběhu celého tábora.

2. Cena - Co všechno zahrnuje cena tábora? Na všechny podrobnosti o ceně se nebojte zeptat hlavního vedoucího tábora. Pokud jste si vybrali správný tábor, jistě vám všechno rád vysvětlí.

3. Důvěryhodnost - Je organizátor tábora důvěryhodný? Pokud nemůžete dát na doporučení známých, velmi se vám vyplatí zjistit si o táboře a jeho provozovateli co

nejvíce referencí. Důležitým znakem důvěryhodnosti je ochota poskytnout včas všechny požadované informace a také zjištění, jak dlouho už organizace tábory vede, protože několikaletá zkušenost je vždy výhodou.

4. Hygiena - Vyhovuje tábor přísným hygienickým předpisům? Správný tábor je v souladu se zmíněnou vyhláškou a je nahlášen na hygienickou stanici (pokud je na něm více než 30 účastníků). Bez obav se na to zeptejte hlavního vedoucího.

5. Informovanost - Máme o táboře dostatek informací? Pokud jste přihlásili dítě na správný tábor, určitě jste dostali předem písemně dostatek informací a hlavní vedoucí nebo provozovatel tábora vám jistě ochotně odpoví na všechny otázky.

6. Kvalifikace - Mají vedoucí odpovídající kvalifikaci? Správný tábor má kvalifikované vedoucí - absolvovali příslušné školení nebo mají dostatek zkušeností ze své dlouhodobé práce s dětmi a hlavní vedoucí má osvědčení ministerstva školství.

7. Program - Jaký je program tábora? Správný tábor má předem připravený rozmanitý program s celotáborovou hrou.

8. Rozvoj - Přinese našemu dítěti tábor něco nového? Správný tábor přináší dítěti nové znalosti a formuje jeho hodnoty a životní postoje. Je tak pro dítě přínosem ve všech směrech.

9. Stravování - Bude na táboře zajištěno kvalitní stravování? Hlavní vedoucí tábora vám jistě rád ukáže jídelníček a bude vás informovat o způsobech stravování.

10. Zdravotní zajištění - Bude na táboře kvalifikovaný zdravotník? Pokud jste narazili na kvalitní tábor, jistě je vše v pořádku a zdravotník od vás bude vyžadovat prohlášení o bezinfekčnosti a další informace.

Rodiče by se měli také zamyslet nad svým dítětem, zvláště v případě pokud jede jejich dítě na tábor poprvé. Je proto důležité položit si otázky typu: Bude tam mít naše dítě další vrstevníky, případně už nějaké známé? Jaké fyzické nároky dítě čekají? Nebojí se tmy? Není někdy zbytečně lítostivé, nebo naopak hyperaktivní? Zkušenosti vedoucí dovedou mnohé problémy vašeho dítěte vyřešit, ale musí o nich předem vědět právě od rodičů. Buďte co nejsdílnější k vedoucím, klidně prozradte i drobné figle na vaše dítě, které „fungují“. Vedoucí sice nemá na starosti pouze vaše dítě, ale na

vyslechnutí podrobností o trampotách a zkušenostech s jejich překonáváním si dobrý oddílový vedoucí najde čas. Rozhodně nezatajujte žádné problémy, například z obavy, že když je prozradíte, dítě nebude na tábor přijato. Není nic horšího než tento postup. Během pobytu vašeho dítěte na táboře mu často pište pohledy a dopisy. A současně brzy reagujte na sdělení z korespondence dítěte – pochvalte úspěch, pochlubí-li se jím dítě, povzbuďte, naznačuje-li problém. Rozdáte-li před táborem adresu širšímu příbuzenstvu a dohodnete-li se s nimi na psaní pohledů, hlavně menší děti jsou z bohaté a povzbuzující korespondence nadšené. Jak vybavit dítě na tábor a seznam doporučených věcí naleznete v příloze č. 3.

4.2 Režim dne a táborový řád

„Režim dne by měl být uspořádaný tak, aby odpovídal kolísání výkonnosti člověka v průběhu dne, ale i týdne a roku. Předpokládá přiměřený odpočinek s přihlédnutím k věku, předchozím činnostem i individuálním zvláštnostem. Nezanedbatelnou součástí režimu dne jsou i činnosti související s osobní hygienou a stravováním.“ (Pávková, 2002, s. 63)

Mezi důležité táborové dokumenty patří režim dne, v němž je pevně stanovena doba pro spánek, osobní hygienu, jídlo, pohybovou, vzdělávací a zájmovou činnost. Režim dne musí odpovídat věku a zdravotnímu stavu dětí a určuje časové rozdělení jednotlivých činností v průběhu každého dne na táboře. V konkrétní činnosti, která je naplánována podle režimu dne, je dobré předcházet únavě, a to zařazováním přestávek, střídání činností a zařazením relaxačních a odpočinkových činností. Doba spánku je doporučována u dětí 7- 11letých alespoň 10 hodin a u starších 9 hodin. Režim dne dělíme na tři programové bloky – dopolední, odpolední a večerní. Dopolední programový blok je zhruba tříhodinový, odpolední blok je nejdelší – zhruba čtyřhodinový a večerní blok je nejkratší po dobu dvou hodin. Doba před uložením ke spánku musí vedoucí vyhradit klidovým činnostem. Pozměnit režim dne lze jen ve výjimečných případech a rozhodnutím hlavního vedoucího tábora.

Režim dne je upraven vyhláškou č. 148/2004 Sb. a § 8 následovně - v režimu dne musí být pevně vymezena doba pro spánek, osobní hygienu a stravování. Doba pro spánek musí činit nejméně 9 hodin s výjimkou noci, kdy se pořádá noční hra. Režim

dne musí odpovídat věku a zdravotnímu stavu dětí. Fyzická a psychická zátěž dětí musí být přiměřená jejich věku, schopnostem a možnostem. Při soustavné fyzické zátěži dětí v prvních dvou dnech zotavovací akce musí být třetí den vyhrazen odpočinku. V putovních táborech se stanoví den odpočinku k přihlédnutím k tělesné zdatnosti a aktuálnímu zdravotnímu stavu dětí. Přesuny putovních táborů se mohou provádět pouze za denního světla. Ukázka režimu dne je uvedena v příloze č. 4.

Táborový řád je soubor práv a povinností všech účastníků tábora. Obsahuje pravidla jednání a chování v táborovém životě, se kterými jsou všichni účastníci seznámeni při zahájení tábora a je pro všechny závazný. Je připraven dopředu hlavním vedoucím tábora a měl by být vyvěšen po celou dobu konání tábora na nástěnce. Doporučuji nazvat táborový řád méně oficiálními názvy, jako například „Naše pravidla“ nebo „Co uděláme proto, aby se nám na táboře líbilo“. Ukázka táborového řádu je uvedena v příloze č. 5.

4.3 Táboroví pracovníci

Dospělými táborovými pracovníky mohou být jen ti, kteří jsou k práci na táboře a s dětmi tělesně i duševně způsobilí a podrobili se lékařské prohlídce s písemným závěrem, že jsou této činnosti schopni. Lékařské potvrzení se nevyžaduje u pedagogických a zdravotnických pracovníků a u studentů pedagogických a lékařských fakult. Pracovníky na dětském táboře, jejich charakteristiku a stručnou náplň práce a z ní vyplývající povinnosti a práva jsem rozdělila následovně.

Rozhodující postavení v organizaci táborů mají provozovatelé. Mohou jimi být společenské a zájmové organizace a instituce, které mají právní subjektivitu. V současnosti existují i komerční iniciativy, které se pořádáním letních táborů zabývají jako svou hlavní výdělečnou činností. Provozovatel zaštiťuje a pomáhá vytvářet kolektiv táborových pracovníků, jak výchovných, tak i provozních. Zabývá se postupně také oblastmi přípravy tábora a schvaluje všechny pracovníky, plán a rozpočet tábora, táborový řád a denní režim. Zajišťuje instruktáž všech osob činných při práci v táboře a uzavírá s nimi pracovní smlouvy. Instruktáž zaměřuje na poskytování první pomoci a bezpečnost práce. O absolvování instruktáže vede písemné záznamy. Funkce provozovatele představuje nejenom mnoho práce, ale hlavně vysokou odpovědnost vůči

dětem, jejich rodičům i vlastní organizaci. Zodpovídá za dodržování všech vyhlášek a předpisů, za bezpečnost a hygienu dětí, hospodaření i dokumentaci tábora. Po skončení tábora po šest měsíců ukládá zdravotní deník, seznamy dětí i s adresami a seznamy osob činných při provozu tábora. Přístup a odpovědnost provozovatele jsou předpokladem pro kvalitní tábor.

Hlavním vedoucím by měla být důvěryhodná a bezúhonná osoba starší 18 let s dostatečnou kvalifikací a zkušenostmi, ochotná spolupracovat a respektovat ostatní. Hlavní vedoucí řídí práci všech pracovníků na táboře a nese hlavní zodpovědnost za spokojenost dětí. Vede celý výchovný proces, kontroluje práci oddílových vedoucích i praktikantů, je hlavním rádcem a poradcem dětí v případě, kdy situaci nemůže vyřešit oddílový vedoucí. Hlavní vedoucí má být tvůrčí, hravý, operativní, rozhodný, komunikativní a má mít organizační talent a schopnost improvizovat. Musí mít i příslušné pravomoci a vyznat se v oblasti práva, neboť zodpovídá za zdraví a životy dětí i pracovníků jak provozovateli, tak i před zákonem. Základní pravomocí hlavního vedoucího tábora je výběr táborových pracovníků.

Hlavním zdravotníkem může být lékař, střední zdravotnický pracovník, student lékařské medicíny, který ukončil alespoň 3. ročník. Hlavní zdravotník tábora má vést povinnou dokumentaci, vybrat lékařské posudky o zdravotní způsobilosti od účastníků tábora, prohlášení o bezinfekčnosti od zákonných zástupců, vede zdravotní deník. Zdravotník musí být v dosahu 24 hodin denně po celou dobu konání dětského tábora, podílí se na sestavování jídelníčku z hlediska nutriční hodnoty stravy a režimu dne. Předává informace o zdravotním stavu dětí oddílovým vedoucím a rozdává léky trvalé medikace. Poskytuje ošetření a první pomoc po celou dobu tábora, eventuálně zajišťuje transport do zdravotnického zařízení a vede o všem zápisy do zdravotního deníku tábora. Při vážnějších onemocněních dětí i dospělých a při podezření na výskyt přenosného onemocnění vše neprodleně hlásí praktickému lékaři, u přenosných nemocí i příslušnému hygienikovi. Na izolaci ošetřuje nemocné osoby a pečuje o ně. Informuje rodiče o zdravotních problémech, které dítě v průběhu tábora prodělalo, a dbá o pořádek a hygienu na táboře, například každodenním bodováním úklidu chatek nebo stanů. Zajišťuje zdravotnický dohled při rekreačním koupání.

Mezi další pracovníky na táboře patří zástupce hlavního vedoucího (řídí průběh plnění táborového programu, včetně celotáborové hry), penzl (každé dopoledne dočasně zastává funkci oddílového vedoucího místo svého kolegy, který právě odpočívá po noční službě, po zbytek dne je k dispozici vedení tábora), hospodář (organizuje a řídí práci všech hospodářských pracovníků tábora, vede účetnictví tábora a zodpovídá za dodržování hospodaření na základě rozpočtu tábora a za dodržování stravovacích norem), kuchař (dbá na správné technologické zpracování potravin, na konečnou úpravu stravy a podávání účastníkům tábora), pomocní kuchaři, řidič a uklízečka.

O osobnosti oddílového vedoucího se rozepisují ve zvláštní kapitole, zbývá pak popsat charakteristiku a povinnosti praktikanta, kterým je neplnoletý táborový pracovník v rozmezí od 15 do 17 let. Má za úkol pomáhat oddílovému vedoucímu při organizování dětí a zapojuje se do činnosti tábora. Praktikant nemá plnou právní odpovědnost, a proto mu nelze ukládat práce oddílového vedoucího. Dodržuje táborový řád a všechna ostatní táborová nařízení.

4.4 Osobnost oddílového vedoucího

Oddílový vedoucí musí být starší 18 let a způsobilý pro práci s dětmi. Po celou dobu konání tábora zodpovídá za svěřený oddíl, za jeho programovou, výchovnou i zotavovací činnost a to po dobu téměř 24 hodin denně. Oddílový vedoucí nahrazuje dětem na 14 dní rodiče, je jejich rádcem, kamarádem, pomocníkem, důvěrníkem a především příkladem. Před zahájením tábora by měl oddílový vedoucí pečlivě prostudovat charakteristiku věkového stupně dětí, z kterého se oddíl skládá, a další informace, které vyčte z přihlášky dítěte, vyjádření lékaře apod. Prvním příkázáním pro oddílového vedoucího je nenechat nikdy děti bez dozoru!

Na táboře působí jako oddíloví vedoucí lidé různého povolání, ale také studenti vysokých škol různého zaměření. Nejdůležitější pro práci s dětmi je osobnost vedoucího a jeho vztah k dětem. Rozdíly mezi táborovými pracovníky jsou přínosné pro kvalitní táborovou činnost – vedle profesionálních pedagogů by se na ní měli podílet i pracovníci, kteří ve svém profesním životě ve školství nepracují, a tudíž mají potřebný nadhled v práci s dětmi. Pedagogové často vnímají některé situace, které mohou být nebezpečné, s větším strachem a obavami o svěřené děti. Tím nechci říct, že

„nepedagogové“ jsou nezodpovědní a necítí strach, jen svou zodpovědnost nedávají tolik svými projevy najevo a upřímně děti tolik neomezují.

Další rozdíl v práci oddílových vedoucích spočívá v odlišnostech pohlaví. Proto se ženy daleko více hodí pro práci s malými dětmi, která vyžaduje větší každodenní péči a maminkovský přístup, zatímco muži se více hodí pro práci se staršími dětmi, u nichž onen pečovatelský přístup není tak nutný. K tomu bych dodala, že pokud je to personálně možné, je vhodné k ženám v rolích oddílových vedoucích u mladších dětí přiřadit praktikanta, tedy chlapce – přispívá to k rozmanitější činnosti a přístupu ke svěřeným dětem.

Rozdíly spatřuji též mezi dospělými, kteří mají už své vlastní potomky a kteří proto posuzují práci s dětmi z pozice rodičů a také k ní tak přistupují. Konkrétním příkladem je noční hra. Oddíloví vedoucí mužského pohlaví a bez závazků ji s velkou chutí připravují, berou ji jako zpříjemnění táborového života, vymýšlejí náročnou trasu, stanoviště. Mají jasný záměr pro děti – překonat strach, sám sebe a překážky a dojít k cíli s pocitem zvládnutí trasy, překážek a úskalí, pomoci jeden druhému při obtížích. Psychika dítěte je při nich zatížena na maximum, pohyb ve tmě a tichu je velmi náročný, naplno také pracuje dětská představivost. Noční hry také od nás vyžadují zvýšenou bdělost, nejen proto, že ponocujeme, ale především většími nároky na zajištění bezpečnosti dětí. Pro mnohou ženu v roli matky a oddílové vedoucí je noční hra utrpením.

V neposlední řadě hrají důležitou roli zkušenosti oddílových vedoucích. Proto velmi záleží na výběru oddílových vedoucích, což je jedna z nejdůležitějších povinností hlavního vedoucího. Splněním tohoto předpokladu totiž vedení tábora předchází případným problémům, které se během tábora mohou objevit. Táborem protřelí oddíloví vedoucí také mohou plnit potřebnou funkci „rádců“ těm oddílovým vedoucím, kteří táborové zkušenosti teprve sbírají.

Vedoucí, který pracuje nepřetržitě s dětmi v oddíle, musí znát i zásady při udělování odměn a trestů. Mezi odměny řadíme především pochvaly, dále pak diplomy, sladkosti, zvláštní privilegia aj. Platí zde zásada přiměřenosti odměny pro všechny. Při práci s dětmi nesmí zapomenout, že je nutné použít více pochval než trestů. Dříve, než

přistoupíme k udělení trestu, měli bychom předem zvážit, zda jsme udělali vše pro to, aby k porušení pravidel nedošlo. Uvědomit si, zda jsme vše jasně vysvětlili, použili přesvědčování a domlouvání předtím, než udělíme trest. U trestů můžeme použít domluvu, fyzické výkony – dřepy, kliky, zvláštní úkoly a při nejzávažnějších proviněních proti táborovému řádu i vyloučení z tábora a následný odjezd domů. Vždy by měla platit při užívání trestů zásada úměrnosti. Dítě by mělo chápat trest tak, že se týká jeho konkrétního negativního činu a nikoliv jeho osoby. Také by mělo vnímat, že nedošlo ke ztrátě sympatie, porozumění a pomoci ze strany vedoucího.

Oddílový vedoucí by měl být i dobrým psychologem, měl by umět vytipovat a zvládat problémové děti a jejich nálady. Brzké odhalení těchto problémových jedinců a jejich začlenění mezi děti v oddíle je absolutně nezbytné, jinak by se nám oddíl mohl rozložit právě jejich „zásluhou“. Jsou to třeba děti chronicky líné, nesnášenlivé, povýšené, agresivní, vulgární anebo naopak děti nesmělé, plaché, ostýchavé a stýskavé po rodičích. Můžou to být také děti, které se obtížně vyrovnávají se skupinovým děním. Ke každému z nich je potřeba zvolit individuální přístup, vybudovat si s dítětem vztah a hlavně vzájemnou důvěru, což se za čtrnáct dnů vždycky nepodaří. Například u plachého dítěte je potřeba spolupráce celého oddílu, který mu bude ochoten pomoci. Takové dítě nikdy nenutíme, aby se okázale projevovalo, předvádělo před ostatními nebo na veřejnosti, spíše vyhledáme zkušenější děti v oddíle, které se dítěte nenápadně ujmou a pomůžou mu. Postačí, když se dítě začlení do skupiny a je v ní spokojené. Těžší je to s jedinci, kteří sami málo dovedou, ale jakýkoliv výkon ostatních zesměšňují, kritizují, vše je podle nich nedokonalé, trapné a i to jim brání v úspěšném zapojení se do činností. Řešením je, že pokud tyto děti nenaleznou posluchače, vedoucí je nenechá zesměšňovat a kritizovat ostatní děti a kolektiv jim dá jasně najevo svůj nesouhlas s jejich chováním, časem se stáhnou a mnohdy se i správným chováním a motivací všech zúčastněných zapojí aktivně do dalšího táborového dne.

Oddílový vedoucí musí vědět, že zodpovídá za děti po celou dobu pobytu, za jejich hygienu, vhodné oblečení, fyzickou i duševní zátěž. Dbá na pořádek dětí, sleduje jejich zdravotní stav a kontroluje pitný režim. Sleduje chování dětí a dovede je zaujmout a motivovat, žije celotáborovou hrou a je zároveň zásobárnou her a soutěží, které umí správně vybrat, připravit, upravit, řídit, analyzovat a hodnotit. Nesmí se bát nových

věcí, nestát stranou a dokázat, že umět si hrát je umění, které zvládá a které ho baví. Měl by být dětem příkladem a vzorem, nejenom ve slušném chování, ale i v utváření kladného vztahu k přírodě, společnému majetku a ve vztahu k druhým lidem. Dodržování pravidel bezpečnosti a ovládnutí první pomoci je pro něj nutností.

Ideální oddílový vedoucí by měl být zodpovědný, pracovitý, tvůrčí, akční, pohotový, komunikativně zdatný, měl by mít vrozenou autoritu a cit pro potřeby dětí, měl by umět pomoci a měl by být pozitivně naladěný. Samozřejmostí je i vřelý vztah k dětem a k táboření.

Mnoho vedoucích táborovou činnost nebere jako práci, ale vykonávají ji především pro vlastní potěšení a pro neopakovatelnou atmosféru na táboře. A už vůbec ne pro peníze, protože finanční ohodnocení nepřetržité a zodpovědné práce s dětmi je opravdu jen symbolické a na úrovni minimální mzdy. Největší odměnou na táboře jsou pro oddílové vedoucí šťastné dětské oči a usměvavé děti.

4.5 Charakteristika věkových kategorií dětí na táboře

Dětský tábor je určen pro děti věkové kategorie od 6 do 15 let, některé příručky uvádějí věkovou hranici od 7 do 14 let. Děti bývají obvykle podle věku a podle počtu dětí zařazeny do tří kategorií. Pro pochopení určité věkové kategorie dětí a pro úspěšnou práci s nimi je důležitá znalost věkových zvláštností. V práci oddílového vedoucího to znamená přizpůsobit požadavky a metody práce právě těmto věkovým a individuálním zvláštnostem dětí.

Mladší školní věk – období od 6 do 11 let. Mladší školní věk je období ve srovnání s tím, co předcházelo i co bude následovat, poměrně klidné, nebouřlivé a také šťastné. Z tělesného a pohybového vývoje je důležité znát, že dítě roste do výšky a přibývá na hmotnosti. Roste též jeho tělesná síla a zpevňuje se jeho hrubá i jemná motorika. Má velkou potřebu pohybu a radost z něj. Děti mladšího školního věku špatně hospodaří se silami, snadno se vyčerpají, mají však schopnost sílu znovu rychle nabrat. Tělesná síla a obratnost rozhodují, zvláště u chlapců, o jejich postavení v kolektivu. Malí, slabí, neobratní se často stávají outsideři ve skupině dětí. Myšlení se zrychluje a je stále efektivnější, hlubší a pronikavější. Částečně i proto, že v tomto období dítě udrží v mysli více fakt najednou, může tedy uvažovat složitěji. Ve volném čase se dítě zabývá

především hrou. Ve školním věku si už hraje střízlivý realista, jde mu o věrné napodobení skutečnosti. Chlapcům imponuje technika, milují technické stavebnice a převládají hry s prvky dobrodružnosti a bojovnosti. U dívek jsou v oblibě pohybové, rytmické hry, ruční práce a hry s výraznými pečovatelskými prvky. Děvčata i chlapci mají rádi stolní hry, půvab získávají hry s momentem náhody, počínaje, Člověče, nezlob se a konče složitějšími hrami s řadou pravidel. V oblibě mají skupinové hry, ale musí být dobře zorganizované s jasně danými pravidly, a také dramatické hry. Od hry vede cesta ke sportu. U chlapců jsou nejoblíbenější fotbal a hokej, které rozvíjejí odvalu, vybíjí se při nich agrese a prohlubuje sociální trénink tím, že ve hře je nejenom soupeř, ale i spoluhráč. Úspěchu je možno docílit pouze souhrou, hráči jsou na sobě navzájem závislí. Proto v těchto sportech roste osobnost, tvoří se realistické sebehodnocení, zdravá hrdost i skromnost. Dítě se učí u druhých oceňovat cenné charakterové vlastnosti a z těchto zkušeností vznikají krásná kamarádství. (Říčan, 2006)

Z hlediska poznávacích procesů děti mladšího školního věku nechápu obecné úkoly, které musí být konkrétní a přesné. Vnímání se mění z celistvého k analytickému, dítě vnímá lepší prostor zrakem a zlepšuje si i vizuální vnímání. Pozorování má velký význam a toto období je hodně ovlivněno city. Zde je potřeba uvést u mnohých dětí závislost na rodičích a z toho pramenící stesk a smutné nálady. Dítě se učí zaměřovat pozornost na více objektů a má potíže s jejím rozdělováním. Vznikají první kamarádství, dítě si vytváří vzory a rozvíjí se sebevědomí. Touží se uplatnit ve skupině vrstevníků, chce být chválen a velice se ho dotýká napomínání a zesměšnění. Pro dítě jsou důležité příkazy a zákazy dospělých, které většinou dodržuje, protože se obává trestu anebo očekává odměnu. Zvyšuje se schopnost sebeovládání a okolo osmého roku života dítěte ustupuje strach ze tmy, ze samoty a z nadpřirozených vlastností. (Vademecum, 1998)

„Zájmy v mladším školním věku nejsou ještě rozlišeny, a proto je nutné dětem k výběru předkládat činnosti, při kterých se mění nejen jejich obsah, ale i prostředí, v němž probíhají. V mladším školním věku využíváme dychtivosti dětí po všem novém, chuti a nadšení, které jsou pro tento věk typické.“ (Pávková, 2002, s. 97)

Pubescence – období od 11 do 15 let. Období pubescence je snad z celého života nejdramatičtější. Tělesná proměna je dynamická, a to včetně pohlavního dospívání.

Pubescent hledá svou individualitu a zásadně mění své vztahy k vrstevníkům, k rodičům a dalším autoritám. Po psychické stránce tyto děti bývají na jedné straně často labilní, přecitlivělí, laxní, v opozici vůči dospělým, mají kolísavé sebeovládání, ale na druhou stranu umějí být tvořiví, samostatní a komunikativní. Dospívající sám nerozumí tomu, co se s ním děje, vysvětlení hledá přirozeně především v tom, jak se k němu chová jeho okolí. Pubescentní vzpoura je normální stadium a má svůj vývojový smysl. Individuální rozdíly ve fyzických a duševních předpokladech jsou zvláště výrazné. Ve fyzickém vývoji dochází k dočasnému prudkému zrychlení růstu u dívek i chlapců a mění se u nich tělesné tvary. Zaměstnání pubescentů ve volném čase odpovídá jejich větší rozumové i celkové vyspělosti a má stále rostoucí význam pro vývoj všech složek osobnosti. Někteří pubescenti jsou velcí čtenáři. Chlapci holdují bojovým hrám, baví je stále technické stavebnice. Dokážou věnovat velkou většinu volného času sportovnímu tréninku. Pubescenti milují tajemství a hru na tajemství. Přitahuje je šero, táborák, romantika a skupinové symboly. Probouzí se i zájem o umění, pubescenti vynikají zvláště v hudbě. Vztahy k vrstevníkům jsou jednou z hlavních hybných sil pubescentního vývoje. Skupiny vrstevníků mají stále větší vliv jak v pozitivním, tak v negativním smyslu na utváření osobnosti. (Říčan, 2006)

V zájmové činnosti dospívajících dochází k uvědomělejšímu výběru těchto činností. Dbáme na to, aby jejich zaměření odpovídalo společenským i individuálním potřebám. Pubescenti prožívají své zájmy intenzivně, věnují jim množství času. (Pávková, 2002)

5 Programová náplň dětského tábora

Táborový program je kompletní přehled veškerých činností, které budou táborníci během celého pobytu na táboře vykonávat.

Celotáborová hra probíhá na letním dětském táboře o prázdninách, tudíž ve volném čase dětí. „Volný čas je možné chápat jako opak doby nutné práce a povinností a doby nutné k reprodukci sil.“ (Průcha, Walterová, Mareš in Pávková, 2002, s. 13). Jednoduše řečeno, je to doba, kdy si různorodé činnosti svobodně vybíráme, děláme je dobrovolně a rádi, přinášejí nám pocit uspokojení a uvolnění. Z výchovného hlediska je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování. Děti ještě nemají dostatek zkušeností, nedovedou se orientovat ve všech oblastech zájmových činností, potřebují citlivé vedení. Pedagogické vedení má být nenásilné, nabízené činnosti pestré a přitažlivé a účast dětí dobrovolná (Pávková, 2002).

Životem dětí na táboře prostupují různé herní činnosti, které se odlišují formou, náplní a zaměřením s ohledem na věkovou kategorii dětí. Hrou se rozvíjí u dětí myšlení, psychika, řeč, motorika a orientace v okolním světě, který postupně poznávají. Hra je jedním ze základních výchovných prostředků při formování dětské osobnosti. Zároveň je zde i zpětná vazba pro dospělé, kteří mnohem lépe poznají povahové vlastnosti dětí a odhalí schopnosti svých svěřenců, ať už kladné či záporné. Hry dětem přinášejí významné prožitky, poskytují jim společenské zkušenosti, učí je řešit nejrůznější situace, komunikovat s vrstevníky, vyrovnávat se s úspěchem i neúspěchem, prožívat pocit vítězství a umět se vyrovnat s prohrou, dodržovat pravidla, samostatně se rozhodovat a přijímat rozličné role ve skupině (Doležalová, 2004).

Zařazení zájmových činností do průběhu dne na táboře musíme volit s ohledem nejenom na věk dětí, ale i na kolísání výkonnosti dětí v průběhu dne. V časných ranních hodinách je nízká, pozvolna stoupá a dosahuje vrcholu přibližně mezi 9. a 10. dopolední hodinou. Nejnižší výkonnost je odpoledne mezi 13. a 15. hodinou. Vzhledem ke střídavé výkonnosti dítěte zařazujeme odpočinkové činnosti v časných ranních hodinách, po obědě a večer. Každý, kdo pracuje s dětmi, by si měl uvědomit, že s odpočínutými dětmi se lépe a snadněji pracuje.

Zájmy se vyvíjejí, a proto obsah zájmových činností odlišujeme nejen podle věku, ale i podle náročnosti a obtížnosti. V mladším školním věku využíváme dychtivosti dětí po všem novém, chuti a nadšení, jež jsou pro tento věk typické. Můžeme zde uplatnit širší záběr zájmových aktivit. Starší děti už mají specializovanější zájmy, při nichž je nutné soustavné podněcování a rozvíjení zájmů rozmanitými prostředky tak, aby jejich zaměření odpovídalo společenským a individuálním potřebám (Pávková, 2002).

Dívky mívají širší rozsah zájmů, kdežto chlapci se zaměřují spíše na jeden nebo dva zájmy, které jsou však hlubší a intenzivnější. Berme taky na zřetel rozdílnost zájmů podle pohlaví a socioekonomických faktorů.

Na začátku tábora nesmíme opomenout zařadit seznamovací aktivity do táborové činnosti formou seznamovacích a uvolňovacích her, prohlídkou areálu tábora a jeho okolí, zabydlením dětí na táboře. Nejzvědavější den tábora je totiž pro dítě den první - kde bude spát, s kým bude ve stanu či chatce, najde si nové kamarády a jaká bude „celotáborovka“? Dále je třeba děti seznámit s táborovým řádem, denním režimem a chodem tábora, důležité jsou osobní rozhovory s dětmi a vzájemné představení, dohodnutí způsobu oslovování. Seznamovací hry, kterých existuje nepřeberná škála, pomůžou uvolnit atmosféru a velkou mírou přispějí k lepšímu poznání dětí v oddíle.

5.1 Hra jako základní táborová činnost

Hra je významným prostředkem nenásilného ovlivňování výchovného vedení a přitom i vhodnou příležitostí k poznávání dětí. Hry jsou součástí všech druhů a typů činností. Mohou působit na rozvoj všech stránek osobnosti a podle svého charakteru ovlivňují biologický, psychický i sociální rozvoj dětí. Podněcují pohybovou aktivitu, umožňují nenásilné získávání zkušeností, nových poznatků, dovedností a rozvíjení schopností. Většinou jsou doprovázeny kladnými city, přinášejí vzrušení a radost, umožňují odreagování od napětí a negativních emocí. Podílejí se na utváření charakterových, volných vlastností a mají významnou úlohu při socializaci. Učí děti zapojit se do skupiny, podřídit se pravidlům hry a osvojovat si pravidla sociálního soužití. (Pávková, 2002)

Hra je dominantní činností dětství a rozvíjí všechny stránky dětské osobnosti. Může být spontánní a řízená a má funkci rozvíjející, kompenzační, abreakční, projekční a

seberealizační. Hra je opravdu nejlepším a nejvýznamnějším výchovným prostředkem. „Hraním hry děti vstupují do jiných světů, obohacují život o nové dimenze, jež nelze prožít nikde jinde. Nikde jinde a nikdy jindy než v okamžiku plného herního nasazení neplyne jejich prožívání tak intenzivně, bohatě a svobodně.“ (Jirásek, 2002)

Herní činnosti na tábore jsou buď organizované vedením tábora v rámci celotáborové hry, nebo je během dne určen program dle oddílových vedoucích. Znamená to, že jednotliví vedoucí se svými oddíly si organizují činnost sami.

„Prostřednictvím hry se zvyšuje účinnost předávání znalostí, dovedností a zkušeností mezi vedoucím a dítětem a i mezi dětmi navzájem.“ (Lukášek, 1992, s. 71)

Chci na tomto místě zdůraznit, že při realizaci jakékoliv hry je vždy třeba důsledně myslet na bezpečnost dětí a hru mít dobře připravenou. Herní desatero nám pomůže při přípravě a realizaci her.

„Herní desatero

1. Zajistěte při hrách bezpečnost.
2. Promyslete dobře organizaci hry.
3. Vysvětlete srozumitelně pravidla, při nejasnostech ihned reagujte na dotazy.
4. Zapojte do hry co nejvíce dětí vhodnou motivací.
5. Sestavte družstva přibližně stejně zdatná.
6. Kromě plánovaného času mějte vždy časovou rezervu pro případ nečekané změny.
7. Zapojte děti do přípravy hry i úklidu po skončení hry.
8. Ved'te děti ke sportovnímu chování podle zásady fair play.
9. Pochvalte úspěšné hráče, povzbuďte méně úspěšné.
10. Respektujte věkové odlišnosti dětí. Vhodným způsobem zapojte do her také děti s handicapem.“ (Doležalová, 2004, s. 9)

Důležité je umět děti správně motivovat a myslet na to, že každé dítě potřebuje pochválit a povzbudit, prožít úspěch a ocenění. Úspěch by měl dítě motivovat k další

činnosti a neúspěch by měl být osobní výzvou k dalším pokusům pracovat na sobě, zlepšit se a dokázat si, že další překážky už zvládnou lépe. Motivace má dvě stádia, a to vytyčit si cíl a ukázat, jak cíle dosáhnout. Při motivaci nikdy nesnižujeme význam dítěte, nepřehlízíme maličkosti, nebojíme se rozhodnout. Prokazujeme osobní nasazení při hrách s dobrou náladou, povzbuzujeme je i v jejich nápadech a projevujeme dětem důvěru i umožněním svobody projevů a názorů. Zastáváme princip optimální motivace, nesmí být ani nízká ani příliš vysoká.

Při práci s dětmi v oddíle se jim snažíme vysvětlit, že nejdůležitější je samotný prožitek při hře a že může být významnější než konečný výsledek. Jednoduše řečeno, hrát s plným nasazením, užít si hru a dát do hry maximum svých schopností. Při táborových hrách je důležité nechat každého jednotlivce vyniknout „ve svém oboru“. Dítěti to zvedne sebevědomí a bude šťastné, že je alespoň v něčem nejlepší. I proto je důležité, aby na táboře bylo složení her co nejvíce různorodé.

Hry můžeme rozdělit podle Miloše Zapletala do jednotlivých skupin:

- Hry v přírodě
- Hry v klubovně
- Hry na hřišti a v tělocvičně
- Hry ve městě a na vsi

Dalším dělením her se můžeme nechat inspirovat v Prázdninové škole Lipnici – hry pohybové, hry zaměřené na intelektové dovednosti, psychologické hry a kombinované hry. Na současném knižním trhu a v knihovnách existuje velké množství literatury, která nám může posloužit jako rádce i inspiromat při výběru táborových her.

5.2 Rekreační a odpočinkové činnosti

„Způsob odpočinku a rekreace má vliv na utváření způsobu života jedince, jeho hodnotovou orientaci a v dospělosti i na pracovní výkon. Naučit děti a mládež racionálně odpočívat je proto jedním z nejvýznamnějších úkolů výchovy, tedy i výchovy mimo vyučování.“ (Pávková, 2002, s. 83)

Rekreační činnosti mají charakter vydatné pohybové aktivity, nejlépe na zdravém vzduchu. Mohou mít podobu činností tělovýchovných nebo manuálně pracovních. Slouží především k odreagování dětí. Radíme sem i spontánní rekreační činnosti, při kterých mají děti příležitost samy rozhodnout o činnosti podle jejich přání.

„Tyto spontánní rekreační činnosti vedou k uspokojení individuálních potřeb, pomáhají vytvářet pocity radosti a spokojenosti, umožňují vznik a upevňování neformálních osobních vztahů a začleňování jedince do neformálních skupin. Poskytují dětem příležitost k volnému a bezprostřednímu projevu a k odreagování kladných i záporných emocí.“ (Pávková, 2002, s. 87)

Odpočinkové činnosti jsou velmi klidné, pohybově i psychicky nenáročné. Na táboře mezi ně řadíme spánek, který je určen v režimu dne od 21 hodin pro malé děti a od 22 hodin pro nejstarší kategorie do 8 hodiny ranní. Dále pak polední klid – doba určená ke klidu po obědě, trvá 2 hodiny a během ní děti odpočívají, čtou si knihy a časopisy, píšou dopisy či pohledy, nebo společně s oddílovým vedoucím hrají karetní hry nebo jiné klidné hry v chatce nebo venku na pokrývce. Patří sem i klidné hry, například společenské hry v klubovně – pexeso, kvarteto, domino a také relaxační cvičení. Mezi odpočinkové činnosti můžeme řadit i rozhovory mezi dětmi a vedoucími – vyprávění vlastních zážitků, neformální rozhovory, dojmy z tábora. Dále pak klidné a pohybově nenáročné vycházky - pobyt v lese, na louce nebo procházku do okolí tábora. Odpočinkovou aktivitou může být také sledování divadelních nástupů, které při celotáborové hře navozují děj hry.

5.2.1 Zájmové činnosti sportovního a turistického zaměření

Přispívají k fyzické zdatnosti a psychické odolnosti. Přiměřená pohybová aktivita je podmínkou zdravého vývoje. Přispívá k možnosti poznávat různé druhy sportu a podněcuje děti k jejich aktivnímu provozování. Pro děti jsou tyto činnosti přitažlivé a ze zdravotního hlediska potřebné. (Pávková, 2002)

Sportovní činnosti a různé sportovní, tělovýchovné a turistické aktivity jsou častou náplní volného času dětí na táboře. Většina dětí ráda sportuje, soutěží a chce předvést svoje výkony a ukázat schopnosti, které nabyly během školního roku ve sportovních oddílech a v zájmových kroužcích. Konkrétními oblíbenými sportovními činnostmi na

táboře jsou vybrané prvky z atletiky (běh, překážkový běh, skoky, hody, střelba ze vzduchovky, luku či kuše), ze sportovních kolektivních her, turistiky, plavání a cvičení s hudbou. Populární jsou i netradiční druhy sportů jako například frisbee a ringo. Mezi turistické činnosti můžeme zařadit pěší túry, výpravy, procházky, výlety a putování. Mějme na paměti, že tempo pochodu musí být limitováno nejméně zdatným jedincem. Pochody se nekonají za špatného počasí, například za větru a mlhy a při špatné viditelnosti. Rozvíjíme turistické znalosti a dovednosti, jako je práce s mapou a orientace podle mapy, odhady vzdáleností, hledání turistických značek, předvídání počasí, určování světových stran podle přírodních úkazů aj. Specializované dětské tábory mohou být právě turistické nebo zaměřené na cykloturistiku a vodáctví.

Mezi nejoblíbenější chlapecké sporty patří fotbal a mezi dívčí pak vybíjená a přehazovaná. Při sportovních činnostech nezapomínáme na pravidla her a kritéria hodnocení. Pravidla musí být stručná, srozumitelná, přiměřená věku hrajících dětí. Musíme je uvést na počátku hry a podle potřeby opakovat. Sportovními činnostmi na táboře mohou být různé formy tělovýchovných chvil zaměřené na upevňování správného držení těla (ranní rozevčička, cvičení na míčích), drobné pohybové hry na hřišti i v místnosti, ve volné přírodě, překonávání přírodních překážek, koupání a plavání či závodivé hry. Sportovní činnosti jsou závislé na různých okolnostech, mezi které patří přízeň počasí a sportovní vybavení tábora. Sportovní činnosti musí odpovídat svou zátěží věku, schopnostem a zájmu dětí. Stojí za to zde připomenout, že třetí den po začátku tábora je vhodné vyhradit odpočinku. Soustavná fyzická zátěž pro děti do 12 let musí být nejpozději po 90 minutách přerušena.

5.2.2 Zájmové činnosti esteticko-výchovné

„Utvářejí a formují estetické vztahy dětí k přírodě, společnosti a jejím materiálním a kulturním hodnotám. Činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení výtvarného, hudebního, literárního, dramatického a hudebně - pohybového projevu, na kulturu chování a výchovu vkusu, rozvoj tvořivosti.“ (Pávková, 2002, s. 96)

Na táboře patří mezi ně všechny aktivity, ve kterých se uplatňuje estetický vztah dětí ke skutečnosti. Řadíme mezi ně kulturní vystoupení, přehlídky činností a hlavně vlastní tvořivé aktivity dětí.

Výtvarné a pracovní zájmové činnosti – patří mezi ně výtvarné zpracování daného úkolu v rámci celotáborové hry, využití různých výtvarných technik a experimentování s nimi. Mladší děti rády malují podle své fantazie, proto je důležité umožnit jim tuto činnost i na táboře, třeba v době odpočinku nebo při nepřízni počasí. K dalším činnostem mohou patřit papírové skládanky, omalovánky a výtvarná výzdoba kroniky. Je při nich dobré a potřebné správně odhadnout dobu nezbytně nutnou k dokončení práce dětí. Je také nutné brát na zřetel větší časový prostor pro menší děti. Dokončovací práce můžeme přesunout na dobu osobního volna. Zmíním se zde i o náročnosti hodnocení těchto činností. Vždy je dobré předem rozhodnout, co budeme u odevzdané práce bodovat, a k bodování přizvat alespoň tři nestranné pracovníky tábora. Je také nezbytné brát ohled na věkovou skupinu dětí, tzn. hodnotit zvlášť kategorie a brát v potaz kreativitu a samostatnost dětí.

Hudebně zájmové činnosti na táboře mohou být: sólový a sborový zpěv v rámci soutěží, hudebně - pohybové a taneční hry v oddílech, cvičení při hudbě při rozcvíčkách, poslech hudby a tanec při diskotékách, skládání písní.

Literárně – dramatické zájmové činnosti – k nim lze zařadit při činnostech s dětmi na táboře hlavně četbu před spaním, dramatizaci daných úkolů - scének v rámci etapových her, dramatické hry, pantomimu, tvorbu literární činnosti a promítání filmů.

Společenskovední zájmové činnosti – mají za cíl, jak poznání aktuálního společenského dění, tak i některých historických souvislostí. Pěstují vztah k vlasti, mateřskému jazyku a k tradicím našeho národa. Na táboře mezi tyto činnosti lze zahrnout poznávání významných objektů v místě tábora a při celodenních výletech, seznámení s historií poznávaných míst, významné osobnosti, které mají vztah k regionu tábora, přípravu společných setkání a soutěžení dětí z různých táborů a jejich vzájemnou výpomoc, mezinárodní tábory, dodržování tradic v rámci konkrétní etapové hry, vydávání táborových novin, praktické dovednosti první pomoci, specializované tábory zaměřené na studium cizích jazyků aj.

5.2.3 Zájmové činnosti přírodovědné

Tyto činnosti vedou především k prohlubování vědomostí o dění v přírodě a pěstují vztah dětí k její ochraně. Lze tohoto docílit osvojením poznatků o živočiších, rostlinách

a neživé přírodě. (Pávková, 2002) Nejčastější přírodovědnou činností na táboře je pozorování přírody v táboře i na vycházkách v okolí, sbírání přírodovědného materiálu, sledování jevů a počasí v přírodě, ochrana přírody a seznamování se z hvězdné oblohy. Při hrách v přírodě platí, že bychom měli instruovat děti o zásadách správného chování v přírodě a vštěpovat jim správný vztah k přírodě. Každé dítě by si mělo uvědomit, že je v přírodě návštěvníkem a že do přírody chodíme s respektem k ní. Naučíme děti, že když se v přírodě chováme tiše, více pak uvidíme, pohybujeme se v ní ohleduplně a pamatujeme, že co si do přírody přineseme, to si také odneseme.

5.2.4 Zájmové činnosti pracovní- technické

Napomáhají k systematickému zdokonalování manuálních dovedností, prohlubují zájem dětí o tvořivou práci. (Pávková, 2002) Táborové činnosti, které řadíme mezi pracovní – technické, jsou především práce s různými materiály, konstruktivní práce a také specializované tábory zaměřené na výpočetní techniku. Táborové děti můžeme zapojit i do pracovních činností na táboře – příprava ohniště, sportoviště, výroba pomůcek k soutěžím, utěsnění podsad, vyřezávání ze dřeva, modelování, práce s nástroji, pomoc při práci v kuchyni aj. Děti zapojíme také do udržování čistoty v celém areálu tábora i ve svých chatkách či stanech.

6 Tvorba celotáborové etapové hry

Letní tábor by neměl být pouze bezstarostnou rekreací, účel letního pobytu dětí na táboře by měl být samozřejmě mnohem širší. Vedle rekreace, relaxace a zábavy by měl rozvíjet i osobnost dítěte, podporovat jeho sebedůvěru, tvořivost, samostatnost a v neposlední řadě rozšířit i jeho znalosti a dovednosti. Ke správnému rozvoji osobnosti dítěte na táboře nám může pomoci kvalitní celotáborová etapová hra (CEH), která na letním táboře začíná i končí.

Celotáborová etapová hra neboli hra se základním dějem, který prostupuje celým pobytem účastníků tábora, přináší pro děti a dospělé nejenom různé hry, ale i romantiku, dobrodružství a prohlubování či navázání nových přátelství. Je nutné zde podotknout, že za úspěšnou realizací CEH stojí pečlivá a náročná příprava. Pracovní skupina se schází podle potřeby a začíná pracovat na přípravě - v počátcích se vybírá námět a název hry podle zaměření tábora, délky a věku dětí, dále se pak nastiňuje děj a začínají se tvořit propozice pro oddílové vedoucí. Snažíme se vždy o to, aby text CEH byl zároveň příběhem plným romantiky, napětí a dobrodružství. CEH by měla obsahovat ústřední příběh, dílčí hry samostatně motivované v rámci etap a jejich objektivní hodnocení. Děj by měl přecházet plynule z jedné etapy do druhé a etapy by měly být rozpracované na jednotlivé dny. Měl by být psán s ohledem na zájmy dětí a s ohledem na věkovou skupinu dětí na táboře. Bez dobře promyšleného textu a obsahu děje by se jednotlivé etapy staly jen pouhými soutěžemi. Musí to být text, do kterého se děti s nadšením zaposlouchají, a příběh, který je vtáhne do děje tak silně a opravdově, že reálný tábor už nebude třeba v Janovičkách, ale bude se odehrávat, jako v našem případě v loňském roce, v minulém století v Chicagu a děti budou obklopeny mafiánskými gangy a dalšími dobovými postavami. Nezapomínejme, že vlivem doby a prudkého rozvoje médií, zvláště počítačových her a filmů pro děti, u dětí dochází k poklesu fantazie, děti mají velké nároky na vizualizaci, a proto nám musí být jasné, že celotáborová hra musí být připravena s naším co největším úsilím a zrealizována pro děti přitažlivě a napínavě.

Spolupráce všech oddílových vedoucích při vymýšlení her na dané téma, které souvisí s jednotlivými etapami CEH, je žádoucí, protože každý vedoucí vyniká v jiném

oboru a může přispět tím nejlepším právě při vzájemné spolupráci. V další přípravě se všichni podílejí svými nápady na závěrečné hře, která může být vyvrcholením celotáborové hry. Na přípravě CEH pracujeme tak dlouho, dokud ze sebe nic lepšího nedostaneme. Po sepsání konečné podoby hry je dobré se k textu po nějaké době zase vrátit s čistou hlavou a podle potřeby a našeho uvážení ji doladit. Texty k CEH by měly být stručné a jasně formulované, zároveň působivé a daná etapa by měla končit napínavě společně s návazností na další etapu. To ještě neznamená, že samotná realizace CEH bude nakonec vypadat přesně tak, jak je uvedeno v propozicích. Často se na táboře ještě vymýšlí nové hry, které nás dříve nenapadly, anebo propozice upravujeme podle okolností, které nastanou – jedná se například o nepřízeň počasí, příliš náročný úkol pro mladší děti, slabá místa v ději či samotné aktivity dětí v průběhu hry. Je potřeba na tyto změny pružně reagovat, nepřízeň počasí a jiné nenadálé události brát s nadhledem a s úsměvem a mít připraven náhradní program. Při kolektivní spolupráci se projevuje nápaditost oddílových vedoucích. Jeden se může stát výbornou zásobárnou her, druhý s výborným logickým myšlením připraví závěrečnou hru, další má fantazii při vymýšlení příběhu a jiný zase češtinářského ducha, který vše bezchybně a poutavě přepíše do závěrečných propozic.

Co se dá stihnout udělat před táborem, je nutné provést. Dobrá příprava se nám vyplatí. Ušetříme tím tak spoustu času, který můžeme na táboře věnovat dětem. (Lukášek, 2003) Následuje rozdělení úkolů pro vedoucí, co kdo sežene a co kdo do začátku tábora zařídí. Rozdělují se role jednotlivých postav příběhu CEH a shánějí či vytvářejí se kostýmy. Začíná výroba rekvizit, i zde se vždy osvědčilo, že předměty a dekorace ke scéně je potřeba udělat nejen s předstihem, ale i dokonale výtvarně ztvárněné.

„Velká táborová hra je bezesporu obohacením každého tábora. Nejde jenom o vyplnění období mezi prvním a závěrečným táborovým ohněm. Každá taková hra může táboru vtisknout tolik neopakovatelného a výjimečného. Jsou hry velmi dobré i méně zdařilé, každá z nich však stojí vysoko nad ostatními soutěžemi. Svým dějem, který se před vámi odvíjí s každým novým úsekem, svojí tajuplností a očekáváním, co přinese další úkol. A pak, kdo by nechtěl ve velké táborové hře zvítězit. Ve více jak deseti

úsecích, které od vás očekávají tolik. Odvahu, rychlost, přemýšlení, zručnost, sebeovládání. Dobrá táborová hra rozvíjí všechny tyto vlastnosti.“ (Lukášek, 2003, s. 8)

Námět CEH můžeme čerpat z různých zdrojů. Prvním a osvědčeným zdrojem je literatura. Sáhne po oblíbené knížce, vybereme si zajímavá místa, která se hodí pro jednotlivé etapy, a volně je převyprávíme. Buďme ale opatrní při výběru textu a děje, protože se musí jednat o plynulé a poutavé vyprávění. Můžeme děj rozvinout i vlastní fantazií, na jejímž základě vymyslíme náš fiktivní příběh. Příběh se může odehrávat v jakékoliv době, můžeme si vytvořit vlastní hlavní hrdiny, zápletku a vyvrcholení. Další možnou variantou je celotáborová hra podle principu Kinoautomatu (známého z 60. let, premiéru měl na Světové výstavě EXPO 1967 v kanadském Montrealu, kdy diváci mohou zasahovat do průběhu děje) a nechat tak děti ovlivňovat další průběh děje etapové hry. Necháme-li se inspirovat filmem, který děti dobře znají, máme už předem zajištěnou publicitu a v případě dobré realizace i popularitu mezi dětmi. Vhodným námětem pro CEH mohou být i úspěšné animované seriály. Dále etapové hry můžeme dělit a zároveň inspirovat se historickým tématem (pravěk, husité, divoký západ), fantasy literaturou a filmem (dobývání vesmíru, hvězdné války), ekologickým námětem, dobrodružnou, indiánskou, rytířskou nebo pirátskou tematikou a pohádkou. Mimořádnou pozornost věnujeme závěru, který musí být velkolepý a strhující, protože zakončení má výrazný vliv na celkový dojem účastníků tábora.

Samotná realizace hry na táboře vaši práci a přípravu dokonale prověří. Končí mravenčí práce a začíná tvůrčí realizace, která vás samotné často překvapí - kam až se dostanete v průběhu hry, jak děti reagují, které hry je nadchnou a kterých chyb jste se dopustili. Hodně také záleží na samotném vhodně zvoleném začátku CEH, jak děti namotivujete, jakou příznivou atmosféru vytvoříte a jak samotnou hru a příběh uvedete. Vhodná motivace je hybnou silou chování u dětí a podmínkou úspěšnosti realizace hry. Během CEH musíte mít dopředu promyšlené bodování jako způsob hodnocení. Bodování může být klasické, tzn. podle pořadí udělený počet bodů anebo udělování drobných předmětů (korálky, přívěsky, karty k závěrečné hře, kousky plánu mapy...) či hodnotí (v rámci konkrétní CEH). Bodování pro děti znamená velký motivační efekt. Je tvůrčí, když si děti mohou udělené předměty dotvářet (vybarvit, poskládat mapu, z jednotlivých slov vyluštit šifru...). Na závěr tábora probíhá vyhodnocení CEH

a následné odměňování vítězných oddílů. Odměna by měla připomínat spíše prožitou hru, než nakoupený dárek, který má méně účinný efekt. Nejlepší odměnou jsou předměty, typické pro celotáborovou hru anebo konkrétní tábor.

Na tábore se při realizaci CEH může využít také zážitková pedagogika. Jedná se o pedagogický směr, který využívá zážitku jako prostředku výchovy a vzdělávání. Děti získávají zážitky aktivním zapojením do různých činností v rámci celotáborové hry. Ve hře se člověk setkává s různými situacemi, se kterými v běžném životě mnohdy zápasí. Má možnost získat zkušenost, jak v podobných situacích jednat. Navíc hra je omezena v čase a je možné z ní kdykoliv vystoupit. Dítě při dobrém vedení má možnost si uvědomit své reakce v mnohdy vypjatých situacích, které bývají často nečekaně překvapivé a umožňují mu nahlédnout hlouběji do svého já. Důležitý v zážitkové pedagogice je i zpětný pohled na hru, ve kterém se rozebírá, jak účastníci daný problém řešili, jak jej mohli řešit, čímž poskytuje velké množství zpětných vazeb. Děti rozvíjí nejen svoji odolnost, ale také získávají zdravé sebevědomí a posunují hranice svého bezpečí.

„Co si od etapových her slibujeme? Taková otázka může uvolnit lavinu odborných pojmů: všestrannost, týmová spolupráce, komunikace, sebepoznání, etické a morální kodexy, zvyšování fyzické kondice, procvičování tábornických dovedností a znalostí, empatie, obětavost, nezištnost, asertivita. Z hlediska dětí je však nejpodstatnější, že hry jsou zábavné, podněcují fantazii a touhu po dobrodružství, rozdávají radost, na míle daleko odhánějí nudu.“ (Chour, 2000, s. 14)

Dobře připravená a zrealizovaná celotáborová hra vyvolává v dětech překvapivé, pestré a hlavně originální zážitky a vzpomínky na ni v dětech přetrvávají ještě dlouho po skončení tábora.

7 Letní dětský tábor Janovičky

Náš dětský tábor Janovičky patří mezi tábory letní a stálé. Znamená to, že je organizován o letních prázdninách se zaměřením na tábornickou činnost, turistiku, sport, kulturu, techniku a pracovní činnosti. Má stabilní charakter, tzn. objekty a chatky stojí celoročně a jsou komplexně vybaveny. Do vybavení patří část hospodářská, stravovací, ubytovací a zájmová. Většina činností probíhá v táboře a v jeho nejbližším okolí. Janovičky se nacházejí v broumovském výběžku na severovýchodě Čech u hranice s Polskem. Tábor nám snadno přirostl k srdci nejen díky své krásné poloze – leží totiž na velmi hezkém a klidném místě, obklopen lesy a Broumovskými vrchy, ale hlavně díky neuvěřitelné vstřícnosti správců tábora. Jejich profesionálně pružný, a přitom lidsky velmi příjemný přístup k zajišťování všech našich možných i nemožných požadavků prostě nemá chybu (dalo by se říci, že s takovou „pohostinností“ jsme se ještě na žádném táboře nesetkali). Celý objekt tábora prochází v posledních letech rozsáhlou rekonstrukcí díky finančním prostředkům, které jeho současnému majiteli poskytují kanadští „mecenáši“, manželé McNettovi. A tak se z původní celnice rychle stalo moderní rekreační středisko, využívané nejen pro pořádání letních dětských táborů, ale i zimních lyžařských kurzů, škol v přírodě a dalších akcí. Tábor v Janovičkách se může pyšnit skvěle zařízenou hlavní budovou, v níž jsou, mimo jiné, dvě společenské místnosti s plovoucími podlahami a malou horolezeckou stěnou i jídelna s kuchyní, která je vybavena moderním zařízením a odpovídá tak nejpřísnějším hygienickým normám. Vlastní tábor pak tvoří čtyřicet letních chatiček, rozmístěných podél malého svahu, jehož vrcholek zdobí krásný indiánský totem. V Janovičkách máme dvě velká sportoviště, a to travnaté hřiště na fotbal a pískové na ostatní míčové sporty. Velkou oblibu mezi dětmi si získalo nově postavené velké lanové centrum v lese u tábora. Zde si děti z nejstarších oddílů vyzkoušely svou vytrvalost, sílu a odvahu překonávat různé překážky ve vzduchu. Samozřejmostí je, že děti byly jištěné lany a vždy u nich vykonával dozor proškolený instruktor. Menší děti pozorovaly starší při jejich sportovních výkonech, a aby jim to nebylo líto, mohly využít malé lanové centrum v objektu tábora, v němž si samy vyzkoušely náročnost lanových prvků. Na příští tábor se mohou děti těšit i z důvodu nové velké trampolíny, která bude dle informací pronajímatele tábora do léta vybudována. V případě nepřízně počasí slouží

k vyžití pro děti i zařízená klubovna s krbem, horolezeckou stěnou a stolem na ping pong. Okolí tábora přímo vybízí k pořádání zajímavých celodenních výletů. Z našich osvědčených tipů lze doporučit výlet do Adršpašského skalního města a do broumovského kláštera.

Z našich zkušeností vím, jak je těžké zajistit vše podle zákonů a vyhlášek uvedených v teoretické části bakalářské práce. Je to pro nás zavazující povinnost, a proto se vždy snažíme udělat maximum pro jejich splnění. Hodně záleží na pronajímateli tábora, jak má vybavenou kuchyň, jaké jsou zdroje pitné vody apod. Na našeho pronajímatele tábora v Janovičkách je v tomto ohledu naprosté spolehnoutí a ani každoroční pravidelné kontroly z hygienické stanice nenašly nikdy vážnější pochybení. Pro vedení našeho tábora je vždy nejtěžší umístit děti do chatek tak, aby to splňovalo pravidla ubytování, konkrétně umístění na horních postelích patrových lůžek dětmi staršími 10 let. Problém je v tom, že děti v nejmenších oddílech patří přibližně právě do věkové kategorie 6 - 10 let a dát je jen dvě děti do chatky, která má kapacitu 4 lůžka, je neekonomické a snížil by se tím i počet přijatých dětí na tábor. Problém ale musí být vyřešen podle platných zákonů, a tak ubytováváme malé děti společně se staršími nad 10 let. Má to ale spoustu nevýhod - děti si nejsou věkově blízké, většinou mají rozdílné zájmy, právě s ohledem na jejich věk. Navíc jsou z různých oddílů, což je problém jak pro jejich oddílové vedoucí, tak i pro děti samotné.

Dalším úskalím v táborové činnosti je koupání dětí ve volné přírodě a zajištění jejich bezpečnosti, která je velmi náročná a nesmí se podceňovat. Proto nevyužíváme možnosti nedalekého rybníka a zatopeného lomu ke koupání, raději se v horkých dnech dohodneme se správcem a děti na louce osvěžujeme vodou z velkého postřikovače.

Velmi oblíbenou odpočinkovou činností se na našem táboře stalo společné spaní po oddílech v tee-pee stanu spojené s večerním pozorováním oblohy a hvězd. Tábor Janovičky má i ekologické zaměření, děti třídí odpad a jsou na začátku informováni, do jakého kontejneru a kam jej mají vytrít. V areálu tábora je ohraničený výběh pro ovce a kozy, zvláště malé děti po souhlasu správce je nadšeně krmí a opatrují. Samozřejmostí je všude přítomná čistota, která zároveň děti nutí starat se o okolní prostředí. Fotografie areálu tábora naleznete v příloze č. 6.

7.1 Provozovatel OS ČČK Kolín

Pro náš táborový tým je nezbytné mít provozovatele, protože máme organizaci LDT jen jako vedlejší činnost vedle svého pracovního působení. V současné době je provozovatelem našeho tábora oblastní spolek Českého červeného kříže Kolín.

Český červený kříž je součástí mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Tato organizace zajišťuje humanitární pomoc po celém světě. Řídí se sedmi základními principy: humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolnost, jednota, světovost. Oblastní spolek ČČK Kolín jako součást Českého červeného kříže má mnoho vlastních činností. Od výuky první pomoci, přes soutěže mladých zdravotníků, pořádání zotavovacích akcí a táborů pro děti, až po oceňování dobrovolných dárců krve. Oblastní spolek ČČK Kolín zajišťuje výuku první pomoci pro děti i dospělé. Pravidelně pořádá tyto kurzy první pomoci: Zdravotník zotavovacích akcí, Zdravotník junior, Základní norma zdravotnických znalostí.

Oblastní spolek ČČK Kolín má vliv na zaměření činností na táboře. Nejenom tím, že jsou na tábor přijímány děti se sníženou zdravotní způsobilostí, ale také každodenním zdravotním rehabilitačním cvičením v průběhu tábora. Během dopoledne se všechny oddíly prostřídají při odborně vedeným cvičením na gymnastických míčích. Gymnastický míč neboli fitball, powerball nebo bodyball a cvičení na něm zažívá v poslední době velkou popularitu. Při cvičení dětí musíme dbát na výšku dítěte, podle které vyberete i velikost míče. Na míčích můžeme tancovat, hrát hry, ale hlavně provádět protahovací, posilovací a uvolňovací cviky. Děti se při cvičení naučí udržet rovnováhu, přenášet těžiště, správnému držení těla. Protahování svalstva, posilování celého těla a uvolnění stresu je dalším přínosem cvičení na míčích. Další aktivitou Červeného kříže je proškolení dětí na táboře v kurzu první pomoci.

7.2 Táborový tým „Terénní беруšky“

Parta oddílových vedoucích a vedení tábora, která jezdí společně a dlouho na tábory, si začala od roku 2002 říkat „Terénní беруšky“. Název vymyslely děti na táboře a nám se tak zalíbil, že od té doby náš tým takto nazýváme.

Velkou motivací a činností, která nás charakterizuje, je vymýšlení, příprava a realizace celotáborových etapových her. V našem případě začíná příprava hry

nejpozději začátkem kalendářního roku, protože si uvědomujeme, že mistrovství celotáborových her spočívá právě v dokonalosti a připravenosti všech detailů a souvislostí. Důležitým faktorem pro nás při vymýšlení etapových her je, že naše táborové děti jezdí už počtvrté na stejné místo tábora a stejné místo by je mohlo brzy omrzet. Proto je pro nás zavazující připravit pro ně takovou hru, která je pokaždé jiná svým zaměřením, hrami a novými, pestřejšími a různorodými nápady. Je to cesta obtížná, často plná názorových střetů, ale také vzájemného obohacování. Z naší táborové historie mohu uvést témata her, které byly inspirovány knihou – Argonauti – boj o Zlaté rouno (Hryzely 1994), Pán prstenů - boj o získání Prstenu moci (Hryzely 1996), Boj o erb krále Jiřího aneb Křížem krážem Starými pověstmi českými (Hryzely 1998), Úžasná Zeměplocha (Hryzely 2001), Harry Potter aneb nepřítel mezi námi?! (Staré Hutě 2002). Dále zde uvedu konkrétní příklady našich her na volné téma – Lov bobříků (Hryzely 1993), Rallye Paříž-Dakar (Hryzely 1995), Putování časem (Hryzely 2000), Starověký Egypt humornýma očima (Staré Hutě 2004). Nechali jsme se inspirovat i filmy, které děti znají – například Hvězdné války aneb Boj dobra proti temným silám vesmíru (Hryzely 1999), Piráti z Karibiku tak trochu jinak (Janovičky 2007). Vhodným námětem pro CTH byly i úspěšné animované seriály – v našem případě o rodině Smolíkových – Podivuhodná dobrodružství rodiny Smolíkových (Staré Hutě 2005) a o Asterixovi – Asterix a Obelix v zemi Bójů (Janovičky 2008).

Pojímáme celotáborové hry jako divadelní vystoupení v kostýmech. Kostýmy, které dokreslují atmosféru a zážitek z divadelních vystoupení, si vyrábíme sami, jen u těch náročnějších spolupracujeme s městským divadlem v Kolíně, kde nám vždy vyšli ochotně vstříc za výhodných finančních podmínek. Pro nás i pro děti je vždy velmi působivé sehrát úvodní nástup v pozdně večerních hodinách, kdy už si děti myslí, že jdou spát, a přemýšlejí, co je čeká druhý den. Tábor ozdobíme loučemi, které zároveň osvětlí cestu k divadelní scéně, hraje působivá muzika, děti se zabalí do dek, usednou na připravené hlediště a začínají sledovat začátek dobrodružství, které je bude provázet následujícími dny na táboře. Při našich divadelních vystoupeních jsme se poučili z chyb minulých, a tak přesně víme, že je nutné mluvit hlasitě, čelem k dětem, že při čtení úvodního textu – legendy musí být dokonalý přednes, a pokud to situace během scének

dovolí, že je dobré být co nejzábavnější, jednoduše řečeno, pojmout divadlo tak, aby se děti nejenom zabavily, ale hlavně dobře bavily.

V našem pojetí celotáborové hry se jedná i o výchovu zážitkem. Divadelní vystoupení spojená s tematickou hrou jsou dohromady intenzivními prožitky a zkušenostmi získávanými aktivní účastí na hrách. Jsou zaměřena na rozvoj sebepojetí u dětí, vzájemných sociálních vztahů, komunikace a na pozitivní rozvoj osobnosti dítěte.

Důležitým prvkem v naší táborové činnosti jsou webové stránky tábora, které díky profesionálnímu přístupu a pracovitosti spojené s nadšením zástupce hlavního vedoucího, fungují a vypadají velice přehledně, poutavě a rozmanitě. Najdete na nich multifunkční archív včetně fotografií, audia a videí z minulých táborů, popis míst, kam jsme jezdili a jezdíme, texty k CEH, osobní profily všech dospělých táborníků a quest book, na kterém si mohou všichni společně „popovídat“. Webové stránky tábora nám velice pomohly v začátcích naší táborové činnosti, kdy ještě nebylo tolik přihlášených dětí a zároveň hrály nezastupitelnou ba dokonce nejdůležitější roli v táborové „reklamní kampani“. Díky nim si rodiče a děti mohou udělat představu o veškeré naší táborové činnosti a přesvědčit se, jak tábor funguje a jak lidi okolo něj pracují s elánem a chutí.

Mezi specifika našeho táborového týmu by se daly zařadit následující činnosti a zkušenosti. V době hlavního večerního nástupu nezapomínáme na jmeniny a narozeniny všech účastníků tábora, předáme dětem došlou poštu z domova i táborová psaníčka, vyhlášují se aktuální výsledky etapových her, předávají se diplomy, zaznějí organizační pokyny na další program v táboře, ukazují a předávají se ztráty a nálezy. Ukázka diplomu je v příloze č. 7. Děti při nástupu sedí na louce v otevřeném čtverci, v němž je dobře vidět a slyšet ze všech míst. K oblíbenému programu na táboře patří i táborový oheň, táborový stánek, večerní čtení pohádek pro malé děti a vyprávění na pokračování podle fantazie s aktivitou starších dětí, celodenní výlet, sportovní turnaje podle kategorií a další rozmanité činnosti a akce. Mobilní telefony dětem na táboře nezakazujeme, a to z důvodu zachování jejich osobních práv. Na druhou stranu za jejich ztrátu neručíme a děti vědí od svých oddílových vedoucích, že je mohou používat pouze v době poledního klidu a osobního volna. Dětem nabízíme od roku 2002 stylové táborové čepice a trička s logem ČČK, celotáborové hry a našeho táborového týmu. Působivé a organizačně

přehledné je, když v den odjezdu při nástupu dětí na tábor mají i oddíloví vedoucí stejná trička a čepice. Loga a ukázkou táborových triček a čepic naleznete v příloze č. 8.

Snažíme se i v průběhu tábora zprostředkovat dětem tradiční i netradiční kulturní vystoupení – vystoupení zpěváka Petra Kotvalda, Viktora Gulvaše a folkových skupin, kejklířské vystoupení, rodeo na koních, přehlídku činnosti hasičů, policie se záchranářskými psy apod. Mezi hezkou tradicí řadíme i setkávání oddílu s vedoucím oddílu, zvláště pak u starších dětí, i po skončení tábora. Z tábora si děti odvázejí nejen krásné vzpomínky, ale i profesionální fotografie a po určité době, potřebné na zpracování DVD, i možnost objednání filmu - stříhů z toho nejlepšího na táboře. Samozřejmostí je vedení kroniky, kde je každý rok prezentována celotáborová hra, oddíly se podílí na její výzdobě, naleznete zde fotografie dětí v oddíle, oddílových vedoucích i celého tábora a z průběhu celotáborové hry i následných her a soutěží. Ukázka z kroniky je uvedena v příloze č. 9.

V posledních letech je zájem o tábor tak veliký, že propagace našeho tábora není nutná, ale přesto stále rozdáváme letáky, vyrábíme plakáty a aktualizujeme webové stránky tábora. Ukázka plakátu jako upoutávka na téma CEH je v příloze č. 10.

Děti, které s námi byly v letech minulých, se rády po roce na tábor opět vrací a nabalují na sebe další kamarády a spolužáky. Přitom si uvědomujeme, že neustále rostou nároky dětí i rodičů na činnost v táboře, na vybavení tábora a na táborové pracovníky. O to více pro náš táborový tým znamená brzké naplnění tábora největší odměnu a ocenění naší práce a zároveň závazek, abychom nezklamali ani v dalších táborových letech.

7.3 Celotáborová hra Romance po mafiánsku – Janovičky 2009

Při přemýšlení o tématu celotáborové hry na prázdniny 2009 jsme navázali na předchozí úspěšné celotáborové hry s poznatkem, že námět hry by se měl vztahovat k současným zájmům dětí. Zároveň nám ale bylo jasné, že se nechceme dětem podbízet současnou vlnou popularity některých filmů a seriálů, a tak nás napadlo vymyslet náš originální příběh a současně ho podat dětem přitažlivě a napínavě. Téma letošní celotáborové hry tak vzešlo z debaty tzv. „tvůrčího jádra“ táborového týmu, a to s takovým předstihem, že jsme měli dostatek času na to, abychom zvážili celou řadu

návrhů, které měli novou hru oživit, doplnit o prvky, které se v našich minulých celotáborových hrách neobjevily apod. Důležité je na tomto místě zdůraznit míru nadsázky, s kterou jsme se tohoto tématu zhostili, a že náš původní záměr byl opravdu parodovat drsné a vážně pojímané zaměření filmů s mafiánskou tematikou. Takové filmy děti někdy nekriticky přijímají a násilí v nich obsažené obdivují. Naším záměrem bylo proto poukázat na to, že humor a nadsázka má větší hodnotu než surové předvádění násilností. Na první pracovní schůzce k CEH jsme zodpovědně zvažovali možný dopad zvoleného tématu i na ty nejmenší táborníky a teprve po společné konzultaci rizik s výběrem mafiánské tematiky a úpravou do nadnesenosti a zábavy jsme se pustili do práce na vymýšlení jednotlivých etap hry. Celotáborová hra „Romance po mafiánsku“ dokázala do naší táborové tvorby vnést celou řadu nových dějových prvků, rekvizit či soutěží. Celotáborovou hru jsme rozdělili na 13 kapitol, přičemž z každé kapitoly opět vycházela konkrétní stylová hra či soutěž. Každá kapitola odpovídala táborovému programu jednoho dne.

Mezi nejzdařilejší epizody realizace příběhu celotáborové hry patřilo představení obou zneprátelených mafiánských gangů – irského a sicilského a prohnilé chicagské policie, loupež století sehraná jako nefalšovaná groteska, boxerské utkání o titul profesionálního mistra světa v boxu, velká mafiánská automobilová honička s oboustranně zničující závěrečnou přestřelkou či pohřeb zastřeleného irského bosse s truchlícím knězem a smutečními hosty a hlavně úžasnou přírodní kulisou, drobným mrholením. Opět jsme se rozhodli obsadit do komparsu či některých vedlejších rolí zájemce z řad dětí (a dlužno dodat, že opět zdařile). Pojetím jednotlivých rolí jsme se snažili všechny přítomné nejen pobavit, ale zároveň je nechat lehce a s humorem nahlédnout do světa mafie v USA v době jejího největšího rozkvětu během celosvětové hospodářské krize, tedy ve 30. letech minulého století. Tomu měly posloužit i naše dobové noviny „Chicago Times“, v nichž jsme průběžně během celého tábora zveřejňovali různé zprávy a informace, které vtipně glosovaly veškeré dění celotáborové hry a které také měly přiblížit servilnost tehdejších žurnalistů vůči všemocné mafii. Ukázka táborových novin je uvedena v příloze č. 11.

Hlavní a velmi oblíbenou rekvizitou se staly stylové mafiánské a policejní automobily, které byly všechny vyrobeny z několika dílů kartonu a podlepeny

dřevěnými lištami, neboť podbarveny zvukovými efekty projíždějících či zastavujících aut měly navodit atmosféru, která v mafiánském prostředí panovala – auta v něm hrála velmi důležitou roli při rychlých přesunech či již zmíněných přestřelkách. Kromě nich se pochopitelně jednotliví herci z našich řad mohli pyšnit stylovými kostýmy, „střelnými“ zbraněmi či dalšími pomůckami, které měly výstižně evokovat dojem skutečnosti – prostředí dobové policejní stanice, nočního baru, sázkové kanceláře či v neposlední řadě stylových „doupat“ obou mafiánských bossů.

Celotáborová hra byla průběžně bodována a hodnocena v rámci jednotlivých kategorií. Za splněné úkoly či výsledky v soutěžích dostávaly oddíly jednak body do průběžného bodování celotáborové hry, jednak jednotlivé hrací dílky pro závěrečnou hru CEH „Válečné pevnosti“ (čím lepší umístění v dané soutěži, tím větší počet hracích dílků) a jednak krásné dolarové bankovky s našimi vězeňskými portréty, které mohly mít různou hodnotu (od jednoho dolaru po stodolarovku) a které měly pro účely hodnocení celotáborové hry spíše vedlejší, ale o to zábavnější efekt. Ukázkou táborových bankovek naleznete v příloze č. 12.

Vyvrcholením celého příběhu byla již výše zmíněná a originální závěrečná strategická hra, k níž jednotlivé oddíly dostaly svou část herního plánu (pevnost) a v průběhu celého tábora za svá umístění v jednotlivých hrách a soutěžích získávaly vždy určitý počet hracích dílků, a to různé kvality (zeď, kombajn, tank, vrtule, dělo, kanón). A s těmi na závěr soutěžily mezi sebou v jednotlivých kategoriích – kdo jako jediný uhájil svou pevnost a zničil pevnosti svých soupeřů v kategorii, ten vyhrál. Součástí celotáborové hry, tak jako každoročně, bylo i bodování pořádku dětí v chatkách. Za získané body obdržely oddíly bonusový počet bodů, které jim nakonec mohly pomoci při závěrečném sčítání k vítězství. Závěrečné vyhodnocení celotáborové hry probíhalo konečným sečtením bodů, které jednotlivé oddíly nasbíraly během celého průběhu tábora. Na závěrečném nástupu pak byly odměněny vítězné oddíly v jednotlivých kategoriích hodnotnými cenami, diplomy a pochvalou od vedení tábora. Ostatní děti v oddílech, které se umístily na dalších místech, dostali také drobné dárky, jako ocenění za úsilí v celotáborové hře a i jako vzpomínku na tábor.

Mezi každoroční tradice patří i soutěž „O Zlatého Rudlu“, naše obdoba Oscarů, kdy je po hlasování dětí vyhlášena cena za mužskou a ženskou roli, nejlepší kostým a

skokan roku. Při závěrečné diskotéce se tato ocenění slavnostně vyhlásí a předají se oceněným sošky Zlatého Rudly. Dojemným a působivým vyvrcholením závěrečného večera je i uvedení jednoho zasloužilého táborníka do Síně slávy jako ocenění za jeho táborovou činnost, spojené s předem připraveným filmem s ukázkami okamžiků jeho táborového života.

V další části uvedu jednotlivé etapy celotáborové hry, jejich název, stručný popis děje a konkrétní hru, která souvisela s dějem etapy a hraným divadlem. Během tábora se odehrálo i více her v rámci etapové hry, ale z důvodu přehlednosti uvedu vždy jen jednu hru. Popis těchto her však bohužel nemůže vystihnout atmosféru a prožitky dětí i dospělých okolo hry a její originalitu. Fotografie z průběhu CEH jsou prezentovány v příloze č. 13.

1. etapa: Don Corleone

Don Corleone dřímá ve svém honosném domě obklopen malými vnoučaty, která jeho pokoj podrobně prozkoumávají. Až do doby, než objeví starý záhadný kufřík se spoustou zajímavých věcí. V tu chvíli začne don Corleone vzpomínat a vyprávět vnoučatům svůj životní příběh, v němž vystupují postupně skoro všechny postavy celotáborové hry. Příběh, který začne don Corleone vyprávět, se odehrává v Chicagu v roce 1936, kdy je don na vrcholu své mafiánské moci...

Hry a soutěže CTH: Výroba aut

Organizační forma: práce ve skupině - společně celý oddíl

Výchovně – vzdělávací cíl: rozvoj estetického cítění, uměleckého vyjádření různými způsoby, seberealizace, spolupráce dětí v oddíle, verbální a neverbální komunikace, hodnocení, tolerance, zábava

Pomůcky: papírové kartony, alobal, nůžky, vyřezávací nůž, tužky, pastelky, fixy, štětce, temperové barvy, barvy ve spreji, guma

Motivace: Mafiánské klany nutně potřebují nakoupit nová auta a společně s nimi i velké prosperující firmy v Chicagu. Vaším úkolem po vylosování typu auta bude dané auto vyrobit. Zapijte fantazii, dobové fotografie, ukázky z filmů a vytvořte to nejlepší auto podle vašich představ, které ale vydrží i závěrečné závody aut.

Popis a realizace hry: Předem vedení tábora určilo druhy aut – policejní auto, pohřební, pekařské, zmrzlinářské, auto irských a sicilských mafiánů, sanitku atd. Oddíly si druh auta vylosovaly na večerním nástupu a dostaly 10 dní čas na samotnou realizaci.

2. etapa: Je třeba ukrást Černou perlu

Ve vzpomínkách dona Corleoneho se přesouváme o několik let zpátky do doby, kdy se tento vážený padre rozhodne odejít do zaslouženého mafiánského důchodu a předat svou moc Angelu Perudžínymu. Dá si však podmínku, že za předání funkce bosse mafie vyžaduje právě nejcennější diamant světa „Černou perlu“, který je vystaven v chicagské galerii. Chystají se přípravy k velké loupeži, ale nikdo ze zúčastněných mafiánů netuší, že právě pod oknem špehovali členové irského gangu...

Hry a soutěže CTH: **Běh do hvězdice**

Organizační forma: čtyři smíšené oddílové týmy

Výchovně – vzdělávací cíl: tělesná kondice, rozvoj myšlení, úsudku a logiky, estetické citění, zpěv, přesnost, rychlost, soustředění

Pomůcky: plánky galerie, stopky, krepové fáborky, pomůcky podle stanoviště – pastelky, čtvrtky, rébusy a hlavolamy

Motivace: Černá perla bude vystavena v galerii, a protože ji chcete získat pro dona Corleoneho, potřebujete nutně získat celý plánek galerie. Získání plánu nebude snadné, čekají vás neočekávané a originální úkoly.

Popis a realizace hry: Z centrálního bodu vybíhají jednotlivé týmy ke čtyřem kontrolám, kde je jim vysvětlen úkol. Po splnění zadaného úkolu dostává tým část plánu galerie, s kterým běží zpátky do centrálního bodu. Až když oddíl složí ze všech částí celý plánek galerie, změří se konečný čas. Důležité bylo vybrat do týmu děti různě nadané a zaměřené, například sportovce, zpěváka, výtvarníka, protože předem děti nevěděly, k jakému stanovišti doběhnou a jak je předem označená trasa dlouhá. Popis stanovišť – výtvarná výchova - namalujte všechny postavy, které hrály v úvodním nástupu celotáborové hry, hudební výchova - na různě obtížná slova zazpívejte písničku, logické myšlení – rébusy, hádanky a hlavolamy, tělesná výchova – hod šiškou na cíl.

3. etapa: Loupež století jako groteska

Ocitáme se ve výstavní síni chicagské galerie, je hluboká noc a Černou perlu hlídají či spíše nehlídají podřimující ozbrojení místní policisté v čele s kapitánem Dicky Yberem. Ve chvíli, kdy přicházejí do síně ukrást diamant Perudžíny a jeho bouchači a zároveň irský klan, začíná ta pravá mela ve stylu éry němé grotesky. A co teprve když na místě činu zůstane zelený čtyrlístek jako symbol irské mafie a kápo místní policie se sám zbije a dokonce má v kapse ukradený diamant...

Hry a soutěže CTH: **Hledání diamantu**

Organizační forma: celý oddíl, soutěž v rámci kategorie

Výchovně – vzdělávací cíl: fyzická zdatnost, koordinace pohybů, orientace poslepu, cílevědomost, zdolávání překážek

Pomůcky: šátky pro celý oddíl, židle, stoly, karimatky, žíněnky, „diamant“

Motivace: Plánek se vám podařilo úspěšně získat a teď je potřeba najít diamant, abyste obdarovali dona Corleoneho k narozeninám. Bude záležet jen na vaší šikovnosti, jak rychle a bezpečně diamant najdete. Dávejte si pozor na strážce a policajty v galerii, ať vás nechytou a nezajmou.

Popis a realizace hry: Všechny děti v oddíle se zavázanýma očima budou přivedeny do bludiště, které je ohraničeno stoly, židlemi a karimatkami a pouze hmatem hledají cestu k diamantu. Kdo se přiblíží k strážci galerie nebo k policajtovi, který se ho dotkne, je zajat a přestává dál hledat cestu. Měří se konečný čas, kdy se někdo z dětí dotkne diamantu, který je umístěn na konci jedné cesty bludiště. Důležité při této hře je dbát na bezpečnost dětí, které jsou předem poučeny o pravidlech, na která bedlivě dohlíží dospělí.

4. etapa: Na návštěvě u mocné chicagské policie

Na chicagské policejní stanici je pěkně rušno. Neznámý pachatel uloupil diamant, takže všem hrozí pěkný průšvih. Rozjíždí se výslechy, pátrání, úplatky. Do toho všeho se od začátku scény několikrát nespěšně hlásí o pozornost jakýsi pan John Smith, který se nadšeně uchází o práci policisty...

Hry a soutěže CTH: **Nábor nováčků k chicagské policii**

Organizační forma: vybraní zástupci oddílu nebo společně celý oddíl

Výchovně – vzdělávací cíl: dramatické ztvárnění, originalita, vyjádření zadaného úkolu, výtvarné ztvárnění, umění diskuze, komunikační dovednosti, obhajoba názorů, spolupráce oddílu

Pomůcky: dětmi vytvořené kostýmy a kulisy

Motivace: V současné situaci je potřeba přijmout nové členy policejního sboru v Chicagu, aby pomohli vypátrat ukradený diamant. Představte si sami sebe v této situaci a v rolích nováčků a policistů a co nevtipněji a nejoriginálněji nám scénku z náboru nováčků zahrajte.

Popis a realizace hry: V rámci večerního programu oddíl po oddílu v rámci kategorie a před vybranou porotou z řad ctihodných občanů města Chicaga předvedou v kostýmech a s kulisami scénky z náboru nováčků policie. Porota hodnotila originalitu ztvárnění, herecké výkony dětí a vtipnost scénky. Malé děti v I. kategorii je potřeba ještě vést v přípravě, pomoci jim vymyslet zápletku, určit role. Starší děti už mají hodně vlastních a originálních nápadů. Nejtěžší pro všechny děti je společně se domluvit mezi sebou a dodržet postup první vymyslet příběh a zápletku, pak teprve rozdat role.

5. etapa: Irský den – oslava Dne svatého Patrika

Na scéně se objevuje irský gang a spolu s nimi všichni ti, co slaví den svatého Patrika – nejvýznamnější irský svátek. Irský boss John Rooney spřádá plány, jak převezme moc ve městě a vybírá si nové spolupracovníky tak, že uspořádá siláckou soutěž v páce. Největším bouchačem bude ten, kdo soutěž vyhraje. Zvítězí nečekaně nový člen irského gangu a je to překvapivě nám už dobře známý John Smith. Oslavu však nečekaně navštíví Perudžíny se svou půvabnou dcerou Felinou a přechází rovnou k věci. „Irové, chci zpátky ukradený diamant! Pokud ho do čtyř dnů nevydáte, bude válka gangů.“ Mezitím, co oba bossové spolu rozmlouvají, přihodí se zdánlivě něco nezajímavého – zrak Perudžínyho dcery Feliny spočine na tváři Johna Smithe, a když se jejich pohledy setkají, máme tu lásku na první pohled...

Hry a soutěže CTH: **Soutěž ve vyprávění vtipů**

Organizační forma: vybraní jednotlivci v oddílech

Výchovně – vzdělávací cíl: komunikační dovednosti, slovní zásoba, herecké vyjádření, sebevyjádření, spontánnost, spolupráce v oddíle, nápaditost, paměť

Pomůcky: stylové kostýmy v irských barvách

Motivace: Dříve si lidé večer hodně vyprávěli, neměli televizi, DVD přehrávače, počítačové hry a ani internet. Večer se prostě scházely rodiny i se svými sousedy a vyprávěly si o všem možném. A protože Irové jsou veselí mafiáni, pokud mají co oslavovat, milují dobré vtipy, přidejme se proto k nim a pobavme se společně vyprávěním těch nejlepších a nejvtipnějších vtipů, co znáte.

Popis a realizace hry: V rámci oddílu byl proveden výběr vtipů i nejlepších vypravěčů. Ti pak ve stylovém kostýmu v irských barvách předvedli před celým táborem své umění ve vyprávění vtipů.

6. etapa: Svět hazardu

To by bylo, abychom se v naší romanci po mafiánsku nepodívali i do světa hazardu. Ocitáme se v jednom z místních kasin, kde u hracího stolu sází peníze i kápo samotných policajtů Dick Ybere. Netrvá dlouho a kápoovi dojdou finance, a protože potřebuje své peníze získat zpět, sáhne do kapsy a vyndá drahocenný diamant. Než ho dá do banku, demonstrativně ho políbí pro štěstí, ale jak známo, to je vrtkavé, a tak diamant končí v rukou protihráče - jednoho z bouchačů irského klanu. Svět je malý a o náhody není nouze...

Hry a soutěže CTH: **Hazardní hry**

Organizační forma: všechny oddíly ve skupinkách či po jednotlivcích si vybírají dobrovolně stanoviště

Výchovně – vzdělávací cíl: naučit se hospodařit s penězi, spolupráce dětí v oddíle – vzájemná domluva o rozdělení financí, správný odhad rizika, rozvážnost, rozhodnost

Pomůcky: mariášové a žolíkové karty, kostky, ruleta, špejle, provázky, skořápky, mince, dolarové bankovky

Motivace: Vydělali jste si už dost táborových peněz za různé úkoly, soutěže a hry a teď máte možnost tyto finance zhodnotit. Na druhou stranu musíte být opatrní, abyste zbytečně o své úspory nepřišli. Bankrot znamená úplnou ztrátu peněz. Když už člověk

něco má, je pro něj těžké vyrovnat se s tím, že o to přišel. Pokud se vám to někdy stane, nepropadejte zoufalství a začněte znovu. A nezapomeňte, že bohatství je k ničemu, když člověk není šťastný a zdravý.

Popis a realizace hry: V celém areálu tábora byla rozmístěná stanoviště (kasino) s rozličnými hazardními hrami – karetní hry – větší bere, kostky, ruleta, nejkratší špejle vyhrává, tahání provázku, skořápky, házení mincí aj. V centru tábora byla banka, kde si děti mohly rozměnit dolary či naopak vyměnit drobné za velké bankovky. Děti v oddíle se domluvily, jak si rozdělí finance, kolik jsou ochotni investovat do hry v kasinu a kdo bude jejich hlavním bankéřem. Dále se pak rozdělily do skupinek či obcházely hazardní hry samostatně.

7. etapa: Italský den v operním duchu – don Corleone předává svou vládu

Koná se slavnostní večírek všech sicilských mafiánů, který svolal don Corleone. Oznamuje, že se po dlouhých letech strávených v čele famiglie rozhodl odejít do ústraní a věnovat se své rodině. Zároveň jako svého nástupce jmenuje Angela Perudžínyho. Při slavnostních projevech náhle vstoupí na večírek mladá žena Goldie, nevlastní dcera dona Corleoneho, která se stala po odloučení s rodinou slavnou americkou zpěvačkou. Nadšení ze setkání po dlouhých letech je velké a Goldie na počest svého otce začne zpívat svůj největší hit...

Hry a soutěže CTH: **Janovičácká La Scala**

Organizační forma: vystoupení jednotlivců, skupinek nebo celého oddílu

Výchovně – vzdělávací cíl: rozvoj pěveckých dovedností, hudebního vyjádření a rytmického cítění, spolupráce oddílu, originalita, vzájemné hodnocení dětí, celkové podání pěveckých vystoupení

Pomůcky: podle potřeb zpěváků - kytara, flétna, kostýmy, notový zápis

Motivace: Vyrovnajte se pěveckým hvězdám a ukažte Goldie, že nejenom americké hvězdy mohou dobyt hitparády a to třeba i operním zpěvem. Předved'te svoje pěvecké umění na slavnostním večírku pořádaném na počest sicilských mafiánů a nezapomeňte, že písničky a hudba vám mohou kdykoliv zpříjemnit náladu.

Popis a realizace hry: Samotné Janovičácké La Scale předcházela příprava v oddílech, domluva na společném vystupování či jednotlivců a skupinek, nastudování pěveckých vystoupení spojených s choreografií. Bylo překvapivé, kolik žánrů jsme během pěkného večera zaznamenali – od lidových písniček, folku, country, operních árií přes moderní popové a muzikálové písničky až k americké hymně. Porota hodnotila nápaditost a celkové vyjádření pěveckých vystoupení. K podařenému závěru večera přispěla i porota se svým originálním hudebním vystoupením.

8. etapa: Chicago žije boxem!

Celé město žije finálovým zápasem o titul profesionálního mistra světa v boxu. V jedné ze sázkových kanceláří se objevuje velmi zajímavý host – nám už dobře známý irský bouchač, který předevcírem v kasinu obral kapitána místní policie o onen hledaný diamant a vsadí ho na vítězství svého oblíbeného boxera. A pak se v narvané sportovní hale rozhoří samotný zápas...

Hry a soutěže CTH: **Sportovní den**

Organizační forma: děvčata a chlapci zvláště v rámci kategorie

Výchovně – vzdělávací cíl: rozvoj fyzické kondice, ověření vlastních schopností a dovedností, sebehodnocení, rozvoj volního úsilí, obratnost, vytrvalost, koordinace pohybu, prostorová orientace, komunikace

Pomůcky: seznamy účastníků, psací potřeby, hokejka, puk, basebalový míč, badmintonová raketa, fotbalový míč, měřicí pásma, sportoviště

Motivace: Každý máme svůj vzor. Pro někoho je to herec, zpěvák, politik, sportovec, prostě řečeno osobnost. Naším vzorem může být někdo, koho obdivujeme, kdo něco úspěšného dokázal. Například u sportovců jsou to sportovní výkony, které však stojí mnoho hodin usilovného tréninku. Správným vzorem pro dnešní den jsou profesionální boxeři, kteří se dnes utkají o titul mistra světa v boxu. I vy svými výkony v dnešním sportovním dni můžete dokázat, že jste nejenom mistři světa, ale i osobnosti, kteří si zaslouží být vzory. Ověříte si svou výkonnost a užijete si den plný sportovního zápolení. Sledujte i výkony druhých, přátelským gestem oceňte ty nejlepší a povzbuďte i ostatní.

Popis a realizace hry: Připravili jsme si účastnický seznam dětí. Děti jsme podle kategorií rozdělili do 2 skupin – chlapce a děvčata zvlášť, aby se navzájem i mezi oddíly lepší poznaly. Rozdělili jsme si stanoviště a přizpůsobili je různým druhům amerických sportů. Stanoviště- baseball (odpal míčku na vzdálenost), hokej (počet vstřelených branek), tenis (odrážení míčku na badminton pálkou), ragby (běh s ragbyovým míčem), přetahovaná (lanem – překročení mety). U každé disciplíny byl rozhodčí, který si svoje stanoviště předem připravil a měl za úkol změřit výsledky, zapsat výkony a zajistit bezpečnost.

9. etapa: Razie u Irů – schyluje se k válce gangů

Po zápase v boxu se obnovují velmi napjaté vztahy mezi sicilským a irským mafiánským gangem. Perudžiny začíná být velmi nervózní, neboť narozeniny Dona Corleoneho se kvapem blíží, a on stále ještě nemá diamant. Podle zaručených informací ho musí mít Irové, a proto se svými bouchači nasedá do auta a udělá razii u Irů. Ti však tvrdí, že nic nemají, ať si to tam klidně prohledá. Jenže v tu chvíli přichází majitel sázkové kanceláře, člen irského gangu a přináší svému šéfovi Johnu Rooneymu právě hledaný diamant, který někdo prohrál při sázení na zápas v boxu. Rooney nemá čas diamant schovat, a tak si jej strčí do pusy. Siciliáni nic nenajdou, odjíždějí znechuceně pryč a Rooney konečně může vyplivnout diamant a kochat se jeho krásou...

Hry a soutěže CTH: **Městečko Palermo**

Organizační forma: společně celý oddíl

Výchovně – vzdělávací cíl: komunikace, kombinace, pozornost, sdílení pocitů

Pomůcky: nejsou potřeba žádné

Motivace: Při vyšetřování zločinu spolupracuje tým lidí, aby odhalil pachatele. V týmu jsou detektivové, lékaři, experti na stopy, psychologové, řidiči a jiné osoby. Po vyhodnocení všech závěrů a souvislostí pachatele odhalí, vypátrají, chytí a zavřou do vězení. Soudce stanoví výši trestu. Není to příliš obvyklé, ale někdy může dojít k omylu.

Popis a realizace hry: S dětmi v oddíle si sedneme na zem do kruhu. Vedoucí hry je zároveň vypravěčem a ostatní poslouchají jeho pokyny. Začíná vyprávět: „Jsme

v městečku Palermo, na západě Ameriky. Je večer, město se pohrouží do tmy a všichni obyvatelé městečka jdou spát.“ Hráči v kruhu zavřou oči a svěsí hlavy. Vypravěč pokračuje. „ V noci se probouzí vrahové a vydávají se po stopách své oběti“ V tuto chvíli vedoucí obchází kruh a určí dotykem ruky vraha. Ten ukáže na svou oběť. Pak vypravěč vybere soudce, který může označit vraha, a vedoucí mu pokynem hlavy dá vědět, zda se trefil či nikoliv. Vypravěč pokračuje ve vyprávění: „Noc uplynula, městečko se probouzí, vrah se vrátil do úkrytu a probouzí se všichni kromě (konkrétní jméno oběti).“ Děti mezi sebou začnou pátrat, dohadovat se, kdo je domnělý vrah. Když se dohodnou, oznámí jméno a koná se soud. Dotyčný podezřelý se může obhajovat, dokazovat svou nevinu a naopak obviňovat jiného. Vedoucí po hlasování většiny oznámí, zda odsoudili správného pachatele či nevinného občana. Pokud neuhodnou jméno vraha, pokračuje se ve hře dál až do odhalení pachatelů. Podle počtu dětí v oddíle můžeme přidat pachatele a oběti na čtyři děti. Po skončení hry si pohovoříme s dětmi o pocitech v průběhu hry, jaké to je, být nespravedlivě obviněn, nebo naopak obvinít někoho nevinného, tajit pravdu, předstírat nevinného, lhát ostatním do očí. Hra byla určena starším dětem, a i když vyzní násilně, děti ji velice rády hrály, komunikovaly, předvedly skvělé herecké výkony a hlavně hra je bavila a svým obsahem přesně zapadla do celotáborové hry.

10. etapa: Boj o město začíná

V této etapě nepůjde o klasický nástup, nýbrž o sled scének, které se budou v průběhu dne předvádět na různých místech tábora. Z tohoto důvodu budou všechny postavy v celotáborové hře chodit po celý den ve svém kostýmu a budou hodně improvizovat. Příklad konkrétních scének – policejní razie v chatičce největších nepořádníků v táboře, servírování snídaně slečnou Felinou, sicilská mafie na obhlídce nových automobilů... Důležitou roli v tento den bude mít zuřivá fotoreportérka, která bude veškeré dění monitorovat, natáčet, fotit, dělat rozhovory, připravovat zprávy do novin a komentovat situaci...

Hry a soutěže CTH: **Závody aut**

Organizační forma: společně celý oddíl, soutěž v rámci kategorie

Výchovně – vzdělávací cíl: rychlost, obratnost, pozornost, orientace v prostoru, dopravní znalosti, postřeh a spolupráce oddílu

Pomůcky: vyrobená auta, klíče, pneumatika, dopravní značky, čaj

Motivace: Vyrobili jste úžasná auta a teď jen zbývá ostatní přesvědčit, že s nimi dokážete vyhrát velké závody aut a ověřit si tak vaši rychlost, zručnost a dopravní znalosti.

Popis a realizace hry: Na startu jsou dány celému oddílu instrukce o průběhu závodu. Oddíly vybíhají postupně podle kategorií. Prvním stanovištěm je běh do lesa, kde je ve značeném území ukryt klíč od auta, který oddíl musí nejdříve najít a teprve pak se může vrátit zpátky na start, kde odemkne auto a pokračuje v závodě. Dalším stanovištěm je kutálení pneumatiky po cestě k táboru, poznávání dopravních značek a posledním úsekem závodu doplnění benzínu do auta - přenos tekutiny, čaje na určené místo. Závěrečné pořadí určoval celkový čas závodu, a jak byl automobil nepoškozen.

11. etapa: Válka gangů – a teď už doopravdy

Ve městě zuří válka mezi znepřátelenými mafiánskými gangy. Je zjevné, že to tak nemůže trvat donekonečna a že jednou musí přijít rozhodující střetnutí, které vše rozhodne. A to se také stane. Dvě černá auta, v nichž sedí oba mafiánští bossové se svými hlavními bouchači, prohledávají každou píd' chicagského území a mezi nimi, jaksi nemotorně, krouží také policejní auta. A pak to přijde! Stranou všech případných zvědavců se obě černá auta setkávají a mafiáni se ocitnou „tváří v tvář“. Začne nikým neřízená přestřelka a postupně padají za oběť všichni hlavní bouchači i smrtelně raněný John Rooney. S křížkem po funuse přijíždějí policejní auta a začínají počítat oběti. Po ohledání místa činu všichni odjíždějí, jen John Smith ještě obhlíží zraněné a jeho pohled mu sjede k Rooneymu, jako by podvědomě cítil, že něco skrývá, a nemýlí se, ve vyboulené kapse u kalhot je ukryta Černá perla...

Hry a soutěže CTH: **Bitva mafiánských klanů**

Organizační forma: soutěž oddílů v rámci kategorie

Výchovně – vzdělávací cíl: rychlost, přesnost, komunikace dětí v oddíle, logické myšlení, strategie

Pomůcky: buben, píšťalka, nádoby na poklad, umělé hrníčky, čísla s hodnotmi, hodinky

Motivace: Tak jako mezi sebou bojují mafiánské klany, i vy máte možnost si vyzkoušet bitvu mafiánských klanů na vlastní kůži.

Popis a realizace hry: uveden v příloze č.14

12. etapa: Pohřeb Johna Rooneyho – konec irského gangu

Pohřeb mafiánského kápa, ačkoliv je tato událost sama o sobě smutnou záležitostí, bývá přesto významnou společenskou událostí. Celá jeho truchlící famiglie je pouze částí ponurého davu, který se schází u rakve irského bosse – nechybí ani kněz, který vede celé procesí, následují muži v černém, kteří na svých ramenech právě nesou plnou tíhu člověka, který jim ještě včera nekompromisně velel. V davu je možné vysledovat i kápa policajtů Dicka Ybereho. Do kroku jim hrají truchlivé tony pohřební písně. Po smuteční řeči kněze se ujímá slova John Smith coby právoplatný nástupce Rooneyho ve funkci nejvyššího irského mafiána v Chicagu. Jeho nástup na scénu nejvíce vyvede z míry policejního kápa. John Smith mluví jako rozený řečník- mluví rozvázně a sdělí davu své první (a poslední) naprosto zásadní rozhodnutí: „Je třeba celý irský gang rozpustit!“ Po těchto nečekaných slovech se ozve zezadu zprvu nesmělý potlesk, který se za několik sekund změní v obrovský hlasitý aplaus...

Hry a soutěže CTH: **Ošetřování zraněných**

Pomůcky: pomůcky k namaskování zranění, zdravotnický a obvazový materiál

Organizační forma: společně celý oddíl

Výchovně – vzdělávací cíl: prohlubování znalostí v oblasti první pomoci a získávání nových dovedností ve zdravotvědě

Motivace: Často se můžete při cestách setkat s dopravní nehodou, při hrách s kamarády se zraněním a dalšími životními situacemi, které mohou od nás vyžadovat, abychom si věděli rady. Proto je zvláště důležité umět poskytnout první pomoc a dokázat si poradit v těchto náročných situacích. Dokážete tedy zraněným mafiánům přivolat pomoc, obvázat všechny rány a určit, o jaké zranění se jedná?

Popis a realizace hry: Před samotnou realizací této hry byly všechny oddíly proškoleny zdravotníkem tábora v oblasti první pomoci. Na základě tohoto školení a nově nabytých znalostí a dovedností dětí jsme vymysleli různě náročné úkoly pro oddíly. Při hře se setkali s namaskovaným zraněním dospělého a měli určit správný postup ošetření. Často děti zapomínaly na první krok, a to přivolání záchranné služby a na uklidnění zraněné osoby. V postupu při ošetřování konkrétního zranění si děti vedly znamenitě.

13. etapa: Oslava narozenin a odhalená tajná láska - romance je na světě!

Don Corleone se spokojeně usmívá. Na oslavě jeho narozenin se sešla celá jeho drahá famiglie. Všichni září, jen Perudžíny se rozpačité drží stranou, až je káravě vyzván svojí dcerou Felinou ke gratulaci. Předává tedy donu Corleonovi velkou krabici. Jaké je však překvapení všech zúčastněných, když oslavenec místo očekávaného diamantu v ní nalézá - pyžamo! Do této nepříjemné chvíle vtrhne John Smith a prohlásí: „Za tento dar však jistě vděčný budete!“. Vkládá do rukou dona Corleona dar, na který netrpělivě čekal – Černou perlu, nejvzácnější diamant na světě. Radost zestárlého mafiána je tak veliká, že on i zachráněný Angelo Perudžíny dají Smithovi za jeho dar slib, že dostane všechno, co si bude přát! John Smith s úsměvem žádá o ruku Perudžínyho dcery Feliny. Perudžíny rudne vztekem. Do této situace se rázně vloží Felina s prostým vysvětlením - mají se s Johnem Smithem rádi už od prvního okamžiku, kdy se viděli při návštěvě u Johna Rooneyho. Smith je ve skutečnosti policajt, který právě včera dokázal rozpustit irský gang a to samé požaduje od jejich famiglie, poněvadž s Felinou čekají dítě. Felina by byla ráda, aby jejich potomek vyrůstal v klidném prostředí a míru bez mafiánských válek. Siciliáni jsou v šoku a po rozvážné řeči dona Corleoneho překvapivě souhlasí a přistoupí na podmínky ukončení mafiánského klanu. A všechno končí dobře tak, jak je v každé romanci zvykem!

Hry a soutěže CTH: **Závěrečná celotáborová hra Pevnost**

Pomůcky: hra Pevnost

Organizační forma: vybraní zástupci oddílů soutěží v rámci kategorie

Výchovně – vzdělávací cíl: strategie, logické myšlení, pozornost, důvtip, spolupráce v oddíle, komunikace mezi dětmi

Motivace: Inženýr John Jester začal již před několika lety skupovat největší americká šrotoviště včetně těch, kde se ukládá technika vyřazená po první světové válce. A zatímco celou zem sužuje hospodářská krize, inženýr Jester přichází se svým podnikem pro nejbohatší smetánku v Americe. Z nejrůznějších součástí na zakázku sestavuje obrovské pojízdné pevnosti, pomocí kterých si gangsteři vyřizují účty. Na speciálním střezném pozemku se pohybují opancéřované obludy tvořené starými vrtulemi, pásy z tanků, zubovými beranidly a především malými děly a silnějšími kanóny. Všechny dílky, které děti během celotáborové hry získaly za umístění v jednotlivých etapách, nyní využijí v bitvě proti ostatním oddílům v kategorii.

Popis a realizace hry: Hra Pevnost má různé součásti (kartičky) – centrum pevnosti, zeď, kombajn, tank, vrtule, dělo, kanón, které mají různé funkce. Oddíly v jednotlivých kategoriích proti sobě postupují na herním poli a snaží se chytrými způsoby, logickým myšlením a manévrováním odstranit soupeřovu pevnost. Za umístění v závěrečné hře dostaly oddíly dvojnásobný počet bodů do celkového hodnocení CEH.

8 Dotazník

Praktická část zjišťovala pomoci dotazníku postoj 56 rodičů táborových dětí, které se zúčastnili letního dětského tábora v Janovičkách v roce 2009 k organizaci tábora a dále informace, jak se o našem táboře dozvěděli, jak hodnotili pobyt dítěte na táboře, co se mu na táboře líbilo a co naopak nelíbilo. Oslovila jsem 72 rodičů, na které jsme měli emailové adresy a požádala je tak o spolupráci při vyplňování dotazníku. Dotazník byl sice anonymní, i když byl zasílán na konkrétní emailové adresy, z kterých mi rodiče převážně odepisovali, ale brala jsem to tak, že rodiče většinou neznám. Některým rodičům jsem odepsala na jejich konkrétní připomínky a odpovídala na jejich dotazy ohledně konání letošního tábora. Výsledky otázek v dotazníku od 56 respondentů vyústily v konkrétní navrhovaná opatření v oblasti pořádání tábora v příštích letech a v důležitou zpětnou vazbu od rodičů. Musím zde brát taky v úvahu, že rodiče v dnešní uspěchané době nemají času nazbyt, a proto jsem jim vděčná za ochotu a strávení svého volného času při vyplňování dotazníku.

8.1 Zadání dotazníku pro rodiče

Dotazník byl určen k hromadnému získávání údajů, otázky jsem volila otevřené a v zadání byly uvedeny pokyny k vyplnění dotazníku. Součástí dotazníku bylo poděkování respondentům za spolupráci.

Dotazníkové otázky zněly:

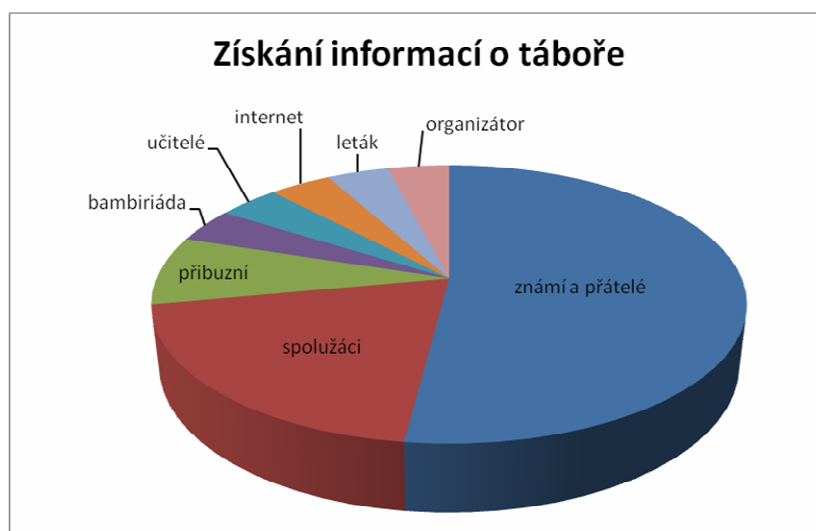
1. Můžete uvést, jak jste se o našem táboře dozvěděli a proč jste se rozhodli vaše dítě poslat na náš tábor v Janovičkách?
2. Jak jste jako rodiče hodnotili pobyt vašeho dítěte na táboře v Janovičkách?
Na co vaše dítě po táboře nejvíce vzpomínalo a co se mu naopak nelíbilo?
3. Které konkrétní změny v organizaci našeho letního dětského tábora či připomínky k průběhu loňského tábora byste uvedli?

8.2 Vyhodnocení dotazníku pro rodiče

Každý z rodičů má jistě jiné názory a představy o pobytu svých dětí na dětském táboře, které vyplývají z vlastních zkušeností a hlavně z jejich požadavků na organizaci

dětského tábora. Prostřednictvím provedeného dotazníkového šetření jsem získala řadu důležitých informací a zpětných vazeb od rodičů dětí, které se budeme snažit zohlednit při sestavování nových programů na táboře, při organizaci tábora a které nás také utvrzují a motivují v tom, že svou práci děláme kvalitně a zodpovědně.

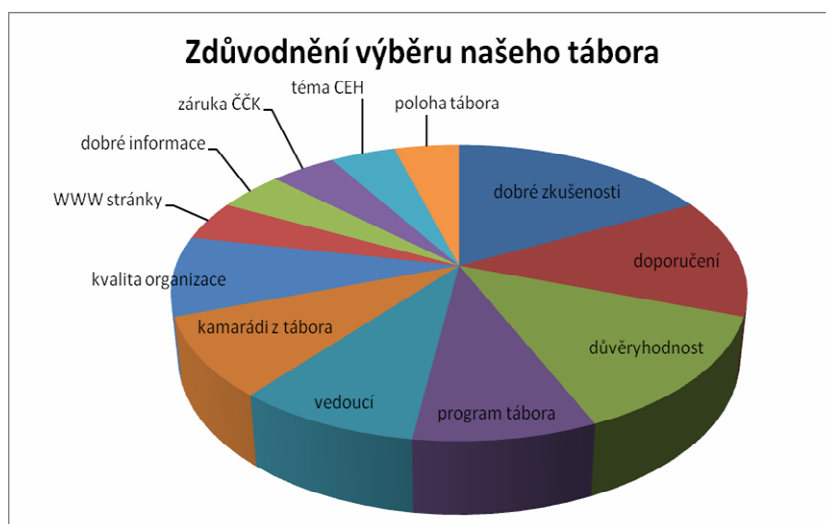
V první otázce, která zjišťovala ve dvou částech, jak se rodiče dozvěděli o našem táboře a proč se rozhodli poslat jejich dítě právě na námi organizovaný tábor v Janovičkách, rodiče odpovídali následujícím způsobem. Nejčastější odpovědí bylo, že se rodiče dozvěděli o našem táboře od známých a přátel, což odpovídá i mým poznatkům v bakalářské práci, že nejvíce při náboru dětí do tábora fungují přímé reference od lidí, které mají s táborem dobré zkušenosti. Informují se o táboře a uvědomují si, že když dítě chce jet na tábor opakovaně, svědčí to o dobré organizaci a průběhu tábora. Další početnou odpovědí bylo, že se rodiče o táboře dozvěděli od spolužáků a kamarádů jejich dětí a od rodiny a příbuzných. Následující možnosti byly uvedeny jednou – na Bambiriádě, z internetu (webové stránky tábora), od učitele ve škole, z letáku a přímo od organizátorů tábora.

Na otázku proč se rodiče rozhodli poslat dítě na náš tábor do Janoviček, uvedli v největším množství odpovědí, že to bylo z důvodu dobrých zkušeností s tímto táborem a dobrých referencí od známých osob či významnou roli při rozhodování hrála důvěryhodnost organizátorů tábora. Další skupinou se stejným počtem odpovědí byly následující – dobrá organizace tábora, program tábora, výběr a obsazení pozic oddílových vedoucích a praktikantů a dalším důvodem bylo, že dítě mělo na táboře

přihlášené kamarády a chtělo jet s nimi. Po jedné odpovědi jsem zaznamenala důvod rozhodnutí rodičů a to dobrou informovanost ze strany organizátorů tábora, přesvědčivé webové stránky, záruka provozovatele tábora ČČK Kolín, téma CEH a místo tábora.

Na tomto místě uvedu konkrétní odpověď na danou otázku: „Před lety jsme na internetu na poslední chvíli hledali dětský tábor poté, co jsme naletěli jedné společnosti organizující tábory – po zaplacení pobytu společnost oznámila krach a my přišli o peníze a neměli kam dát děti. Takže záruka organizátora – ČČK byla pro nás dost důležitá a tehdejší téma táborové hry (Harry Potter) děti lákalo. Od té doby děti jezdily každý rok – líbily se jim organizace tábora a získaly si tam nové kamarády, s vedoucími jsme spokojeni, cena je přijatelná.“

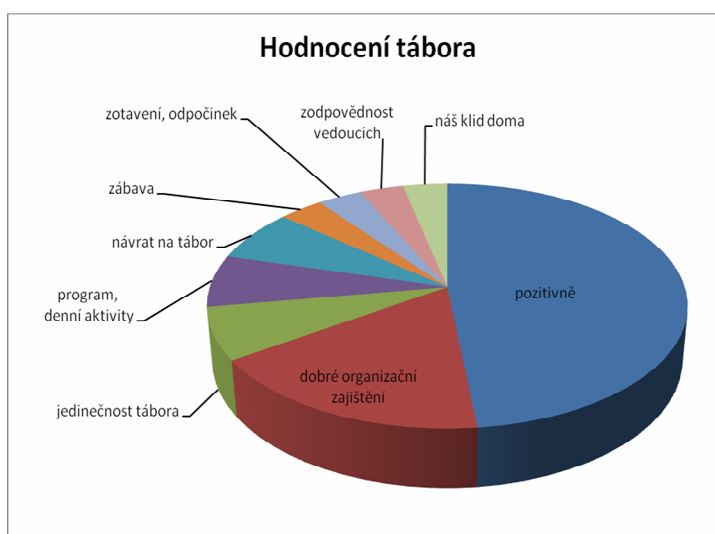

Druhá otázka zjišťovala ve třech částech, jak rodiče hodnotili pobyt jejich dítěte na táboře v Janovičkách a na co jejich dítě po táboře nejvíce vzpomínalo a co se mu naopak nelíbilo.

Nejvíce a to v nadpoloviční většině respondenti k první části odpověděli, že hodnotí pobyt dítěte podle spokojenosti a nadšení jejich dětí pozitivně. Další odpovědí, kterou uváděli ve větším počtu, bylo kladné hodnocení dobrého organizačního zajištění. K dalším odpovědím patřilo – dobře hodnotíme program a celodenní aktivity, děti chtějí jet na tábor znovu a to je důvod naší spokojenosti a podotknutí, kéž by bylo takových táborů více. Po jedné odpovědi dostaly prostor tyto názory – dítě se příjemně bavilo, přijelo domů zotavené a odpočínuté, zodpovědnost vedoucích nás mile překvapila,

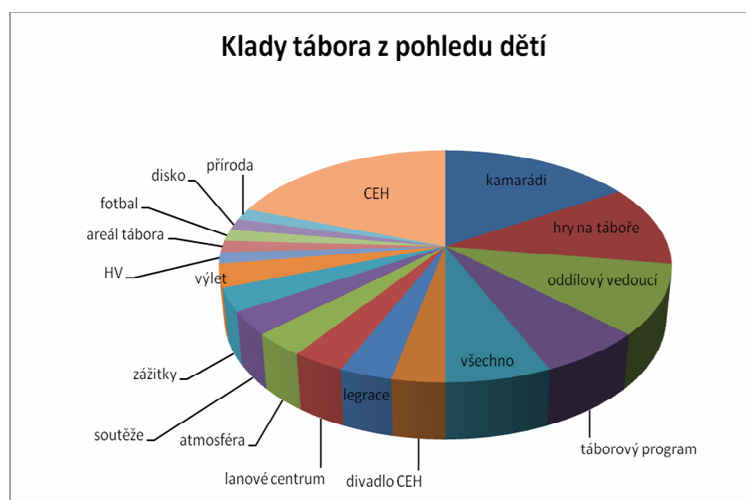
uvítali bychom více termínů tábora, dostáváte známku jedna, ale také rodiče uvedli, že si cenili 14 dnů klidu bez dětí.

Konkrétní odpověď, která stojí za uvedení je následující: „Slyšela jsem jenom chválu na zacházení s dětmi, rodinnost, ochotu vedoucích, příjemnou náplň tábora, originální táborovou hru, dobrou organizaci, hezké výlety... Pokud se dceři něco nelíbilo, neřekla mi o tom. Dodnes udržuje s několika dětmi kontakty, ráda a s úsměvem na tábor vzpomíná.“

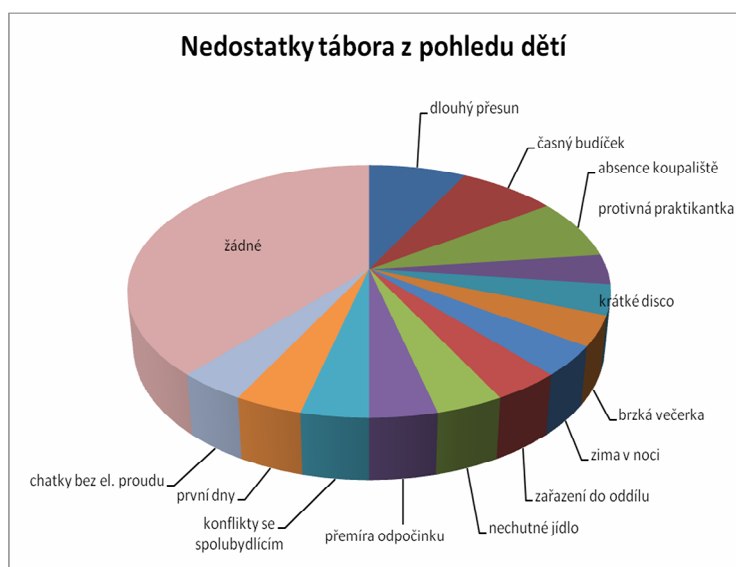
Druhá část otázky směřovala k odpovědím, na co děti po táboře nejvíce vzpomínaly. Nejvíce a pro nás velkým uznáním je, že na celotáborovou etapovou hru, dále pak na kamarády, hry na táboře, na kolektiv vedoucích a na svého oddíláka, na program tábora a prostě odpovězeno – na všechno. Dalšími vícekrát uvedenými dobrými vzpomínkami dětí na tábor byly - divadlo v rámci CEH, legrace, výlet do Adršpašských skal, zážitky z tábora, soutěže, pohodová atmosféra a lanové centrum. K dílčím odpovědím patřilo – hlavní vedoucí tábora, areál tábora, fotbal, diskotéky, vycházky do přírody a sbírání borůvek.

Co dodat k následující odpovědi? „Děti byly nadšené, neustále zpívaly dokola táborové popěvky, stokrát jsme probírali fotografie. Líbila se jí parta, celotáborová hra, vedoucí, kteří si umějí udělat legraci sami ze sebe a za kterými můžou přijít s jakýmkoliv problémem.“

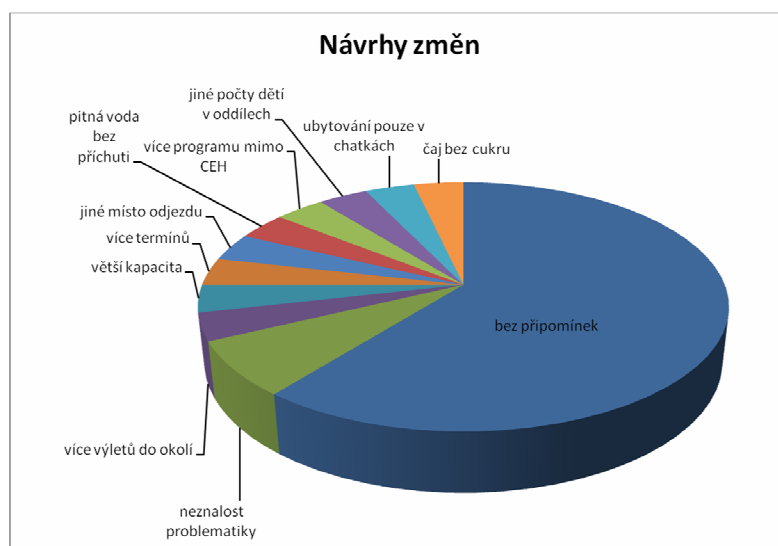
K otázce, co se dětem na táboře nelíbilo, většina dětí odpověděla a rodiče jejich reakce zaznamenali do dotazníku, že se jim na táboře všechno líbilo, na nic si nestěžovali a byly spokojené. K dílčím odpovědím patřilo – dlouhá cesta z vlaku při přesunu na tábor, brzo budíček a málo jídla. Jednotlivé negativní reakce se vztahovaly ke krátkým diskotékám, protivné praktikantce, brzké večerce, chladným nocím, nespokojeností se zařazením do oddílu, nechutnému jídlu, přemíra odpočinku, chybění koupání v koupališti, konfliktu se spolubydlícím, prvním dnům na táboře, a že nebyla zavedená elektrika v chatičkách.

Konkrétní odpověď respondenta: „Snad jen jednu připomínku. Přišla mi škoda, že děti byly v oddíle v lichém počtu, což znamenalo, že náš syn, který v oddíle nikoho neznal, skončil sám se dvěma raubířema v chatce, což mu trochu otravovalo pobyt.“

Třetí a zároveň poslední otázka měla za úkol zjistit, jaké konkrétní změny či připomínky by respondenti uvedli k organizaci letního dětského tábora v Janovičkách. Opět pro nás potěšujícím způsobem většina respondentů odpověděla, že vše bylo v pořádku, na 100% bychom nic neměnili, nemají žádné připomínky ani nenavrhují změny, organizace tábora jim vyhovuje tak, jak je nastavena. Další část respondentů uvedla, že si nepřipadá kompetentní něco navrhnout či měnit. Dílčí odpovědi byly následující – více programu mimo CEH, pracovního zapojení dětí do chodu tábora, výletů do okolí, termínů tábora, není ideální rozdělení dětí do oddílu, zrušení ubytování nejmenších dětí v hlavní budově, odjezd z Kolína, čistá pitná voda bez příchutí a čaj bez cukru.

Ukázka konkrétní odpovědi na danou otázku: „*Nemám žádné organizační změny ani připomínky k průběhu tábora. Obdivuji a děkuji všem, kteří se starají o naše děti.*“

9 Závěrečná diskuze

Za největší přínos bakalářské práce bylo možné považovat shrnutí poznatků o historii a charakteristice dětských táborů, dále pak všechny informace, které se týkají organizace tábora, ať už to jsou v současnosti platné a závazné právní předpisy, postup při provozování tábora a dokumenty tábora z důvodů, že příprava tábora je zdlouhavá a náročná práce. V dalších kapitolách jsme se na základě studia odborné literatury a vlastních zkušeností, mohli dočíst o táborových pracovnících, jejich povinnostech a právech a o osobnosti oddílového vedoucího. Důležitou součástí bakalářské práce bylo i shrnutí věkových zvláštností u dětí mladšího školního věku a pubescentů. Nedílnou součástí při organizování dětských táborů je i kvalitní programová náplň, která je zastoupena v této práci seznamovacími aktivitami, hrou, rekreačními a odpočinkovými činnostmi. Velký důraz jsem kladla na správný postup přípravy a přitažlivost realizace celotáborové etapové hry, která je základním prvkem v průběhu tábora. V praktické části jsem se zaměřila na konkrétní představení letního dětského tábora Janovičky a jeho specifika, provozovatele tábora a na táborový tým. V neposlední řadě jsem popsala konkrétní celotáborovou hru Romance po mafiánsku, která byla s velkým úspěchem zrealizovaná v létě 2009. Poslední kapitolou bakalářské práce se stal vypracovaný a vyhodnocený dotazník pro rodiče dětí, které s námi právě v minulém roce trávily prázdniny na táboře v Janovičkách, který měl alespoň částečně odpovědět na otázky, jak jsou rodiče spokojeni s táborem, jak tábor hodnotilo jejich dítě a jaké navrhuje změny či připomínky k organizaci tábora. Z výsledků výzkumu jasně vyplynulo, že je ze strany rodičů i dětí velký zájem o náš tábor a co je pro nás nejdůležitější, jejich kladné reakce a spokojenost nás utvrzují v tom, že naše táborová práce má smysl a děláme ji dobře.

Cíle, jež jsem si stanovila a které zároveň byly prioritou práce - přiblížit a nastínit veškerou činnost na dětském táboře a následně poukázat na všechny aspekty nutné k žádoucímu pořádání dětského tábora, jsem dodržela a splnila. Pořádání dětských táborů sebou nese rizika spojená s touto prací a právě proto jsem se snažila popsat a definovat všechny důležité zákony, vyhlášky a povinnosti pro správný postup organizace tábora.

Blíže jsem spolupracovala s hlavním vedoucím tábora, který mi pomohl se zpracováním celotáborové etapové hry svými vzpomínkami, materiály, připomínkami a

bohatými zkušenostmi v oblasti pořádání dětských táborů. Popsala jsem celotáborovou hru den po dni, etapu po etapě a s nimi související hry a soutěže pro děti. Jen mě mrzí, že nemohu přesně popsáním děje a her vystihnout její atmosféru, prožitky a nadšení dětí i dospělých, úsměvy a spoustu zábavy při divadelních vystoupeních.

Přínosem této práce je jednak už zmíněné shrnutí poznatků a informací ohledně provozování dětského tábora, ale i prezentace konkrétního tábora, provozovatele, táborového týmu a celotáborové etapové hry, která může sloužit jako příklad mnohaleté a úspěšné táborové činnosti zejména pro začínající organizátory letních táborů. V bakalářské práci mohou najít inspiraci, postřehy, poučení a rozšíření znalostí, které mohou vést ke zlepšení jejich práce.

Do budoucna bych se i nadále chtěla věnovat práci s dětmi na táboře, nejenom z důvodů, že si o své dovolené vyzkouším jiný druh práce s jinou věkovou skupinou, ale také proto, že na tábor jezdí celá má rodina společně a tábor vytváří tým lidí, kteří jsou nápadití, vtipní, spolehliví a jsou to moji přátelé. Práce s dětmi na táboře je vyčerpávající, náročná a zodpovědná, ale chvíle s dětmi jsou obohacující, milé, zábavné a vzpomínky na táborové dny v nás přetrvávají ještě dlouho po táboře.

Použitá literatura

- BACHÁROVÁ, G. Létu zdar! *Děti a my*. 2009, r. 39, č. 6, s. 21, ISSN 0323-1879
- DOLEŽALOVÁ, E. *Hry na dětské tábory*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0702-0
- DOUBRAVA, L. Na táborech by rodiče děti navštěvovat neměli. *Učitelské noviny*. 2002, r. 105, č. 26, s. 10, ISSN 0139-5718
- CHOUR, J. *Receptář her*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-388-9
- Institut dětí a mládeže MŠMT. *Vademecum k letním táborům*. Praha 1998
- Institut zájmového vzdělávání MŠMT *Školení hlavních vedoucích LT*. Hořovice 2002
- JIRÁSEK, I. *Zlatý fond her I: hry a programy připravené pro kurzy Prázdninové školy Lipnice*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-636-5
- LUKÁŠEK, J. *Kniha táborových her*. Praha: Olympia, 2003. ISBN 80-7033-778-8
- NEJEDLÝ, P. a kolektiv autorů. *Připravujeme tábor*. Praha: Práce, 1992. ISBN 80-208-0085-9
- PÁVKOVÁ, J. a kolektiv autorů. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem: vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-124-7
- TMĚJOVÁ, M. *Informace pro provozovatele dětských táborů*. Praha: Státní zdravotní ústav, 2001.
- Zákon č.471/2005 Sb. o ochraně veřejného zdraví
- Vyhláška č.148/2004 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
 - Vyhláška č.602/2006 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných
 - Vyhláška č.252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Zákon č.361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích

Úmluva o právech dítěte

Internetové zdroje

- Freiwald, A. *Tábor Janovičky – o nás.* /on-line/. Dostupné na http://www.taborjanovicky.cz/html/o_nas.html. 2. 2. 2010
- Schulz, R. *Celotáborová hra Romance po mafiánsku.* /on-line/. Dostupné na <http://kingscross.webzdarma.cz/index.php?parametr=cthr> 3. 2. 2010
- Novák L. *Skauting.* /on-line/. Dostupné na <http://www.skaut.org/skauting.php> 8. 2. 2010
- Příspěvatelé Wikipedie. *Skauting* /on-line/. Dostupné na: <http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Skauting&oldid=5178631> 9. 2. 2010
- Tajfun digital. *Rady pro rodiče.* /on-line/. Dostupné na : <http://www.cesketabory.cz/1-verejnost-rady-pro-rodice.html> 19. 2. 2010
- Pionýr. *Osmero dobrého tábora.* /on-line/. Dostupné na : <http://www.dobrytabor.cz/index.php?loc=107> 25. 2. 2010
- Rain studio. *Tábory.* /on-line/ Dostupné na : <http://www.borovice.cz/> 25. 2. 2010
- Pavlík M. *Činnost oblastního spolku Kolín.* /on-line/. Dostupné na : <http://www.cck-kolin.org/cinnost.php> 26. 2. 2010

Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1 : Leták k propagaci tábora

Příloha č. 2 : Přihláška na tábor, posudek o zdravotní způsobilosti dítěte

Příloha č. 3 : Jak vybavit děti na tábor

Příloha č. 4 : Režim dne

Příloha č. 5 : Táborový řád aneb naše pravidla

Příloha č. 6 : Fotografie – LDT Janovičky

Příloha č. 7 : Ukázka diplomu

Příloha č. 8 : Táborová loga, trička a čepice

Příloha č. 9 : Kronika LDT OS ČČK Kolín

Příloha č. 10 : Plakát Romance po mafiánsku

Příloha č. 11: Táborové noviny

Příloha č. 12: Táborové bankovky

Příloha č. 13: Fotografie z průběhu celotáborové etapové hry Romance po mafiánsku

Příloha č. 14: Bitva mafiánských klanů - propozice

Příloha č. 1: Leták k propagaci tábora

CELOTÁBOROVÁ HRA „ROMANCE PO MAFIÁNSKU“

z dob, kdy jste nemuseli přemýšlet o tom, kdo je na správné straně, poněvadž všichni byli na té špatné

Zdá se vám, že vaše děti o prázdninách příliš zahálejí? Že by měly svůj volný čas využít smysluplněji? Že by se měly pokud možno co nejlépe odreagovat od všedních školních starostí? **Pak máte jedinečnou příležitost!**

Připravujeme totiž celotáborovou hru, během níž se přesuneme do 30. let minulého století do jednoho nejmenovaného amerického města, ovládaného neblaze proslulou mafií, která má v hrsti veškeré jeho obyvatelstvo a ovládá nejen všechny důležité podniky, které jim vynášejí špinavé prachy v milionových částkách, ale též zkorumpované politiky a čelní představitele místní policie. Ale i taková nepremozitelná zločinecká organizace, jakou mafie rozhodně je, má své slabiny. **Don Corleone**, dlouholetá hlava sicilského gangu, která pevnou rukou dlouhá léta držela na uzdě též ostatní mafiánské famiglie, odchází do zaslouženého důchodu, a tak o pozici nejsilnějšího klanu ve městě začíná důrazně usilovat i druhá ze zdejších mocných famiglií - irský gang. Vypukne mafiánská válka – během ní se můžete těšit na úspěšné i neúspěšné atentáty, očekávané i neočekávané přestřelky, automobilovou honičku, velkolepý zápas o titul mistra světa v boxu, jednoho neohroženého policistu a také na romantickou lásku po mafiánsku, která nakonec válku gangů rozhodne... Zkrátka, v našem pojetí se vše pochopitelně odehraje v humorném duchu, s nefalšovanou snahou všechny táborníky hlavně pobavit!

Jsme kolektivem vedoucích, kteří mají bohaté, mnohaleté zkušenosti s přípravou a realizací celotáborových her. Možná i vaše děti s námi v minulých letech spolu s Asterixem a Obelixem pomáhaly Bójům v boji proti Germánům, hledaly poklad s piráty z Karibiku, poslouchaly vyprávění tajemné orientální vázy, putovaly s rodinou Smolíkovou vesmírem, hledaly s lordem Carnavonem, Jane Carterovou a Kaptahem kusy pergamenu napříč dějinami Starověkého Egypta, se Společenstvem Prstenu ničily „Jeden prsten, který vládne všem“ či pátraly s Harrym Potterem po nepříteli mezi námi.

I letos se budeme snažit náš program ztvárnit s humorem a vtípem. Přitom je pro nás již samozřejmostí, že v rolích hrdinů budeme opět vystupovat v nefalšovaných kostýmech!

Důležité informace o táboře „Janovičky 2009“:

Provozovatel	: OS ČČK Kolín
Termín konání	: 2.7. – 16.7.2009
Místo konání	: Letní tábor Janovičky (bližší informace – www.taborjanovicky.cz)
Věk táborníků	: 6 – 15 let
Kapacita	: 120 dětí
Cena tábora	: <u>4 390,- Kč</u>

Tábor se nachází v broumovském výběžku na severovýchodě Čech. Je obklopen malebnými skalními útvary a lesy. Děti jsou ubytovány v dřevěných chatičkách. Tábor má i hlavní zděnou budovu, která prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Nalézá se v ní mj. nová kuchyně (stravování je zajištěno 5x denně včetně pitného režimu), jídelna, ošetrovna (o zdraví dětí bude pečovat zkušený zdravotní personál), WC, umývárny + sprchy a dvě klubovny. V sousedství hlavní budovy je nové sociální zařízení (WC a sprchy). Součástí programu budou i rehabilitační cvičení. Pro sportovní vyžití jsou tu k dispozici volejbalové hřiště a fotbalové hřiště. V rámci výletu chystáme prohlídku pamětihodností v blízkém okolí. Doprava do tábora i zpět bude zajištěna vlakem po trase Poděbrady (nástupní místo) – Broumov – Olivětín a odtamtud do tábora autobusem (další informace o způsobu dopravy naleznete na přihlášce).

Bližší informace i přihlášku můžete získat na níže uvedených adresách garantů tábora:

Zdeňka Lebedová
OS ČČK Kolín
Zborovská 277
280 00 Kolín 2

Mgr. Roman Schulz
náměstí T.G.Masaryka 737/II
290 01 Poděbrady

telefon: 321 723 700, 606 795 034

telefon : 731 118 423

nebo můžete navštívit naše internetové stránky : <http://kingscross.webzdarma.cz>

Příloha č. 2 : Přihláška na tábor, posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a list účastníka

ZÁVAZNÁ PŘIHLÁŠKA DO TÁBORA „JANOVIČKY 2009“

Termín konání tábora: **2.7. – 16.7. 2009**

Adresa tábora : Tábor JANOVIČKY s.r.o., LDT OS ČČK Kolín
Janovičky 306, 550 01 Broumov

Provozovatel: OS ČČK Kolín, Zborovská 277, 280 00 Kolín 2
tel: 321 723 700, 606 795 034 IČO: 75063425

Cena pobytu: **4 390,- Kč**

Závazná objednávka táborového trička a čepice

(u vybrané položky zakroužkujte „ANO“ - v případě, že si ani jednu možnost nevyberete, platíte jen cenu pobytu):

Cena pobytu + táborová čepice (+ 130,- Kč): ANO – NE

Cena pobytu + táborové tričko (+ 200,- Kč) S – M – L – XL (zaškrtněte požadovanou velikost): ANO – NE

Cena pobytu + táborové tričko vel. S – M – L – XL + čepice (+ 330,- Kč): ANO – NE

Objednané zboží dostane Vaše dítě po příjezdu na tábor. Doobjednávky během tábora už nebudou možné!

!! Tuto přihlášku je nutno spolu s kopií dokladu o zaplacení zaslat co nejdříve, nejpozději však do 15.5.2009 na adresu: Mgr. Roman Schulz, náměstí T.G.Masaryka 737/II, 290 01 Poděbrady nebo Zdeňka Lebedová, OS ČČK Kolín, Zborovská 277, 280 00 Kolín 2

Vyplní rodiče:

Jméno a příjmení dítěte:.....

Datum narození:.....Rodné číslo:.....

Adresa:.....PSČ:.....

Telefon:.....E-mail:.....

Zdravotní pojišťovna:.....Číslo průkazky zdr.poj.:.....

Záliby:.....

Jídla, která nesnáší (vegetarián, alergie):.....

U svého dítěte upozorňujeme na:.....

..... Plavec – neplavec* (*nehodící se škrtněte)

Jméno dítěte, se kterým by chtělo být v oddíle:.....

Způsob předání dítěte do tábora:

- v den nástupu (2.7.) v 8,30 hodin v **Poděbradech před vlakovým nádražím !!!**

Způsob převzetí dítěte z tábora:

- závěrečný den (16.7.) ve 14,53 hodin v **Poděbradech před vlakovým nádražím !!!**

Potvrzují, že

1. přihláška je potvrzena lékařem, který doporučuje ozdravný pobyt.

2. cena pobytu byla uhrazena v plné výši Z ÚČTU Č.:.....

Variabilní symbol = rodné číslo dítěte

na **ÚČET OS ČČK KOLÍN č.: 176521117/0600 GE Money**

(Vyúčtování akce bude k dispozici na OS ČČK. Veškerá finanční rizika, tj. zisk i ztrátu, nese pořadatel akce.)

3. k přihlášce přikládám fotokopii průkazky pojištěnce dítěte

Dále beru na vědomí, že případné regulační poplatky za poskytnutí zdravotní péče během tábora (návštěva lékaře, pohotovosti, výdej receptů, hospitalizace apod.) ve smyslu zákona č. 261/2007 Sb. (zákon o stabilizaci veřejných prostředků) budou vyúčtovány rodičům nebo zákonnému zástupci dítěte po ukončení tábora.

V.....dne.....

_____ podpis zákonného zástupce

INFORMACE PRO RODIČE

Odjezd dětí do LDT: sraz v den nástupu 2.7. do 8,30 hod. v Poděbradech před vlakovým nádražím, **odjezd vlakem z Poděbrad !!!**

Příjezd dětí z LDT: závěrečný den 16.7. ve 14,53 hod. **do Poděbrad na vlakové nádraží**
POZOR! VZHLEDEM K PLÁNOVANÝM ZMĚNÁM JÍZDNÍHO ŘÁDU, KTERÉ MAJÍ
PROBĚHNOUT V BŘEZNU A V DUBNU, SE ČAS ODJEZDU A PŘÍJEZDU VLAKU MŮŽE
ZMĚNIT! V TOM PŘÍPADĚ VÁS BUDEME OKAMŽITĚ INFORMOVAT!

Upozorňujeme, že i letos pojedeme na tábor vlakem a ten nečeká! Žádáme vás tedy o
održení výše uvedeného času nástupu na tábor!

Všechna zavazadla budou dětem převezena na tábor i z tábora nákladním vozem, který zajistíme. Prvním jídlem, které děti na táboře dostanou, bude odpolední polévka.

Věci pro pobyt dítěte v LDT uložte do pevného zavazadla (kufru) opatřeného vnější i vnitřní jmenovkou. Dovnitř kufru vlepte i seznam věcí (obsah zavazadla), přesnou adresu a možnost telefonního spojení, kterého lze využít k podání zprávy, a v případě Vaší dovolené i přechodnou adresu.

Doporučené **kapesné** je asi 300 – 600 Kč.

Cennosti (prstýnky, řetízky z drahých kovů, drahé hodinky, fotoaparáty, elektroniku, mobilní telefony apod.) pro pobyt v LDT **nedoporučujeme** a za případnou ztrátu nebo odcizení neručíme!

!!! Povinností dítěte je mít s sebou vlastní spací pytel, cyklistickou láhev (stačí 1/2 litru) a baterku!!!

Návštěvy rodičů v LDT nejsou z výchovných a zdravotních důvodů vhodné!

Poznamenejte si adresu pro korespondenci:

=jméno dítěte=

Tábor Janovičky s.r.o.

Letní dětský tábor OS ČČK Kolín

Janovičky 306

550 01 Broumov

!!! Nezapomeňte svému dítěti přibalit i průkazku pojištěnce (stačí kopie) !!!

**POSUDEK O ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOSTI DÍTĚTE K ÚČASTI
NA ZOTAVOVACÍ AKCI**

Na ozdravný tábor ČČK pro děti ve věku 6 – 15 let, které jsou zdravotně oslabené – s diagnózou :
chronická bronchitida, pollinosis, astma, alergie a ostatní choroby dých. ústrojí, lehčí ortopedické vady,
enuresis nocturna.

Jméno dítěte :
Datum narození :
Adresa bydliště :
.....

Podle zdravotních materiálů uvádím, že dítě je zdravotně postižené, chronicky nemocné (nehodící se
škrtněte), je v dlouhodobé evidenci odborného lékaře (vypsat název odbornosti)
..... a může se zúčastnit rekondičního tábora Českého červeného kříže, který je,
se souhlasem MZ ČR, organizován pro níže uvedenou diagnózu

- a) je léčeno (diagnóza)
b) podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním ANO – NE
c) je proti nákaze imunní (typ/druh)
d) má trvalou kontraindikaci proti očkování (typ/druh)
e) je alergické na
f) dlouhodobě užívá léky (typ/druh, dávka)

Posuzované dítě k účasti na akci

- a) je zdravotně způsobilé *)
b) není zdravotně způsobilé *)
c) je zdravotně způsobilé za podmínky (s omezením)
.....

Datum vydání posudku :

_____ podpis a razítko lékaře

Jméno oprávněné osoby :

Vztah k dítěti :

Oprávněná osoba převzala posudek do vlastních rukou dne

_____ podpis oprávněné osoby

*) nehodící se škrtněte

**Posudek je nutno doručit spolu se závaznou přihláškou jako doklad o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na táboře! V případě chybějícího posudku nemůže být dítě zaevidováno mezi účastníky tábora!!!
Prohlášení zákonných zástupců dítěte při nástupu na tábor dostanou rodiče k vyplnění až v den odjezdu na tábor.**

LIST ÚČASTNÍKA

Adresy zákonných zástupců dítěte, či jiných k péči o dítě pověřených osob, dosažitelných v době konání tábora

1. Od..... do..... jméno a příjmení
adresa telefon

2. Od..... do..... jméno a příjmení
adresa telefon

Upozornění zákonných zástupců dítěte

Upozorňuji u svého dítěte na.....
.....,alergie na.....
.....

Současně sděluji, že je mi známo, že každý účastník tábora podléhá táborovému řádu a podrobuje se všem pokynům vedoucích. Nedodržení táborového řádu může být potrestáno i vyloučením z tábora.

Čestně prohlašuji, že se mé dítě jako účastník ZRT ČČK neúčastní jiné dotované akce ČČK, a tím nepřekročí 21 dotovaných dnů.

Prohlášení odpovědnosti za škody

Prohlašuji, že беру на vědomí odpovědnost za škody, které by způsobilo mé dítě v době trvání ozdravného pobytu na vybavení rekreačního zařízení, popřípadě na vybavení autobusu. V případě finančních nákladů na opravu takto poškozeného zařízení se zavazuji tuto škodu uhradit.

Prohlášení zákonných zástupců dítěte

Prohlašuji, že dítě.....,rodné číslo.....,
bytem.....nejeví známky akutního onemocnění (průjem, teplota, kašel apod.) a okresní hygienik ani ošetřující lékař mu nenařídil karanténní opatření. Není mi též známo, že by v posledních dvou týdnech přišlo mé dítě do styku s osobami, které onemocněly infekční nemocí.

Dítě je schopno zúčastnit se našeho tábora konaného ve dnech 2.7. – 16.7. 2009.

Jsem si vědom(a) právních následků, které by mě postihly, kdyby toto prohlášení bylo nepravdivé.

Dítě bylo převzato dne 2.7. 2009 OS ČČK Kolín.

V Poděbradech dne 2.7. 2009.

čitelný podpis zákonného zástupce dítěte

Příloha č. 3 - Jak vybavit děti na tábor, seznam doporučených věcí

Zavazadla do kterých se balí mohou být velmi různá. Pokud děti jedou do pevného objektu nebo do chatky, kde si věci dají do skříněk, pak záleží spíš jen na možnostech a vkusu. Tam kde dětem věci zůstávají v zavazadle po celou dobu tábora je praktický kufr.

Přezůvky se hodí pro některé typy táborů, kde jsou pevné budovy či větší chatky, d kterých je vhodné či pohodlné se přezouvat. Nutností pak většinou na tábory podzimní, zimní a jarní.

Boty na delší chůzi a do náročnějšího terénu by měly být pevné, nejlépe kožené a nad kotník (tak aby byl fixován). Jsou nutností pro putovní tábor, do hor a na tábory s častými či delšími výlety. Často se ale hodí i pro program v táboře či jeho okolí.

Sportovní obuv je nezbytností pro téměř všechny druhy táborů, neboť v ní děti absolvují patrně většinu táborového programu. Tenisky by rozhodně měly mít solidní odpruženou podrážku, obyčejné kecky s plochou podrážkou jsou nevhodné.

Holínky jsou vhodné zejména do míst, kde je předpoklad, že když zaprší, vytvoří se množství bláta.

Kalhoty - dlouhé kalhoty jsou samozřejmostí.

Kraťasy, sukně. V letním počasí, kdy probíhá většina táborů jsou kraťasy (příp. sukně) užívány zpravidla více než kalhoty. Proto není od věci mít s sebou na delší tábor třeba i dvoje, zvláště nejsou-li z pevnější látky (plátno, džínovina).

Menší batoh na výlety je velmi důležitou věcí a není radno na něj zapomenout. Pro většinu činností jsou vhodnější batohy na záda. Výhodou jsou široké a regulovatelné popruhy, zpevněná záda a regulovatelný obsah. Pro některé akce se může hodit i batůžek, který se dá složit do ledvinky a rozložit jen v případě potřeby.

Oblečení na spaní - je asi věcí zvyku, zda to bude pyžamo, nebo triko a tepláky, ale rozhodně by to mělo být něco, co je vyhrazeno pouze na spaní.

Trika s krátkým rukávem jsou zejména v létě asi jedna z nejoblíbenějších a nejužívanějších částí oděvu.

Čepice proti slunci se v letních vedrech může stát důležitou pomůckou proti úžehu nebo úpalu, ale dá se nahradit i jinými pomůckami (např. šátkem), takže není nezbytností.

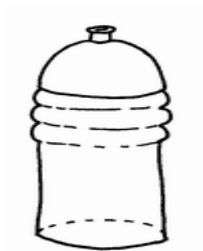
Dobrá **svetr** je důležitou součástí vybavení i na tábory v letním období, neboť noci v létě bývají často chladné a posezení u táboráku nebo noční hra vyžaduje teplé oblečení.

Pláštěnka, pončo ad. – něco proti dešti je rozhodně třeba.

Solidní **bunda** by ve vybavení táborníka rozhodně neměla chybět. Dle programu je opět na zvážení, zda je lepší vzít s sebou nějakou pevnější plátěnou bundu (dobře poslouží např. i bundy či budnokošile z vojenských výprodejů) nebo zda stačí přibalit jen třeba starší šustákovku.

Láhev na vodu je důležitá pro dodržování pitného režimu dětí, zejména na putovních táborech a výletech. V současné době umělohmotných lahví pro dítě většinou nebývá problém si nějakou pořídit v případě zničení či ztráty. Přesto je dobré ho vybavit kvalitní (pevnou) lahví již předem.

Nůž - pokud děti jezdí na tábor do přírody s oddílem, měli by mít zavírací nůž.

Mikina je hodně praktická a hodně užívaná, děti jí rády nosí. V létě ve většině případů nahradí svetr, je lehčí a skladnější.

Triko s dlouhým rukávem je výborným základem do chladnějšího oblečení, když je potřeba si obléci více vrstev. Výborné je též na noc do spacáku. Pro tento účel je patrně nejvhodnější 100% bavlna. V případě, že se v něm člověk delší dobu pohybuje, může někomu vyhovovat moira, která propouští vlhkost tak, aby nezůstala na těle.

Plavky – jsou věc, která jistě nepotřebuje rozsáhlé komentáře. Snad jen, že by neměly být příliš chatrné, neboť děti jsou schopné je na klouzačce místního koupaliště prošoupat za jedině odpoledne.

Spodní prádlo by mělo být v dostatečném množství zejména u mladších dětí, kde se nepředpokládá jeho praní. Jinak je to samozřejmě věc zvyku a výchovy.

Spacák – o spacáku by se dalo napsat mnoho stran, ale to není účelem tohoto přehledu. Každopádně je před jeho pořízením nutné se zorientovat. Jistě vám dobře poradí v každé specializované prodejně, nicméně byste tam už měli jít alespoň se základní představou, k jakému účelu spacák pořizujete. Pro pravidelné oddílové ježdění bude pravděpodobně stačit spacák s komfortem od několika stupňů pod nulou do cca 20°C, z dutých vláken, která snesou vlhko a dají se i vyprat. Podstatným kritériem je i objem spacáku, který by měl být zejména u dětí, které ho často balí do batohů pokud možno co nejmenší.

Osobní léky. V případě, že dítě užívá pravidelně nějaké léky, je třeba o tomto faktu informovat vedoucího a především zdravotníka tábora a předat mu krom dostatečného zásoby těchto léků i kompletní informace, které se k lékům a zdravotnímu stavu dítěte váží.

Hygienické potřeby jsou spíše samozřejmostí a otázkou osobních preferencí. Je to věc, na kterou člověk zpravidla nezapomene, takže spíše pro úplnost. Zpravidla to bývá kartáček na zuby, zubní pasta, mýdlo v krabičce, šampón, krém na obličej, krém na opalování, jelení lůj, repelent, zrcátko, toaletní papír, případně další věci dle vlastního uvážení.

Herní a dovednostní vybavení je často součástí vybavení na oddílový tábor a je dobré na něj nezapomenout. Bývají to hadrové nebo papírové míčky, šátek, uzlovačka a další.

Ručník – jako věc denní potřeby nebude jistě chybět ani na táboře. Není rozhodně třeba jich dětem dávat fůru, ale vhodný a praktický je krom většího ručníku nebo osušky i menší ručník např. na nohy.

Sandály jsou velmi vhodnou obuví pro pobyt v táboře, oddechové činnosti, pro přezutí po pochodu na putovních táborech i jako přezůvky do objektů. Jejich výhody jsou zřejmé: jsou lehké, snadno balitelné, nepotí se v nich nohy, rychle se obouvají.

Vzhledem k pohybovým a sportovním aktivitám na většině táborů jsou **tepláky** velmi důležitou součástí vybavení a málokterý táborník se bez nich obejde.

Ponožky jsou velmi důležitou součástí vybavení, zejména pro putovní tábory, tábory s programem výletů a sportovních aktivit, ale i pro běžnou činnost. Děti by jich měly mít rozhodně dostatečné množství. Alespoň část z nich by měla být silná.

Další důležité věci: psací potřeby, baterka (s novými bateriemi + náhradními), zápisník, oznamkové pohledy s nadepsanou adresou.

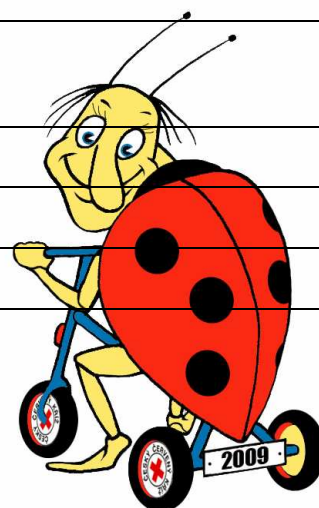
Věci, které nejsou nezbytností, mohou však výrazně zpříjemnit pobyt na táboře: deka, kapesníky, nůžky, pastelky, knížka, brýle proti slunci, opalovací krém, hudební nástroj, polštářek - mazlíček, medvídek...

REŽIM DNE

7,30 h	BUDÍČEK
7,30 - 8,00 h	Ranní hygiena, úklid
8,00 - 8,30 h	SNÍDANĚ
9,00 - 11,30 h	Dopolední program (+ svačina)
11,30 - 12,00 h	Příprava na oběd
12,00 - 13,00 h	OBĚD
13,00 - 14,30 h	Polední klid
14,30 - 16,00 h	Odpolední program - 1. část
16,00 - 16,15 h	Svačina
16,15 - 17,30 h	Odpolední program - 2. část
17,30 - 17,45 h	Osobní volno
17,45 h	Nástup celého tábora
18,15 - 18,45 h	VEČEŘE
19,00 - 21,00 h	Koupání v teplé vodě <i>(dle předem dohodnutého rozpisu)</i>
19,30 - 21,30 h	Večerní program
21,30 - 22,00 h	Večerní hygiena
22,00 h	VEČERKA

RÁMCOVÝ ROZPIS REHABILITACÍ

9,00 - 12,30 h

!!! ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA !!!

Příloha č. 5 : TÁBOROVÝ ŘÁD LDT OS ČČK – JANOVIČKY ANEB NAŠE PRAVIDLA

Cílem našeho tábora je vytvořit dobrou partu dětí i vedoucích, kteří se na tábor rádi budou vracet. Předpokládá to respektování obecných pravidel chování, bezpečnosti a hygieny, doplněná tímto táborovým řádem. Za nedodržování nebo svévolné porušování táborového řádu může být každý účastník z tábora vyloučen a poslán domů.

KAŽDÝ ÚČASTNÍK TÁBORA

- ví, že všichni vedoucí jsou jeho přátelé - zástupci rodičů na táboře, proto se bude řídit jejich příkladem. Potřebuje-li poradit, obrátí se na ně s důvěrou
- se bude chovat k ostatním účastníkům čestně a kamarádsky.
- ochotně a rád každému pomůže, vyhne se sporům nebo hádkám, bude dobrým kamarádem všem ostatním. V případě sporu se obrátí na svého vedoucího.
- se bude po celou dobu konání tábora řídit pokyny svého oddílového vedoucího a ostatních vedoucích.
- je povinen uposlechnout pokyn kterýhokoli z oddílových vedoucích, pokud pokyn není v rozporu s tímto táborovým řádem.
- se bez vědomí a svolení svého oddílového nebo hlavního vedoucího nesmí vzdálit z prostoru tábora a to ani do nejbližšího okolí.
- je povinen udržovat svůj pokoj či chatku, jeho okolí v čistotě, udržuje čistotu a pořádek také ve všech prostorách tábora.
- nekonzumuje potraviny mimo jídelnu a vyhrazené prostory. Přechovávání potravin s výjimkou čerstvého pití a sladkostí v chatkách není dovoleno.
- k jídlu nastupuje vždy se svým oddílem pohromadě, s umytými rukama a vhodně oblečen. Každý si bere jen to, co sní, dodržují se pravidla kulturního stolování. Zbytky jídla a odpadky dává na určené místo. Je zákaz vynášet jídlo určené ke konzumaci v jídelně z jídelny.
- dbá na svou osobní hygienu.
- chrání přírodu živou i neživou.
- dodržuje režim dne, plní denní program, nenarušuje ho svým nevhodným chováním a na jednotlivé akce (organizované hry, nástupy,...) přichází vždy včas.
- se v době nočního a poledního klidu chová tiše, neruší ostatní.
- chrání táborový majetek před poškozením či ztrátou. Případnou ztrátu či poškození ohlásí ihned svému vedoucímu. Každý chrání svůj osobní majetek, případnou ztrátu hlásí oddílovému vedoucímu. Nalezené věci se odevzdávají majiteli, případně vedoucímu. Poškodí-li někdo majetek tábora nebo jiného účastníka, je povinen škodu nahradit.
- svévolně nebere nářadí, sportovní potřeby a ostatní materiál. Tyto věci mu může zapůjčit pouze jeho oddílový vedoucí. Nářadí, sportovní potřeby apod. vrací po ukončení činnosti čisté a v pořádku opět svému oddílovému vedoucímu.
- pokud se nebude cítit zdravý anebo se zraní, oznámí to ihned vedoucímu nebo zdravotníkovi, i když se mu to nebude zdát významné.
- si uloží peníze a jiné cennosti (např. mobilní telefony) u oddílového či hlavního vedoucího. Pokud si peníze a jiné cennosti nechá u sebe a ztratí je, vedoucí za ztrátu nenesou žádnou odpovědnost.
- ve všech soutěžích dbá olympijské myšlenky a ctí zásady fair play.
- nejméně jednou týdně napíše domů.

KAŽDÝ ÚČASTNÍK TÁBORA DODRŽUJE:

- zákaz konzumace hub a zmrzliny, tatarské omáčky, ohřívanych uzenin (např. párek v rohlíku) zakoupených v běžné distribuční síti.
- zákaz pití vody z neznámých studní a jiných zdrojů.
- zákaz koupání bez dozoru vedoucího. Koupání je povoleno pouze na určeném místě za osobní přítomnosti vedoucího a řídí se samostatným koupacím řádem. Koupání je velmi nebezpečná činnost, při které vzniká nejvíce úrazů (včetně smrtelných). Proto neuposlechnutí pokynů vedoucího bude považováno za zvlášť závažné porušení táborového řádu, za které může být dítě i okamžitě vyloučeno z tábora.
- zákaz práce se zápalkami bez dozoru vedoucího. Účastník tábora může rozdělávat oheň pouze v rámci programu za osobní přítomnosti vedoucího. Pokud kdokoli najde volně položené zápalky, okamžitě upozorní kterýhokoli vedoucího, příp. je rovnou kterémukoli vedoucímu odevzdá.
- zákaz vstupovat bez povolení vedoucího či zdravotníka do provozních prostor (kuchyně, klubovna vedoucích) a na marodku. Nikdo také nevstupuje do cizí chatky bez vědomí jeho obyvatel nebo po večerce. Do všech ubytovacích prostor mají povolen přístup jen táboroví vedoucí.
- zákaz kouření, pití alkoholu a užívání jiných návykových a omamných látek.
- zákaz šikanování, hrubosti a jakéhokoliv fyzického násilí a vulgárního vyjadřování.

NÁVŠTĚVY NA TÁBOŘE

- jsou povoleny jen s vědomím a výslovným souhlasem hlavního vedoucího tábora. Bez vědomí a souhlasu hlavního vedoucího tábora nemá žádná návštěva (ani rodiče) do tábora přístup.

Příloha č. 6: Fotografie LDT Janovičky

Panoramatický pohled na tábor – autor Petr Prokeš

Hlavní část tábora – autor Petr Prokeš, Tábor z pohledu od lesa – autor Zdeněk Janouch

Prezentace tábora – autor Aleš Freiwald

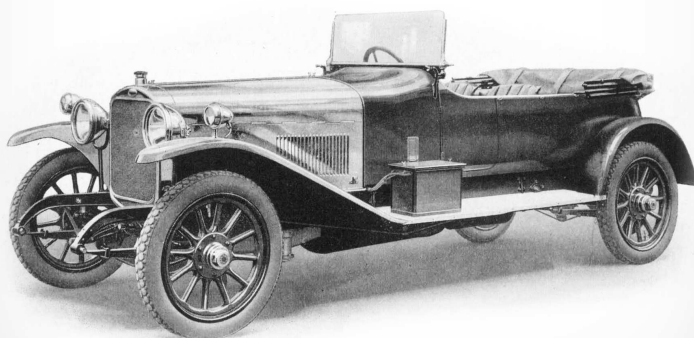
Lanový park Janovičky – autor Aleš Freiwald

Příloha č.7: Ukázka diplomu

WANTED

Chrabrá a ctěná
chicagská policie hledá

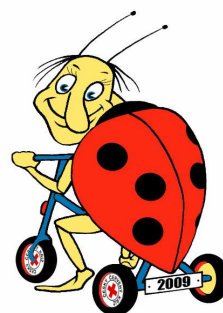
za místo
ve výrobě nejlepšího automobilu

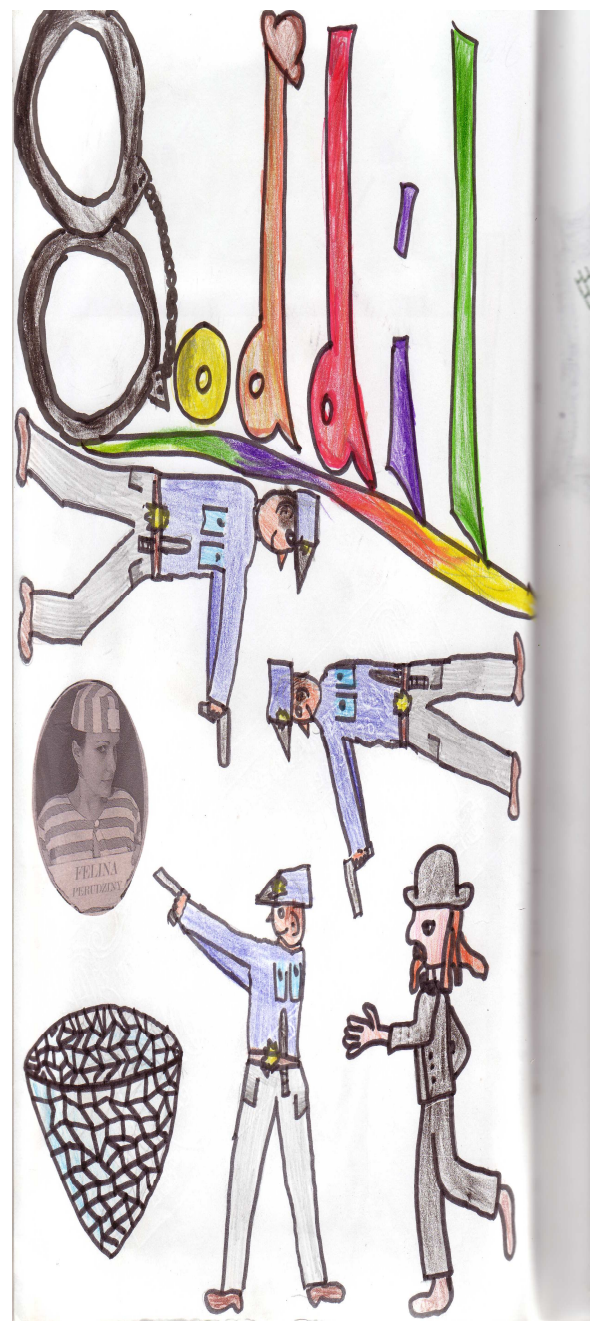
Autor: Petr Prokeš

Příloha č. 8 : Táborová loga, trička a čepice

TERÉNNÍ BERUŠKY

Příloha č. 9: Kronika LDT OS ČČK Kolín

Autoři: děti z 5. a 8. oddílu

Příloha č. 10: Plakát Romance po mafiánsku

Autor – Petr Prokeš

„All the News
That's Fit to Print“

The Chicago Times

Chicago: Today, sunny. High 77. Tonight, slightly more humid. Low 45. Tomorrow, sun than clouds. High 81. Yesterday, high 81, low 43.

XIV.

SOBOTA, 4.VII., 1936

50 CENTŮ

Kozy, vozy, bum

Dnes krátce po poledni se srazila vozidla vskutku nezvyklá. Kozy s automobilem značky Ford.

Neuvěřitelné, ale je to tak! Koza, ba dokonce dvě. Uprostřed Chicaga na hlavním tahu z města. Heslovitě a stručně popsáno, leč pravdivě. S touto kuriozitou dnes na policejní stanici dorazila služba konající hlídka. A krátce popsala situaci kapitánu místního okrsku. Sám kapitán na tuto skutečnost zíral s pusou doslova otevřenou dokořán. Ovšemže nebyl jediný! Očitý svědek nehody vylíčil situaci takto: „Jel jsem a

najednou se objevilo na silnici něco černého, velkého.“

Přehání, oním objektem byla černá koza standardních rozměrů. Podle rozboru našich redaktorů ono stvoření pochází ze sbírky vášnivého milovníka přírody a všeho možného zvířectva. Nešťastnou shodou okolností porušila plot a utekla. Nehoda se obešla bez zranění, pouze se škodou na vozidle modré barvy.

Koza usměrněna!

Nejcennější diamant v Chicagu

Diamant ze sbírky faraona Tutanchamona, pravým jménem Achnatona, je ode dneška vystaven v chicagské galerii národního umění. Tisíce návštěvníků mohou celých čtrnáct dní sledovat nejstřeženější diamant světa „Černá perla“!

Sbírka faraona Tutanchamona byla nalezena roku 1932 proslulým egyptologem Howardem Carterem. Podle legendy je na ni uvalena kletba, jež praví: „Ten, kdo otevře Tutanchamonovu hrobku, zemře.“ Carter tak vysokou daň musel zaplatit také. Pět let po nalezení a odpečetění komnat zemřel na uštknutí jedovatého štíra. Přesto obět v porovnání s tím, jaké dědictví jsme získali, je přiměřená. Howard Carter se proslavil stejně jako jeho sbírka. Po evropských městech Vídni, Basileji a Brně zavítala i do první destinace mimo Evropu. Do Chicaga! V první části výstavy vás čekají obrazové materiály na téma: „Život ve starověkém Egyptě“. Zde vám bude přiblížen každodenní život za vlády egyptských faraonů od zemědělství po život ve městě, chrámech a na vesnicích. Po seznámení s životem a smrtí se dostane na sérii plaket s historií Egypta. A následně už se dostáváte k věci, kvůli níž bezpochyby do galerie světového umění zavítáte.

Každou půlhodinu jste vyzváni průvodcem k nástupu na prohlídku nejčernějšího diamantu na naší planetě. Vstup obrovským kamenným portálem ve tvaru pyramidy je první, co uchvátí vaše smysly. Vcházíte do úplné tmy, kde nevíte, co vás čeká. Vlevo od vás se rozsvítí první vitrína a kdesi v dáli zní hlas, jež se pomalu, ale jistě přibližuje a seznamuje vás s taji komnaty samotných králů. Pokračujete přes hrobku, přijímací místnost až k sálu nepředstavitelných rozměrů, kde se s vámi průvodce rozloučí a nechá vás volně se pohybovat mezi exponáty.

Uprostřed sálu stojí na zlatém podstavci ČERNÁ PERLA.

Hlava Černé perly

Černá perla vznikla jako práce královských řemeslníků v třetím roce panování Tutanchamona. Hlava diamantu je vyrobena z atypické formy rudého diamantu, jež se těžila pouze do panování Alexandra Velikého, kdy byl vytěžen poslední kus. Díky snaze egyptských kněží ovšem Černá perla přežila jako jediná. Podstava je ze zlata pocházejícího z nalezišť v Dolním Egyptě při toku Nilu. Z vrchní strany po obvodu jsou vyryty znaky Tutanchamona: „Víra, čest, láska a moudrost.“ Bok zdobí jméno jeho matky a otce. Pokud diamant obrátíme a podíváme se na spodní stranu, uvidíme malou díрку uprostřed hvězdy. Zde byl uložen jed, který si mohl faraon aplikovat, pokud byl v nebezpečí a nebyla šance úniku.

Policejní ředitel odpovídá na otázky

Dnes jsme si na paškál vzali policejního ředitele zdejšího okrsku. Bude odpovídat na dotazy zasláné našimi čtenáři.

První dotaz pocházející z řad našich věrných čtenářů je na téma bezpečnosti. Jedna z nejslavnějších věcí, diamant Černá perla, bude k vidění v Chicagském muzeu. To si bezesporu zaslouží víc než větší bezpečnostní opatření. Jak toho docílíte?

No, uvolnil jsem velkou většinu policistů ze služby a přesunul je právě na hlídání objektu. Posíleny byly řady nočních hlídačů a ve stejném počtu byli dosazeni denní hlídači.

A co hlídání samotného objektu?

No tak, to nebude třeba, protože Chicaga jsou spořádání, a proto probíhat pouze klasická noční policie.

Dobře a místnost se samotným bude nějak střežena navíc, nebo bylo popsáno v první otázce?

Inu, to je těžká otázka. Asi ano. s umístěním čtyř ozbrojených mužů v místnosti. Budou nocovat spolu

s diamantem uzavření mříží, jež má pouze jedno vypínání umístěné v předchozí místnosti. Ven se nedostane nikdo.

Ale dovnitř ano, když je vypínání pouze venku?

Ne, není možné, o to se postarají moji muži v objektu muzea.

Otázky nám zaslal ctihodný občan Don Corleone.

Minirozhovor

Don Corleone

Dnes jsme našim věrným čtenářům připravili minirozhovor se slovným občanem a majitelem prosperující firmy Donem Corleonem.

Pane Corleone, chtěl bych Vás zde nejprve přivítat. První otázka, co říkáte na takový unikát jako je Černá perla?

Takové skvosty dokázali udělat jen zruční řemeslníci v období Starověkého Egypta. A navíc, materiály použité na výrobu, ty už dnes sháníte opravdu těžko.

A tento skvost se dostal právě k nám.

Ano, je to úžasné, ba dokonce skvělé mít tento unikát právě v naší galerii národního umění.

Zapůjčil jsem Vám k prostudování rozhovor s policejním ředitelem, myslíte, že zabezpečení je adekvátní?

Víceméně si myslím, že ano. Bezpečněji už se nikde cítit nemůže.

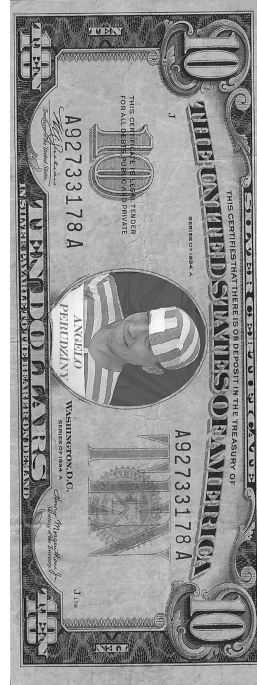

občané
bude
hlídka

diamantem
jen jak

Počítáme
přímo

Příloha č. 12 – Táborové bankovky

Příloha č. 13: Fotografie z průběhu celotáborové etapové hry Romance po mafiánsku
Autoři – kolektiv vedoucích a táborový archív

Vedoucí v kostýmech

Táboroví pracovníci

Chicagská policie

Reportérka Chicago Times – Peggy McKean Don Corleone s Černou perlou

John Smith přijíždí ucházet se o místo policejního nováčka...

... v irském gangu potkává lásku na první pohled – slečnu Felinu

...a romance po mafiánsku nakonec skončí šťastně!

Děti si zkoušejí svou zručnost v malém lanovém parku...

...a ve velkém lanovém centru

...a předvádějí nábor nováčků do chicagské policie

Vystoupení poroty v Janovičácké La Scale

Večerní nástup

Posezení u táboráku

Výlet do Adršpašských skal

Závody aut

Pohřeb Johna Rooneyho....

Závěrečná strategická hra Pevnost

Předávání Zlatého Rudly na závěrečném večeru

Příloha č. 14: Bitva mafiánských klanů – propozice hry

Přípravná fáze, v rámci které je nutné:

- vymezit kruh pro umístění pokladu (umělé hrníčky) – poloměr asi 3 metry, obvod kruhu je tvořen větvemi
- vysvětlit pravidla (každá armáda disponuje doupětem, tj. zřetelně vymezeným kruhem, uvnitř kterého je uložen poklad, hierarchie uvnitř armády: hodnotí odpovídající počtu dětí, které za oddíly bojují, každý hráč bude mít u sebe kartičku označující jeho hodnotu, vyšší hodnota může zničit nižší - dotekem ruky, při střetu dvou stejně vysokých hodnot se situace řeší stříháním, nejvyšší hodnota jedné armády nesmí zničit jedničku armády jiné, jednička je naopak jediná, která může zabít nejvyšší hodnota jiné armády, počet životů je neomezený, zničení se znovuoživují v domácím armádním doupěti, každý dočasně mrtvý se ke své smrti poctivě hlásí zvednutím jedné ruky a to po celou dobu svého nežítí, oddíl musí vymyslet strategii a rozdělit hodnoty, do středu kruhu umístit poklad

1. Děti jsou rozděleny do oddílů – sicilských či irských klanů, příp. policistů. Společně se shromáždí ve středu stanoveného území. Na pokyn rozhodčích se každá armáda rozejde jiným směrem, zastaví se ve chvíli, kdy přestane znít buben a tam si postaví doupě (co úder, to krok, mělo by zaznít cca 90 úderů, doupě musí být přístupné).

2. Hra samotná (30 minut hra, 3 minuty přestávka na změnu strategie, 15 minut hra)

- cílem je rozmnožit co nejvíce svůj původní poklad
- každý živý smí uloupit nejvýš jeden umělý hrníček
- kdo uloupí z nepřátelského kruhu hrníček, musí ho i osobně donést (nelze si ho po cestě předávat)
- sdílení informací v rámci jedné armády je možné

Způsoby získávání pokladu:

a) proniknutí do nepřátelského doupěte:

- každé doupě může být bráněno domácí armádou, bezprostřední vzdálenost do 2 metrů od cizího doupěte je pro útočnicka bezpečnou zónou, domácí obránci se v ní nesmí objevit
- prodlévání útočnicka v cizím doupěti je možné maximálně po dobu 3 minut
- ten, kdo uloupil hrníček, ho musí i donést do vlastního doupěte, tzn. nelze si ho předávat mezi sebou po cestě

b) individuální lup:

- dojde-li ke střetu s vyšší hodnotou jiné armády, hrníček propadá protivníkovi
- dojde-li ke střetu s nižší hodnotou jiné armády, protivníkům hrníček náleží výše

postavenému (výjimkou je střet jedničky s nejvyšší hodnotou jiné armády!)

Úskoky a intriky: pokud stejná jednička třikrát zabije stejnou nejvyšší hodnotu nepřítele, armáda jedničky získává automaticky celý poklad druhé strany a může jej bez ohrožení přenést do svého doupěte. Hra je ukončena dvěma hvizdy: signálním a 3 minuty po něm zakončujícím.

Role rozhodčích: sledují, jak probíhá hra, všímají si dodržování pravidel. Hlídnou čas, oznamují začátek a konec hry

Role oddílových vedoucích: vysvětlují pravidla, pozorují skupinovou dynamiku, motivují a povzbuzují